

VIS IVANČNA GORICA

**Vizija in strategija razvoja občine na osnovi
vrednot prebivalcev**

Junij 2023

št. zadeve: 007-0001/2023

Vsebina

1	UVOD	4
2	PROJEKT »VIS IVANČNA GORICA«	5
2.1	Metodologija in udeleženci	6
2.1.1	Udeleženci	6
2.1.2	Metodologija	6
3	ANALIZA STANJA	8
3.1	Statistika	8
3.2	SWOT analiza na temelju mnenj prebivalcev	11
3.3	Kako občino Ivančna Gorica dojemajo prebivalci sosednjih občin	15
4	VREDNOTE IN VIZIJA PREBIVALCEV OBČINE IVANČNA GORICA	19
4.1	Vrednote prebivalcev občine v zvezi s kvaliteto življenja	19
4.1.1	Vrednote po starostni strukturi	20
4.2	Vrednote, ki bodo za razvoj občine Ivančna Gorica pomembne v prihodnosti	21
4.3	Vizija razvojnih smeri občine Ivančna Gorica	21
4.4	Vizija razvoja občine Ivančna Gorica na osnovi vrednot prebivalcev	22
5	USKLAJENOST Z EVROPSKIMI IN NACIONALNIMI RAZVOJNIMI POLITIKAMI	24
5.1	Razvojne politike EU	24
5.2	Dokumenti na nacionalni ravni	27
5.3	Pregled možnosti sofinanciranja projektov z EU sredstvi do leta 2030	31
5.3.1	Čezmejni programi – INTERREG-A	31
5.3.2	Transnacionalni programi – INTERREG-B	32
5.3.3	Medregionalni programi – INTERREG-C	34
5.3.4	Centralizirani programi	34
6	KLJUČNI CILJI OBČINE IVANČNA GORICA 2023 – 2035 Z ZASNOVO AKTIVNOSTI IN UKREPOV	37
6.1	I. razvojni steber »GOSPODARSTVO«	37
6.1.1	Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev	37
6.1.1.1	Turistični potencial občine Ivančna Gorica v očeh prebivalcev	40
6.1.2	Ključni cilji in kazalniki v razvojnem stebru »GOSPODARSTVO«	43
6.1.3	Nabor možnih ukrepov in aktivnosti za doseganje zastavljenih ciljev	44
6.1.3.1	Področje industrije, podjetništva in obrti	44
6.1.3.2	Področje kmetijstva	45
6.1.3.3	Turizem	45
6.1.3.4	Področje stanovanjske gradnje	47
6.1.4	Projekti "na zalogo" - pričakovanja KS	48
6.2	II. razvojni steber »PROMET«	48
6.2.1	Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev občine Ivančna Gorica	48
6.2.2	Ključni cilji in kazalniki v II. razvojnem stebru »PROMET«	52
6.2.3	Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev	53
6.2.4	Projekti na zalogo - pričakovanja KS	54
6.3	III. razvojni steber: »OKOLJE«	55
6.3.1	Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev	55
6.3.2	Ključni cilji in kazalniki v stebru »OKOLJE«	58
6.3.3	Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev	59
6.3.4	Projekti na zalogo - pričakovanja KS	61
6.4	IV. razvojni steber : »IZOBRAŽEVANJE«	61
6.4.1	Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev	61
6.4.2	Ključni cilji in kazalniki v stebru »IZOBRAŽEVANJE«	63
6.4.3	Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev	64
6.4.4	Projekti na zalogo - pričakovanja KS	65
6.5	V. razvojni steber : »KVALITETA ŽIVLJENJA«	65

6.5.1	Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev	65
6.5.1.1	Stopnja zaupanja v občino Ivančna Gorica.....	69
6.5.2	Ključni cilji in kazalniki v stebru »KVALITETA ŽIVLJENJA«	71
6.5.3	Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev.....	71
6.5.4	Projekti na zalogo - pričakovanja KS.....	74
6.6	Nasveti za uspešno izvedbo ukrepov.....	74
7	VPELJAVA KAZALNIKOV – NADZOR IZVAJANJA STRATEGIJE RAZVOJA.....	76
7.1	Nabor in vrsta kazalnikov.....	76
7.1.1	Kvantificirani kazalniki.....	77
7.1.2	Kazalniki stopnje zadovoljstva prebivalcev.....	78
7.1.3	Skupni agregatni kazalnik VIS Ivančna Gorica.....	78
7.2	Tabela pričakovanih vrednosti posameznega kazalnika v letih 2023 - 2035.....	80

1. UVOD

V času, v katerem živimo, so spremembe edina stalnica. Zato je težko in pravzaprav nemogoče podrobno načrtovati za obdobje enega leta, kaj šele za večletno obdobje. Pri načrtovanju pa nas ne ovirajo le spremembe, pač pa tudi kronično pomanjkanje finančnih sredstev. Ni jih dovolj niti za izvajanje tekočih dejavnosti, za katere je občina pristojna, kaj šele za investicijske naložbe, ki so temelj razvojne naravnosti. **Prav zaradi vsega tega je bilo pomembno pri načrtovanju prihodnosti pripraviti razvojni dokument, s pomočjo katerega bomo gradili občino po meri prebivalcev.**

V vseh prebivalcih želimo prebuditi zavedanje, da smo občina mi vsi. Vsak posameznik, vsako podjetje, društvo, ustanova, prav vsi se moramo zavezati vase in poiskati svoje potenciale ter jih povezati, kajti le tako bo strategija, ki je zdaj zgolj na papirju, postala realnost. Tako bomo s skupnimi močmi gradili občino, na katero bomo še ponosnejši in ki bo prepoznavna širom po Sloveniji in tudi preko njenih meja. Združeni bomo uspešni.

Srednjeročna razvojna strategija Občine Ivančna Gorica (projekt »VIS«) za obdobje 2023–2035, k pripravi katere je občina pristopila na koncu leta 2022, je dokument, ki prikazuje podobo občine, kakršno želijo imeti njeni občani in strokovne službe občine, seveda ob upoštevanju finančnega položaja, ki večinoma narekuje razvoj in napredek lokalnih skupnosti.

Pri opredeljevanju strateških ciljev smo poskušali slediti pomembnosti prioritet. Pot do opredeljenih ciljev bo marsikdaj zahtevna, tudi naporna, vendar verjamemo, da bomo te cilje postopoma zmogli uresničevati.

Občino sestavljamo ljudje, zato smo v proces oblikovanja razvojne strategije vključili občane, od katerih smo pridobili dragocene informacije, mnenja in predloge. Na tej podlagi smo oblikovali cilje, ki jih želimo v prihodnje uresničiti. **Zelo pomembno je, da smo cilje oblikovali skupaj.** S posebnim programskim orodjem bo mogoče spremljati učinkovitost njihovega izvajanja.

Osnovni namen strategije je doseči čim višjo kakovost bivanja v Občini Ivančna Gorica in njen trajnostni razvoj.

V strategiji so podane jasne smernice, ki jih bo občinski svet, župan in občinska uprava upošteval pri pripravi razvojnih programov in oblikovanju letnih proračunov. Hkrati pa je dokument tudi podlaga za pridobivanje dodatnih finančnih sredstev prek javnih razpisov.

Strategijo bomo uresničevali v konsenzu, skupaj, in tako pripravili pogoje za doseganje vizije razvoja občine Ivančna Gorica in s tem visoke kakovosti življenja v skladnem kulturnem in gospodarskem okolju izjemnih naravnih danosti. Hkrati pa bomo prihodnjim generacijam ohranjali prostor in pogoje za nadaljnji razvoj.

Dušan Strnad
Župan občine Ivančna Gorica

2. PROJEKT »VIS IVANČNA GORICA«

Za uspešen razvoj občine je potrebno izvesti pet korakov in sicer:

- oblikovanje vizije in strategije razvoja občine,
- izgrajevanje zaupanja v občino,
- vzpostavitev partnerstev v različnih smereh in ravneh,
- pritegovanje ključnih dejavnikov, pomembnih za razvoj ter
- izvedba projektov, ki podpirajo razvojne cilje občine.

Pri tem je najpomembnejša vizija in strategija, saj je le-ta ključnega pomena za nadaljnji razvoj. Strategija umešča konkretne projekte v ciljno usmerjeno povezano celoto, zato predstavlja izvedba projektov šele zadnji izvedbeni korak. V praksi se v večini primerov dogaja ravno obratno in je izvedba projektov na prvem mestu, kar zmanjšuje verjetnost uspešnosti projektov in možnosti za razvoj občine. Ključnega pomena je tudi merjenje napredka, v okviru katerega z naborom indikatorjev sproti merimo uresničevanje razvojne strategije.

Poglavje s ključnimi cilji in zasnovo operativnih programov je »živi« del razvojnega dokumenta, ki ponuja na eni strani kvantificirane cilje kot standarde kvalitete življenja, ki jih želimo doseči, na drugi strani pa nas opozarja na potrebne ali možne ukrepe, ki bi jih morali izvesti, da bi takšno stanje dosegli. Ta del bo občina v skladu z realnostjo dopolnjevala in izpopolnjevala z namenom uresničevanja vizije. Posledica razumevanja tega dela morajo biti pripravljeni osnutki »projektov na zalogo«, s katerimi bo občina pripravljena na priložnosti državnih in EU razpisov.

Pomembna je tudi prepletenost med posameznimi razvojnimi stebri, saj bo potrebno pri vsakem predvidenem ukrepu preveriti sinergijski učinek tudi v ostalih razvojnih stebrih, kar bo naloga projektnih vodij. V izvedbenih projektih (npr. NRP in ostalih) se bo treba v prihodnje pri vsakem projektu vprašati: kateri cilj se uresničuje z njegovo izvedbo in kaj se v posameznem stebru v zvezi z njim dogaja?

Za kvalitetno odločanje so seveda zelo pomembni obstoječi dokumenti, ki jih nismo omenjali (razne strategije, analize, ...itd.) in javno dostopne analize gospodarskih gibanj, demografije ipd., ki jih je smiselno upoštevati in analizirati ob ključnih odločitvah.

Občinski svet potrdi projekt »VIS Ivančna Gorica« kot orodje, s katerim bo občina izvajala strategijo razvoja s ciljem uresničitve vizije, ki temelji na vrednotah prebivalcev. Ob tem je potrebno določiti organe in roke spremljanja implementacije, način komunikacije z občani in seveda odgovorne nosilce – skrbnike kazalcev razvojnih stebrov.

Projekt VIS predstavlja prispevek k aktualnim dogajanjem v Evropski uniji, kjer si prizadevajo za večjo prisotnost civilne družbe pri odločanju in razvoju lokalnih skupnosti. Osnovni cilj projekta »VIS Ivančna Gorica« je, da se na podlagi analitičnega pristopa ob angažmaju lokalnega prebivalstva doseže konsenz o viziji razvoja lokalne skupnosti, ki temelji na vrednotah ljudi. Na ta način želimo doseči čim višjo stopnjo soglasja prebivalcev o temeljni razvojni viziji in strateških usmeritvah in s tem okrepiti zavezo znotraj občine za uresničevanje strategije.

Priprava strategije trajnostnega razvoja Občine Ivančna Gorica je potekala v okviru projekta po metodi »VIS« (vizija in strategija razvoja občine na podlagi vrednot prebivalcev), za katerega je občina Ivančna Gorica izdala naročilnico št. 2022/000597 z dne 27.12.2022 s podjetjem Palemid d.o.o. v skladu s ponudbo z dne 15.11.2022.

Pripravo razvojnega dokumenta je s strani izvajalca Palemid d.o.o. vodil dr. Vito Bobek, s strani naročnika pa je koordinirala aktivnosti dr. Andrejka Miše Glavič, direktorica občinske uprave Občine Ivančna Gorica. Projekt se je izvajal v času od januarja do junija 2023.

2.1. METODOLOGIJA IN UDELEŽENCI

2.1.1. Udeleženci

Pri projektu »VIS Ivančna Gorica« je sodelovalo skupaj **676 udeležencev**.

Tabela 1: Število in struktura v projektu sodelujočih prebivalcev občine Ivančna Gorica

Delavnice (nadpovprečno angažirani občani)	Naključno izbrani občani	Struktura sodelujočih prebivalcev po spolu in starosti					SKUPAJ OBČANI
		Ženske	Moški	Do 25 let	25 – 60 let	Nad 60 let	
112	407	254	265	91	320	108	519
		49,0 %	51,0 %	17,5 %	61,7 %	20,8 %	

Tabela 2: Število sodelujočih prebivalcev po krajevnih skupnostih

	AMBRUS	DOB PRI ŠENTVIDU	IVANČNA GORICA	KRKA	METNAJ	MULJAVA
Število	22	28	91	39	19	24
%	4,2	5,4	17,5	7,5	3,7	4,6
	SOBRAČE	STIČNA	ŠENTVID PRI STIČNI	TEMENICA	VIŠNJA GORA	ZAGRADEC
Število	12	55	80	23	86	40
%	2,3	10,6	15,4	4,4	16,6	7,7

Ostali udeleženci:

- Občinska uprava: 10
- Delavnica s predsedniki turističnih in kulturnih društev: 15
- Izvajalec Palemid d.o.o.: 5
- Študenti: 4
- Prebivalci sosednjih občin: 123

V analitičnem delu je bilo obdelanih preko 22.000 informacij, komentarjev, ocen in predlogov prebivalcev.

2.1.2. Metodologija

Cilj projekta je v tem, da ljudje usmerjajo politiko in ne obratno. Ambicija projekta je v zmanjšanju dnevnega vpliva politike in v povečanju prisotnosti oz. participacije prebivalcev pri odločanju o pomembnih stvareh za prihodnost. Takšno početje je v ospredju evropskih usmeritev, ki poleg učinkovitosti in etičnega ravnanja javne uprave največjo pozornost posveča prav participaciji prebivalcev.

Za občino predstavlja projekt VIS **orodje, s katerim se sistematsko loteva strategije razvoja** v soglasju s prebivalci in izvaja ukrepe, s katerimi zasleduje doseganje zastavljenih ciljev in posledično povečanje zadovoljstva prebivalcev.

Strateški dokument »VIS Ivančna Gorica« smo izdelali z naslednjimi aktivnostmi:

- izvedba delavnic z nadpovprečno angažiranimi prebivalci občine (izpolnjevali so strukturiran vprašalnik s 40 poglobljenimi vprašanji, podvprašanji in ocenami);
- izvedba terenske ankete z naključno izbranimi prebivalci občine Ivančna Gorica – izpolnjevali so strukturiran vprašalnik o zadovoljstvu s stanjem na področju kvalitete bivanja v občini;
- izvedba ankete v sosednjih občinah o prednostih in slabostih občine Ivančna Gorica;
- izvedba »delavnice prihodnosti« s predstavniki društev;
- analiza pridobljenih podatkov z delavnic z občani, anket in dostopnih gradiv;
- analiza primerov dobre prakse, ki so primerni za občino Ivančna Gorica, kot aktivnosti in ukrepi v izvedbeni strategiji.

V metodološkem smislu smo izvedli naslednje korake:

- a) **SWOT analizo** in analizo prepoznavnosti občine je pripravil dr. Vito Bobek z ekspertno skupino na podlagi dejstev in pridobljenih podatkov z delavnic s prebivalci, ankete med naključno izbranimi prebivalci občine, sosednjih občin in drugih okolij.
- b) **Določitev kvantificiranih ciljev**, ki opredeljujejo vizijo občine, smo pripravili z delavnico, na kateri je sodelovalo občinsko vodstvo in strokovni sodelavci občinske uprave. Krajevne skupnosti so dodale svoja pričakovanja v naslednjem srednjeročnem obdobju, upoštevala pa so se tudi mnenja prebivalcev, ki so sodelovali v projektu.
- c) **Zasnova operativnih programov** predstavlja nabor možnih ukrepov, aktivnosti in projektov, ki jih bodo organi odločanja v občini obravnavali z namenom, da bi se dosegli kvantificirani cilji. Pri tej fazi uporabljamo izkušnje najrazvitejših občin in mest v Sloveniji in Evropi.
- d) **Vpeljava kazalnikov** za spremljanje izvajanja strateško razvojnega dokumenta občine: Oblikovanih je pet agregatnih kazalnikov, ki so sestavljeni iz večjega števila podkriterijev, ki pa jih je možno spremljati tudi vsakega posebej:
 - Gospodarski kazalnik: upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva prebivalcev s področja turizma, kmetijstva, drobnega gospodarstva, industrije in stanovanjske gradnje.
 - Prometni kazalnik: upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področju prometa in telekomunikacij.
 - Okoljski kazalnik: upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področju varovanja okolja in prostorskega planiranja.
 - Kazalnik izobraževanja: upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov z ustreznostjo materialnih in vsebinskih pogojev na področju vzgoje in izobraževanja.
 - Kazalnik kakovost življenja: upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področjih kulture, športa, zdravstva, sociale in varnosti bivanja.

Za spremljanje agregatnih kazalnikov in podkazalnikov po letih do leta 2035, je nastavljen koordinatni sistem, s katerim je možno kadarkoli primerjati dejanske letne vrednosti s pričakovanimi. Pomembnost podkriterijev glede na posamezen kriterij določamo z neposrednim določanjem uteži (ponderjev), ki temeljijo na strokovnih presojah in jih je možno letno spreminjati s sklepom občinskega sveta.

Za kvalitetno odločanje so zelo pomembni obstoječi dokumenti, ki jih nismo neposredno omenjali (razne strategije, analize itd.) in javno dostopne analize gospodarskih gibanj, demografije ipd., ki jih je smiselno upoštevati in analizirati ob ključnih odločitvah.

3 ANALIZA STANJA

Občina se mora najprej zavedati svoje začetne pozicije, vedeti mora torej, kje se trenutno nahaja, zato pa je potrebna analiza stanja. Odgovoriti mora na pomembna strateška vprašanja, opredeliti svoje prednosti ter si prizadevati za odpravo pomanjkljivosti. V ta namen je treba preučiti konkurenčnost in razpoložljiv kapital občine, privlačnost lokacije ter pomembnost gospodarskega in družbeno-političnega okolja. Uspešna občina je tista, ki je učinkovita in uspešno tekmuje z drugimi za resurse privatnega in javnega sektorja, neuspešno občino pa opredeljujejo padanje populacije in zaposlenosti oz. nesposobnost odpravljanja socialnih in ekonomskih problemov.

3.1. STATISTIKA¹

OSREDNJESLOVENSKA REGIJA

Po svoji legi je to središčna, po gostoti prebivalcev najgostejše naseljena, po številu prebivalcev največja, po površini pa naša druga največja statistična regija, ki jo sestavlja 25 občin. Obsega 11,5 % površine Slovenije.

Osrednjeslovenska statistična regija je z 2.334 km² druga največja za jugovzhodno Slovenijo. Leta 2021 je v njej živela približno četrtina prebivalcev Slovenije (26 %). Na km² njene površine je živelo povprečno 238 prebivalcev, s čimer se je uvrstila na prvo mesto po gostoti poseljenosti.

Regija izstopa po več demografskih kazalnikih:

- Povprečna starost tukajšnjih prebivalcev je bila sredi leta 2021 najnižja (42,2 leta). Osrednjeslovenska je bila v 2021 regija z najvišjim naravnim prirastom in edina, v kateri je bil ta kazalnik pozitiven. Znašal je 0,1 na 1.000 prebivalcev; rodilo se je 76 prebivalcev več, kot jih je umrlo. Imela je tudi največji delež žensk (50,4 %). Delež živorojenih v zakonski zvezi je bil v tej regiji največji (48,1 %). Starostna sestava prebivalstva je bila ugodna. Delež prebivalcev, starih 65 let ali več, je bil v primerjavi z drugimi regijami najnižji (19,1 %), delež prebivalcev, starih 0–14 let, pa je bil tretji največji (15,8 %).
- Zelo ugodna je bila tudi izobrazbena sestava: približno tretjina prebivalcev regije (32 %), starejših od 14 let, jih je v 2021 imela višje ali visokošolsko izobrazbo. Po tem deležu je bila vodilna (7,0 odstotnih točk več od povprečja). Po drugi strani je imela najmanjši delež prebivalcev s končano največ osnovno šolo (18,4 %). To je bilo 11,0 odstotnih točk manj od pomurske regije, kjer je bil delež največji.
- Osrednjeslovenska regija je med preostalimi izstopala tudi po najvišjem deležu otrok, starih 1–5 let, vključenih v vrtce (84,5 %). Imela je drugi največji delež tujih državljanov med prebivalci; z 9,9 % se je uvrstila za obalno-kraško, kjer je bil ta delež 13,3 %.
- Pričakovano trajanje življenja ob rojstvu v letu 2021 je bilo za dečke v tej regiji 79,07 leta (največ med regijami), za deklice pa 84,01 leta (četrto mesto med regijami). Splošno zadovoljstvo z življenjem so prebivalci te, goriške in gorenjske regije v povprečju ocenili z najvišjo povprečno oceno na ravni regij, s 7,8 (na lestvici do 10).

Z zaposlitvenega vidika pomembna tudi za prebivalce drugih regij:

- Po indeksu delovne migracije (132,8) je osrednjeslovenska statistična regija izrazito delovna regija. Število delovno aktivnih prebivalcev, zaposlenih v tej regiji, je bilo namreč precej večje od števila delovno aktivnih prebivalcev, ki v tej regiji prebivajo.

¹ Statistični podatki v tem poglavju so povzeti po SURS (2022). Slovenske statistične regije in občine v številkah. Dostopno na <https://www.stat.si/obcine/sl>

- Osrednjeslovenska regija je torej z zaposlitvenega vidika zelo pomembna tudi za prebivalce drugih regij. V regiji je prebivalo 243.106 delovno aktivnih, 218.082 (ali 89,7 %) pa jih je v njej tudi delalo. Osrednjeslovenska je edina regija s presežkom delovnih mest; vsak dan je v to regijo na delo prihajalo skoraj 105.000 dnevnih migrantov, največ iz gorenjske (24.531) in savinjske regije (13.520) ter jugovzhodne Slovenije (13.195). Stopnja delovne aktivnosti v 2021 je bila s 67,9 % na šestem mestu (Slovenija 66,7 %), stopnja brezposelnosti pa je bila s 4,7 % enaka državnemu povprečju.

Dohodki so v tej regiji najvišji:

- Povprečna mesečna neto plača zaposlenih v tej regiji je bila v 2021 na ravni regij najvišja; znašala je 1.383 EUR in je bila za 9 % višja od letnega povprečja mesečnih plač v celotni Sloveniji.
- Tudi BDP na prebivalca je bil najvišji med regijami (36.426 EUR) in za 47,1 % višji od državnega povprečja; ta regija je ustvarila 38,8 % BDP-ja Slovenije.
- V osrednjeslovenski regiji je delovalo tudi največ podjetij, okoli tretjina vseh v Sloveniji; vsako je zaposlovalo povprečno 5,2 osebe, kar je prav tako najvišje povprečje med regijami.

Delež izvoznikov je v tej regiji največji:

- Regija izstopa tudi po nekaterih drugih makroekonomskih kazalnikih. V 2021 je vrednostno izvozila največ, njen izvoz je obsegal več kot tretjino (36 %) vsega izvoženega blaga, uvozila pa je približno polovico (51 %) vsega v Slovenijo uvoženega blaga.
- Tudi po vrednosti investicij v osnovna sredstva je bila na prvem mestu: vložila je več kot 3 milijarde EUR oz. skoraj polovico vseh državnih investicij v osnovna sredstva.

V tej regiji je nastalo največ komunalnih odpadkov:

- Število osebnih avtomobilov na 1.000 prebivalcev je bilo tukaj drugo najmanjše (546), povprečna starost teh avtomobilov pa je bila najnižja (9,9 leta).
- Regija je izstopala tudi po najnižjem deležu odpadne vode, ki je bila pred izpustom prečiščena (53,4 %), ter po največji količini nastalih komunalnih odpadkov, 576 kilogramov na prebivalca (58 kilogramov več od povprečja v Sloveniji).

OBČINA IVANČNA GORICA

Več kot polovica prebivalcev osrednjeslovenske regije (52,9 %) je na sredini leta 2021 živela v občini Ljubljana (293.822). Druga največja po številu prebivalcev je bila občina Domžale s 36.792 prebivalci. Manj kot 5.000 prebivalcev je imelo 7 občin te regije, najmanj občina Horjul z 2.997 prebivalci. Občina Ljubljana je z 275 km² vodilna v regiji tudi po površini, na ravni države pa tudi po gostoti poseljenosti. S 1.068 prebivalci na km² je bila daleč najgostejše poseljena občina v Sloveniji; sledil je Maribor s 765 prebivalci na km².

Občina Ivančna Gorica je del osrednjeslovenske statistične regije. Meri 227 km². Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 21. mesto.

Statistični podatki za leto 2021 kažejo o tej občini tako sliko:

- Sredi leta 2021 je imela občina približno 17.590 prebivalcev (približno 9.090 moških in 8.500 žensk). Po številu prebivalcev se je med slovenskimi občinami uvrstila na 26. mesto. Na kvadratnem kilometru površine občine je živel povprečno 78 prebivalcev; torej je bila gostota naseljenosti tu manjša kot v celotni državi (104 prebivalci na km²).
- Število živorojenih je bilo višje od števila umrlih. Naravni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil torej v tem letu pozitiven, znašal je 4,4 (v Sloveniji -2,0). Število tistih, ki so se iz te občine odselili, je bilo višje od števila tistih, ki so se vanjo priselili. Selitveni prirast na 1.000 prebivalcev

v občini je bil torej negativen, znašal je -0,1. Seštevek naravnega in selitvenega prirasta na 1.000 prebivalcev v občini je bil pozitiven, znašal je 2,7 (v Sloveniji -0,9).

- Povprečna starost občanov je bila 40,4 leta in tako nižja od povprečne starosti prebivalcev Slovenije (43,8 let).
- Med prebivalci te občine je bilo število najmlajših – kar je značilnost le redkih slovenskih občin – večje od števila najstarejših: na 100 oseb, starih 0–14 let, je prebivalo 85 oseb starih 65 let ali več. To razmerje pove, da je bila vrednost indeksa staranja za to občino nižja od vrednosti tega indeksa za celotno Slovenijo (ta je bila 139). Pove pa tudi, da se povprečna starost prebivalcev te občine dviga v povprečju počasneje kot v celotni Sloveniji. Podatki, prikazani po spolu, pokažejo, da je bila vrednost indeksa staranja za ženske v vseh slovenskih občinah, razen v petih (Črna na Koroškem, Dobrovnik/Dobronak, Jezersko, Loški Potok in Mislinja), višja od indeksa staranja za moške. V občini je bilo – kar je značilnost le redkih slovenskih občin – med ženskami manj takih, ki so bile stare 65 let ali več, kot takih, ki so bile stare manj kot 15 let; pri moških je bila slika enaka.
- V občini so delovali 4 vrtci (Vrtec Ivančna Gorica s sedmimi enotami in dislociranim oddelkom na Muljavi, zasebni Vrtec pod Lipo, zavod Rastem z Montessori in Zasebni vrtec Ribniček), obiskovalo pa jih je 802 otrok. Od vseh otrok v občini, ki so bili stari od 1-5 let, jih je bilo 78 % vključenih v vrtec, kar je manj kot v vseh vrtcih v Sloveniji skupaj (81 %). V tamkajšnjih osnovnih šolah se je v šolskem letu 2021/2022 izobraževalo približno 1.880 učencev. Različne srednje šole je obiskovalo okoli 700 dijakov. Med 1.000 prebivalci v občini je bilo 37 študentov in 8 diplomantov; v celotni Sloveniji je bilo na 1.000 prebivalcev povprečno 39 študentov in 8 diplomantov.
- Med osebami v starosti 15 let–64 let (tj. med delovno sposobnim prebivalstvom) je bilo približno 75 % zaposlenih ali samozaposlenih oseb (t.j. delovno aktivnih), to je več od slovenskega povprečja (67 %).
- Povprečna mesečna plača na osebo, zaposleno pri pravnih osebah, je bila v tej občini v bruto znesku za približno 6 % nižja od letnega povprečja mesečnih plač v Sloveniji, v neto znesku pa za približno 5 % nižja.
- Med 1.000 prebivalci občine jih je 577 imelo osebni avtomobil. Ta je bil star povprečno 10 let.
- V obravnavanem letu je bilo v občini zbranih 271 kg komunalnih odpadkov na prebivalca, to je 94 kg manj kot v celotni Sloveniji.

Zdravstveno stanje in umrljivost:

- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 17,1 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 18,0 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil višji od slovenskega povprečja, za sladkorno bolezen velja enako.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 2,0 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 2,1.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 7,9 na 1000, v Sloveniji pa 6,5.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 18 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji prav tako.

Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva so v občini naslednji:

- Telesni fitnes otrok je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 1,5 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,3.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Odzivnost v Programu Svít - presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 65,1 %, v Sloveniji pa 64,4 %.

- Odzivnost v Programu Zora - presejanju za raka materničnega vratu je bila 68,2 %, v Sloveniji pa 69,5 %.

Tabela 3: Gospodarski podatki za občino Ivančna Gorica

Kazalnik	2022	2021
Število delovno aktivnih prebivalcev (po delovnem mestu)	5.724	5.334
Število zaposlenih oseb (po delovnem mestu)	4.871	4.501
Število samozaposlenih oseb (po delovnem mestu)	854	834
Stopnja delovne aktivnosti (%)	...	74,8
Povprečna mesečna bruto plača na zaposleno osebo (EUR)	1.853,41	1.848,18
Povprečna mesečna neto plača na zaposleno osebo (EUR)	1.219,26	1.210,64
Povprečna mesečna bruto plača (indeks, SI=100)	91,6	93,8
Povprečna mesečna neto plača (indeks, SI=100)	92,5	95,3
Število podjetij	...	1.455
Prihodek podjetij (1.000 EUR)	...	510.841

Glede na podatke v tabeli 3 lahko opazimo nekaj pomembnih informacij o gospodarski situaciji v občini Ivančna Gorica za leti 2021 in 2022:

- Število delovno aktivnih prebivalcev se je povečalo z 5.334 v letu 2021 na 5.724 v letu 2022. To kaže na rast zaposlovanja v občini, kar je pozitiven znak gospodarske aktivnosti.
- Število zaposlenih oseb je prav tako naraslo iz 4.501 v letu 2021 na 4.871 v letu 2022. To kaže na povečanje števila delovnih mest v občini.
- Število samozaposlenih oseb se je povečalo z 834 v letu 2021 na 854 v letu 2022. To kaže na rast podjetništva v občini, saj se več ljudi odloča za samostojno podjetniško pot.
- Stopnja delovne aktivnosti za leto 2022 ni navedena, vendar je za leto 2021 navedena kot 74,8 %. To pomeni, da je bilo približno 74,8 % prebivalcev delovno aktivnih, kar kaže na relativno visoko stopnjo zaposlenosti v občini.
- Povprečna mesečna bruto plača na zaposleno osebo je nekoliko narasla iz 1.848,18 evrov v letu 2021 na 1.853,41 evrov v letu 2022. Podobno je tudi pri povprečni mesečni neto plači, ki se je povečala iz 1.210,64 evrov v letu 2021 na 1.219,26 evrov v letu 2022. Čeprav so rasti plač relativno majhne, je pozitivno, da so se plače povečale.
- Povprečna mesečna bruto plača in neto plača sta bili navedeni tudi v indeksu, kjer je referenčna vrednost za Slovenijo postavljena na 100. Povprečna mesečna bruto plača v občini Ivančna Gorica je v letu 2022 dosegla 91,6 indeksa (nekoliko nižje od povprečja v Sloveniji), medtem ko je povprečna mesečna neto plača dosegla 92,5 indeksa (prav tako nekoliko nižje od povprečja v Sloveniji).
- Število podjetij za leto 2022 ni navedeno, vendar je bilo v letu 2021 v občini Ivančna Gorica registriranih 1.455 podjetij.
- Prihodek podjetij za leto 2022 ni naveden, vendar je bil za leto 2021 naveden znesek 510.841.000 evrov.

3.2 SWOT analiza na temelju mnenj prebivalcev

Cilj raziskave je bil ugotoviti, kako prebivalci občine Ivančna Gorica dojemajo občino in svoj kraj, ali radi živijo v občini, kje vidijo prednosti in slabosti, kaj v svojem kraju pogrešajo. V ta namen smo obdelali področje prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti z nadpovprečno angažiranimi občani. Področje razvojnih priložnosti pa smo dodatno preverili z anketami naključno izbranih v občini ter v sosednjih občinah.

Tabela 4: Zaznavanje prednosti, priložnosti, slabosti in nevarnosti za občino Ivančna Gorica

PREDNOSTI OBČINE	% odgovorov
Naravne danosti	35,7
Kulturna dediščina	26,8
Infrastruktura	12,5
Angažirani posamezniki	8,0
Znanje – talenti prebivalcev	8,0
Tradicija	7,1
Odnos do okolja	5,9
Drugo (šport, kultura)	2,7
PRILOŽNOSTI	% odgovorov
Obrt in podjetništvo	54,6
Turizem	27,3
Kmetijstvo	10,0
Izobraževanje	9,1
Industrija	4,6
Drugo (šport, kultura)	1,8
SLABOSTI	% odgovorov
Nepovezanost	62,4
Komunalna in gospodarska infrastruktura	19,3
Slabi razvojni programi	11,0
Slaba oskrba starostnikov	4,0
Odnos do okolja	3,7
Neambicioznost	1,6
Drugo	-
NEVARNOSTI	% odgovorov
Upravni problemi in politika	51,8
Gospodarski problemi	15,5
Slaba komunalna infrastruktura	13,6
Demografija (beg možganov)	12,7
Vplivi na okolje	4,6
Drugo (pomanjkanje vizije, prostorski načrt, nepovezanost)	3,6

Prednosti:

- Večina prebivalcev, ki so sodelovali v projektu, meni, da so največja prednost občine naravne danosti (geografska lega, dobre možnosti za vinogradništvo in sadjarstvo, ugodne klimatske razmere ipd.) in bogata kulturna dediščina. Med prednostmi, ki bi jih občina lahko bolje izkoristila uvrščajo še dobro infrastrukturno opremljenost in vpetost v prometne tokove, tradicijo, angažirane posameznike, znanje in talente prebivalcev ter ustrezen odnos do okolja.
- To pomeni, da udeleženci menijo da naravne danosti, kot je geografska lega, ki omogoča ugodne pogoje za vinogradništvo in sadjarstvo, ter ugodne klimatske razmere, predstavljajo eno največjih prednosti občine. To pomeni, da ima občina velik potencial za razvoj kmetijstva in pridelavo hrane, kar lahko prispeva k lokalni samooskrbi s svežimi in kakovostnimi proizvodi ter gospodarskemu razvoju.

- Bogata kulturna dediščina je prav tako velika prednost občine. To pomeni, da udeleženci menijo, da ima občina zgodovinske, kulturne in arhitekturne znamenitosti, ki privabljajo turiste in obiskovalce. Kulturna dediščina lahko služi kot magnet za turizem in omogoča razvoj kulturnih dejavnosti, kot so muzeji, prireditve, festivali in umetniške predstave.
- Dobra infrastrukturna opremljenost in vpetost v prometne tokove pomenita, da ima občina dobro razvito prometno omrežje, ki omogoča enostaven dostop do drugih krajev. To je pomembno za gospodarski razvoj, saj omogoča lažji prevoz blaga, storitev in potnikov.
- Tradicija, angažirani posamezniki, znanje in talenti prebivalcev so še ena prednost občine. To pomeni, da občina lahko izkoristi lokalno znanje, spretnosti in talente prebivalcev za razvoj in napredek. Angažirani posamezniki lahko prispevajo k lokalnim projektom, inovacijam ter družbenemu in gospodarskemu razvoju občine.
- Ustrezen odnos do okolja pomeni, da občina skrbi za ohranjanje narave in trajnostni razvoj. To vključuje varovanje naravnih habitatov, spodbujanje obnovljive energije, ravnanje z odpadki, varčevanje z viri in druge ukrepe za zmanjšanje negativnih vplivov na okolje. Ustrezen odnos do okolja lahko prinese številne koristi, vključno z ohranjanjem naravne lepote občine, privabljanjem okoljsko ozaveščenih turistov ter dolgoročnim trajnostnim razvojem.

Slabosti:

- Kot največjo slabost občine prebivalci izpostavljajo nepovezanost deležnikov, ki bi morali bolje sodelovati in se povezovati (na vseh področjih od društev do gospodarstva, kmetijstva, turizma in politike, ...). Omenja se tudi slaba komunalna opremljenost in razvojne programe, ki niso usmerjeni v izkoriščanje prednosti in potencialov občine. Med slabosti uvrščajo tudi neustrezen odnos nekaterih do okolja, slabo oskrbo starostnikov in neambicioznost. Brezposelnost kot slabost počasi izginja, saj je možnosti za zaposlovanje dovolj.
- To pomeni, da se prebivalci občine pritožujejo nad pomanjkanjem povezovanja in sodelovanja med različnimi deležniki v občini. Ti deležniki bi morali bolje sodelovati in se povezovati na različnih področjih, vključno z društvi, gospodarstvom, kmetijstvom, turizmom in politiko. Slaba povezanost med temi sektorji lahko omejuje sinergije, možnosti za razvoj in izkoriščanje prednosti in potencialov občine. Povezovanje bi lahko prispevalo k boljši izmenjavi idej, virov in strokovnega znanja med različnimi akterji, kar bi lahko pospešilo razvoj občine.
- Slaba komunalna opremljenost pomeni, da udeleženci menijo, da občina morda nima ustrezne infrastrukture in storitev, kot so vodovod, kanalizacija, ceste, elektrika, telekomunikacijske storitve itd. To lahko omejuje kakovost življenja prebivalcev in gospodarski razvoj občine.
- Razvojni programi, ki niso usmerjeni v izkoriščanje prednosti in potencialov občine, kažejo, da občina morda ni uspešno prepoznala in izkoristila svojih naravnih, kulturnih in človeških virov za doseganje trajnostnega razvoja. Pomanjkanje usmerjenosti lahko vodi v izgubo priložnosti za razvoj določenih sektorjev, kot so turizem, kmetijstvo, gospodarstvo itd.
- Neustrezen odnos do okolja pomeni, da občina morda ne izvaja zadostnih ukrepov za ohranjanje naravnega okolja in trajnostnega razvoja. To lahko vključuje pomanjkanje skrbi za čisto okolje, neupoštevanje okoljskih standardov in nezadostno upravljanje naravnih virov.
- Slaba oskrba starostnikov kaže na pomanjkljivo podporo starejšim prebivalcem občine, bodisi v obliki zdravstvene oskrbe, socialnih storitev ali dostopnosti ustreznih storitev za starejše. To lahko vpliva na kakovost življenja starejših prebivalcev in zahteva izboljšanje podpornih programov in infrastrukture.
- Neambicioznost pomeni, da občina morda nima dovolj jasnih ciljev ali iniciativ za napredek in razvoj. Pomanjkanje ambicij lahko vpliva na razvoj projektov, inovacije, privabljanje naložb in ustvarjanje novih priložnosti za prebivalce občine.

Priložnosti:

- Največ sodelujočih prebivalcev se je opredelilo za obrt in podjetništvo, sledi pa turizem, ki bi mu morali posvetiti več pozornosti v prihodnosti. Razvojne priložnosti prebivalci zaznavajo še v kmetijstvu, izobraževanju in industriji, posamezniki pa bi dali priložnost tudi kulturi in športu.
- Ta informacija kaže, da se prebivalci aktivno vključujejo v obrt in podjetništvo ter v manjšem obsegu tudi v turizem. Obrt in podjetništvo sta ključna sektorja, ki omogočata ustvarjanje delovnih mest, in očitno prebivalci prepoznavajo te priložnosti. Turizem je tudi pomemben sektor, vendar se zdi, da še ni bil v celoti izkoriščen, zato bi bilo smiselno nameniti več pozornosti njegovemu razvoju v prihodnosti.
- Poleg tega prebivalci zaznavajo razvojne priložnosti tudi v kmetijstvu, izobraževanju in industriji. Kmetijstvo lahko prispeva k lokalnemu razvoju in oskrbi s hrano ter ponuja možnosti za razvoj trajnostnih praks. Izobraževanje je ključno za razvoj skupnosti, saj omogoča izgradnjo znanja in spretnosti prebivalcev. Industrija pa predstavlja potencial za ustvarjanje delovnih mest in gospodarsko rast.
- Poleg tega posamezniki prepoznavajo tudi priložnosti v kulturi in športu. To kaže, da obstaja interes za razvoj kulturnih dejavnosti in športnih programov, ki lahko prispevajo k razvoju skupnosti, ohranjanju kulturne identitete in izboljšanju kakovosti življenja prebivalcev.
- V skupnosti bi bilo smiselno preučiti in raziskati te razvojne priložnosti ter razviti strategije in načrte za njihovo uresničitev. To bi lahko vključevalo spodbujanje podjetništva, izboljšanje turističnih storitev, podporo kmetijskim dejavnostim, krepitev izobraževanja, spodbujanje industrijske rasti ter podporo in vlaganja v kulturo in šport.

Nevarnosti:

- Med nevarnosti, ki bi lahko ovirale prihodnji razvoj občine, največ prebivalcev uvršča problem političnih delitev in neenotnosti pri pomembnih razvojnih projektih, kar ne spada na lokalni nivo. Med nevarnosti uvrščajo tudi potencialne administrativno birokratske ovire in predolge ter netransparentne postopke. Vse bolj je prisotno odhajanje mladih, še vedno pa je prisoten strah pred ponovno gospodarsko recesijo. Neurejena komunalna infrastruktura lahko v nekaterih krajih upočasni pričakovani razvoj, potrebno pa bo biti pozoren tudi na vplive na okolje.
- Informacija kaže, da prebivalci prepoznavajo nevarnosti, ki bi lahko ovirale prihodnji razvoj občine. Te nevarnosti vključujejo politične delitve in neenotnosti pri pomembnih razvojnih projektih, kar kaže, da so težave povezane z višjimi nivoji političnega odločanja, ki presegajo lokalno raven. To lahko otežuje usklajevanje in izvajanje projektov ter upočasnjuje razvoj skupnosti.
- Druga nevarnost, ki jih prebivalci navajajo, so potencialno administrativno birokratske ovire in predolgi ter netransparentni postopki. To kaže na pomanjkljivo učinkovitost upravnega sistema, ki lahko upočasni ali oteži izvedbo razvojnih projektov. Transparentnost in učinkovitost administrativnih postopkov sta ključni za spodbujanje razvoja in zaupanja prebivalcev v institucije.
- Odhajanje mladih je še ena nevarnost, s katero se sooča občina. To lahko pomeni izgubo človeškega kapitala in omejevanje možnosti za dolgoročen razvoj. Mladi so ključni za inovacije, gospodarsko rast in ohranjanje vitalnosti skupnosti.
- Strah pred ponovno gospodarsko recesijo kaže na negotovost glede gospodarske stabilnosti in lahko vpliva na investicije in razvoj. Stabilno gospodarstvo je ključno za zagotavljanje delovnih mest in blaginje prebivalcev.
- Neurejena komunalna infrastruktura lahko ovira pričakovani razvoj. Pomanjkanje ustreznih infrastrukture, kot so ceste, vodovodni sistemi, kanalizacija, električno omrežje itd., lahko omejuje možnosti za rast in privabljanje investicij.
- Pomemben vidik, ki ga je treba upoštevati pri razvoju, je tudi vpliv na okolje. Razvojne priložnosti in projekti morajo biti zasnovani na trajnostni osnovi, da se ohranja naravno okolje in zmanjšuje negativne vplive na okolje.

- V luči teh nevarnosti je pomembno, da občina posveti pozornost krepitvi političnega sodelovanja in enotnosti, izboljšanju upravnih postopkov, spodbujanju zaposlovanja mladih, spodbujanju gospodarske stabilnosti, izboljšanju komunalne infrastrukture ter trajnostnemu razvoju. S temi prizadevanji lahko občina zmanjša ovire in tveganja ter ustvari okolje, ki spodbuja trajnostni in uravnotežen razvoj.

Najpomembnejši dejavniki gospodarskega razvoja občine danes

Večina (62 %) sodelujočih v projektu verjame, da je lahko najpomembnejši dejavnik gospodarskega razvoja občine Ivančna Gorica v prihodnosti podjetje Akrapovič.

Tabela 5: Najpomembnejša gonila gospodarskega razvoja občine

% odgovorov	NAJPOMEMBNEJŠA GONILA GOSPODARSKEGA RAZVOJA OBČINE
62 %	Podjetje AKRAPOVIČ
35 %	Podjetje LIVAR
20 %	Kmetijstvo
11 %	Obrt in podjetništvo
10 %	Podjetje Pušljar
6 %	Podjetje IMP
5 %	Turizem
2 %	Gradbeništvo (Pušljar)
1 %	Občina, ELTIM, Finec transport, Samostan, HKČ, motivirani občani

Podatki kažejo, da večina sodelujočih v projektu verjame, da je podjetje Akrapovič najpomembnejše gonilo gospodarskega razvoja občine Ivančna Gorica v prihodnosti, saj ga je navedlo kar 62% odgovorov. To kaže na prepoznavnost in pomembnost podjetja Akrapovič v občini.

Poleg podjetja Akrapovič pa so sodelujoči prepoznali še druga podjetja in sektorje, ki imajo pomemben vpliv na gospodarski razvoj občine. Podjetje Livar je bilo navedeno s 35% odgovorov, kar kaže na njihov prispevek k lokalnemu gospodarstvu. Kmetijstvo je bilo navedeno z 20% odgovorov, kar pomeni, da prebivalci prepoznavajo pomembnost kmetijskih dejavnosti v občini. Obrt in podjetništvo, podjetje Pušljar, podjetje IMP, turizem, gradbeništvo in nekateri drugi dejavniki so prav tako bili navedeni, vendar v manjšem obsegu.

Ti podatki lahko služijo kot pomembno izhodišče za razvojne strategije občine Ivančna Gorica. Identifikacija ključnih gospodarskih akterjev lahko pomaga pri usmerjanju investicij, spodbujanju podjetništva in ustvarjanju novih delovnih mest v občini. Poleg tega je pomembno upoštevati tudi druge sektorje, ki so bili navedeni, saj imajo lahko tudi oni potencial za prispevek h gospodarskemu razvoju.

V vsakem primeru je ključno, da občina ohranja tesno sodelovanje s podjetji, ki so prepoznana kot gonila gospodarskega razvoja, ter ustvarja ugodno poslovno okolje, ki spodbuja rast in inovacije.

3.3 Kako občino Ivančna Gorica dojemajo prebivalci sosednjih občin?

Prebivalci sosednjih občin so v mesecu februarju 2023 ocenjevali občino Ivančna Gorica z vidika turistične ponudbe in kvalitete bivanja. Povedali so, kaj jim je všeč, kaj jih moti oz. kaj pogrešajo, katere potenciale opažajo in po kaj največkrat pridejo v kraje v občini Ivančna Gorica. Sodelovali so prebivalci občin Dobrepolje, Grosuplje, Šmartno pri Litiji, Trebnje in Žužemberk.

Skupaj je v sosednjih občinah sodelovalo 123 prebivalcev.

Tabela 6: Ocena sodelujočih prebivalcev sosednjih občin

DOBREPOLJE	GROSUPLJE	ŠMARTNO PRI LITJI	TREBNJE	ŽUŽEMBERK
25	25	25	24	24

Starost			Spol	
Do 25 let	25 – 60 let	Nad 60 let	Ženska	Moški
30,1 %	47,1 %	22,8 %	49,6 %	50,4 %

Prebivalci sosednjih občin so podali sledeče ocene in komentarje:

Tabela 7: Ocena turizma v občini Ivančna Gorica s strani prebivalcev sosednjih občin

Občina	DOBREPOLJE	GROSUPLJE	ŠMARTNO PRI LITJI	TREBNJE	ŽUŽEMBERK	SKUPAJ
Ocena turizma	3,58	3,54	4,00	2,42	3,48	3,40
Ocena kvalitete bivanja	4,12	3,80	3,92	3,71	3,91	3,89

Obstoječo turistično ponudbo občine Ivančna Gorica najbolj cenijo prebivalci Šmartnega pri Litiji, najmanj pa občani Trebnjega. Da je kvaliteta življenja v občini Ivančna Gorica zelo dobra pa menijo prebivalci Dobrepolja, kar pa so opazili tudi v vseh ostalih sosednjih občinah.

Tabela 8: Pripombe in pohvale glede turistične ponudbe v občini Ivančna Gorica s strani prebivalcev sosednjih občin

% odgovorov	PRIPOMBE, POHVALE ZA TURISTIČNO PONUDBO
27 %	Imajo dobro turistično ponudbo in jo lepo razvijajo
15 %	Imajo še veliko neizkoriščenega potenciala (naravne danosti)
14 %	Premalo prenočitvenih kapacitet
12 %	Odlična Jurčičeva domačija
10 %	HKČ je odličen projekt
9 %	Ponudba je slaba (ni gostinske ponudbe s hrano zvečer)
8 %	Ne poznam, premajhna promocija
7 %	Gradišče in Pristava - super
5 %	Potrebovali bi boljšo gostinsko ponudbo (center Ivančne Gorice)
4 %	Lepo je urejen izvir reke Krke, dobra promocija »prijetno domače«
2 %	Zelo se trudijo in so aktivni in prepoznavni
	Tabor pevskih zborov je super
	V Zagradcu je mlin, premalo dogodkov
	Manjka bazen

Tabela 9: Kaj prebivalci sosednjih občin najbolj cenijo v občini Ivančna Gorica?

% odgovorov	V OBČINI IVANČNA GORICA MI JE VŠEČ
46 %	Dobra trgovska ponudba
39 %	Lepa narava in čisto okolje, veliko zelenih površin
35 %	Dobre prometne povezave (bližina avtoceste, avtobus, vlak)
28 %	Prenovljen zdravstveni dom (dobri in prijazni zdravniki)
17 %	Lepo urejen center
15 %	Veliko kulturne ponudbe in dogodkov

11 %	Odlična mestna knjižnica, lekarna (bolje založena kot v Šmartnem)
8 %	Prijazni ljudje (povezanost in sodelovanje)
5 %	Bencinska črpalka, bar Sonček, veliko pohodov, srednja šola, glasbena šola
4 %	Gostinski lokali, slaščičarna, rokomet
3 %	Dober in korekten župan, ki drži obljube
2 %	Možnost zaposlitve, lepi otroški vrtci in šole, šolski prevozi
2 %	Fitness, nogometni stadion, NK Livar, lepe parcele za gradnjo
	Kolesarski park v Čukarci, pedikura Vesna, frizer, picerija Kegeljček
	Društvo Spominčica, pediater, pešpoti po gozdu, kebab v centru Ivančne Gorice
	Sposobna občinska uprava
	Dobro delajo – pri nas v Šmartnem samo obljublajo
	Gradnja športnega centra, Bartog, super drsališče v Temenici

Tabela 10: Kaj prebivalci sosednjih občin najmanj cenijo oz. pogrešajo v občini Ivančna Gorica?

% odgovorov	V OBČINI IVANČNA GORICA MI NI VŠEČ OZ. POGREŠAM
31 %	Slabe ceste
15 %	Železniške zapornice - prehodi
10 %	Kulturni dom
9 %	Slabe avtobusne povezave zaledja z Ivančno Gorico
7 %	Premalo dogodkov in komunikacije z mladimi
6 %	Previsok komunalni prispevek, dolgi postopki za gradbeno dovoljenje
5 %	Trgovino s kozmetiko, tehničnim blagom in pohištvo, vinoteko
4 %	Bolj urejena parkirišča, park, več dobrih lokalov in gostiln s hrano zvečer
2 %	Slaba cesta proti Šmartnem in od Križev proti Valični Vasi
2 %	Radar pri srednji šoli, omejeno parkiranje v centru, diskoteko (kot včasih)
	Predrag fitness, več možnosti razvedrila za mlade
	Več urejenih javnih površin za druženje, predraga stanovanja
	Slabe avtobusne povezave s Šmartnim, Dobropoljem in Primskovim
	Wi-Fi na javnih mestih, neustrezen OPN, trgovina za otroke
	Prisotnost Romov, smeti ob cestah, več kolesarskih poti
	Nepregledno križišče Sv. Rok, Radohova Vas
	Ni varovanih stanovanj

Tabela 11: Kaj prebivalci sosednjih občin menijo o potencialih v občini Ivančna Gorica?

% odgovorov	PREDLOG ZA SMER RAZVOJA
26 %	Gospodarstvo – inovativna industrija (Akrapovič), podjetništvo
20 %	Kmetijstvo (pridelava hrane – samooskrba, lesna predelava)
17 %	Turizem (odlične naravne danosti), butični turizem
10 %	Stanovanjska gradnja
9 %	Zdravstvo
8 %	Nakupovalni centri
7 %	Šport (rokomet, nogomet) in rekreacija
6 %	Izobraževanje
	Privlačno okolje za mlade (bivanje, zabava)
	Čebelarški turizem

Tabela 12: Po kaj prihajajo prebivalci sosednjih občin v Ivančno Gorico?

% odgovorov	VZROK OBISKA
34 %	Po nakupih v trgovino
29 %	Zdravstvene storitve (zdravnik, zobozdravnik, lekarna, fizioterapija)
27 %	Obisk prijateljev, obisk sorodnikov
13 %	V službo, v šolo, po otroka v vrtec
11 %	Vozim se skozi
10 %	Na bencinsko črpalko
9 %	Na tržnico ob sobotah, po odlične kmetijske pridelke na kmetije
8 %	Gradišče, Pristava
7 %	Na rokomet, na kulturni dogodek, v knjižnico
5 %	Slaščičarna, pekarna
3 %	Pazit svoje vnuke
2 %	Pohod »prijetno domače« in Jurčičev pohod, pediker, frizer, fitness
	Na nogomet, v bar ali gostilno, pokopališče, na rekreacijo
	Na turizem v Temenici, na druženje upokojencev
	Na tabor pevskih zborov, na trening, na vlak za Ljubljano
	Na kolesarjenje

4 VREDNOTE IN VIZIJA PREBIVALCEV OBČINE IVANČNA GORICA

4.1 Vrednote prebivalcev občine v zvezi s kvaliteto življenja

Tabela 13: Vrednote prebivalcev občine Ivančna Gorica

% odg.	NAJPOMEMBENJŠE VREDNOTE ZA KVALITETO BIVANJA	Ž Št. odg	M Št. odg	Do 25 let	25-60 let	Nad 60 let
51,4 %	VARNOST BIVANJA	141	125	44	164	58
45,6 %	DOBRA ZDRAVSTVENA OSKRBA	124	112	35	126	75
33,8 %	UREJENA INFRASTRUKTURA	67	108	29	115	31
30,3 %	DOBRI MEDSOSEDSKI ODNOSI	66	91	20	101	36
25,1 %	DOBRE PROMETNE POVEZAVE	62	68	33	81	16
24,3 %	DOBRI POGOJI V VRTCIH IN ŠOLAH	75	51	22	91	13
23,6 %	DOBRA OSKRBA PREBIVALCEV	62	60	33	66	23
22,6 %	DELOVNA MESTA V BLIŽINI	57	60	19	82	16
14,3 %	MOŽNOSTI ZA ŠPORT IN REKREACIJO	32	42	20	48	6
9,7 %	DOBRA DUHOVNA OSKRBA	27	23	4	24	22
6,0 %	DOBRA KULTURNA PONUDBA	16	15	4	17	10
5,8 %	SOCIALNE AKTIVNOSTI	16	14	3	17	10
3,7 %	DOBRA TURISTIČNA PONUDBA	9	10	5	11	3
0,8 %	DRUGO	3	1	1	3	-

Več kot polovica sodelujočih občanov je na prvo mesto med vrednotami, povezanimi s kvaliteto bivanja, postavilo varnost bivanja, ki ji sledi dobra zdravstvena oskrba. Med zelo pomembne vrednote so prebivalci uvrstili še urejeno infrastrukturo, dobre med-sosedske odnose, dobre prometne povezave, dobre pogoje v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, dobro oskrbo in delovna mesta v bližini.

Tabela 14: Vrednote prebivalcev občine Ivančna Gorica po krajevnih skupnostih

VREDNOTE PO KS	Ambrus	Dob pri Šentvidu	Ivančna Gorica	Krka	Metnaja	Muljava
	v %					
UREJENA INFRASTRUKTURA	45,5	39,3	33,0	25,6	42,1	16,7
DOBRI POGOJI V VRTCIH IN ŠOLAH	22,7	25,0	26,4	35,9	36,8	25,0
OBČUTEK VARNOSTI BIVANJA	31,8	57,1	58,2	48,7	31,6	45,8
DOBRA ZDRAVSTVENA OSKRBA	59,1	50,0	51,6	25,6	47,4	45,8
DOBRE PROMETNE POVEZAVE	31,8	25,0	19,8	17,9	21,1	37,5
DOBRA KULTURNA PONUDBA	9,1	-	6,6	10,3	-	4,2
DOBRA TURISTIČNA PONUDBA	-	3,6	1,1	-	-	4,2
DOBRE MOŽNOSTI ZA ŠPORT IN REKREACIJO	4,5	3,6	15,4	23,1	21,1	12,5
DOBRI MED-SOSEDSKI ODNOSI	27,3	35,7	24,2	33,3	31,6	50,0
DOBRA OSKRBA PREBIVALCEV	4,5	17,9	23,1	38,5	36,8	20,8
DOBRA DUHOVNA OSKRBA	18,2	10,7	14,3	15,4	5,3	8,3
ZAGOTOVLJENE SOCIALNE AKT.	9,1	-	4,4	2,6	-	-
DELOVNA MESTA V BLIŽINI	22,7	28,6	17,6	20,5	15,8	16,7
Drugo	-	-	1	-	1	-

VREDNOTE PO KS	Sobrače	Stična	Šentvid pri Stični	Temenica	Višnja Gora	Zagradec
	v %					
UREJENA INFRASTRUKTURA	41,7	27,3	41,3	39,1	31,4	32,5
DOBRI POGOJIV VRTCIH IN ŠOLAH	41,7	25,5	16,3	8,7	22,1	25,0
OBČUTEK VARNOSTI BIVANJA	58,3	49,1	62,5	52,2	45,3	45,0
DOBRA ZDRAVSTVENA OSKRBA	16,7	45,5	45,0	65,2	34,9	57,5
DOBRE PROMETNE POVEZAVE	25,0	25,5	32,5	34,8	9,3	20,0
DOBRA KULTURNA PONUDBA	-	7,3	3,8	-	9,3	7,5
DOBRA TURISTIČNA PONUDBA	8,3	3,6	2,5	-	11,6	2,5
DOBRE MOŽNOSTI ZA ŠPORT IN REK.	8,3	20,0	8,8	4,3	20,9	10,0
DOBRI MED-SOSEDSKI ODNOSI	33,3	29,1	25,0	39,1	19,8	32,5
DOBRA OSKRBA PREBIVALCEV	33,3	21,8	25,0	21,7	18,6	22,5
DOBRA DUHOVNA OSKRBA	8,3	3,6	5,0	4,3	11,6	7,5
ZAGOTOVLJENE SOCIALNE AKTIVNOSTI	8,3	25,5	6,3	0	11,6	-
DELOVNA MESTA V BLIŽINI	16,7	25,5	20,0	30,4	26,7	27,5
Drugo	-	-	-	-	2	-

Občutek varnosti bivanja je najpomembnejša vrednota kvalitete bivanja tudi v sedmih krajevnih skupnostih, v štirih je to dobra zdravstvena oskrba, v eni pa dobri med-sosedske odnosi. Čeprav se vrstni red vrednot razlikuje, so v krajevnih skupnostih v ospredju še vrednote kot so: dobra infrastruktura, dobri pogoji v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, dobre prometne povezave, dobra oskrba in delovna mesta v bližini.

4.1.1 Vrednote po starostni strukturi

Tabela 15: Vrednote po starostni strukturi

Do 25 let	25 – 60 let	Nad 60 let
Občutek varnosti bivanja	Občutek varnosti bivanja	Dobra zdravstvena oskrba
Dobra zdravstvena oskrba	Dobra zdravstvena oskrba	Občutek varnosti bivanja
Dobre prometne povezave	Urejena infrastruktura	Dobri med-sosedske odnosi
Dobra oskrba	Dobri med-sosedske odnosi	Urejena infrastruktura
Urejena infrastruktura	Dobri pogoji v šolah in vrtcih	Dobra oskrba

Analiza vrednot prebivalcev občine Ivančna Gorica v zvezi z dejavniki kvalitete bivanja ne pokaže nepričakovanih odstopanj. Med najpomembnejšimi vrednotami se tri pojavijo v vseh starostnih kategorijah: varnost bivanja, dobra zdravstvena oskrba in urejena infrastruktura, le vrstni red je zamenjan pri populaciji nad 60 let.

Analiza vrednot glede na spol sodelujočih tudi ne pokaže pomembnih razlik: tako ženske kot moški na prvo mesto uvrščajo občutek varnosti bivanja in na drugo mesto dobro zdravstveno oskrbo. Na tretje mesto ženske uvrščajo dobre pogoje v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, moški pa urejeno infrastrukturo.

4.2 Vrednote, ki bodo za razvoj občine Ivančna Gorica pomembne v prihodnosti

Tabela 16: Vrednote pomembne za prihodnost – življenjski slog

SKUPAJ %	VREDNOTE POVEZANE S POSTMODERNIM ŽIVLJENSKIM SLOGOM
46,4 %	Povezanost znotraj občine –socialni kapital
43,8 %	Pripadnost skupnosti
34,8 %	Okoljska osveščenost
23,2 %	Pritegovanje talentiranih posameznikov v občino
19,6 %	Tolerantnost prebivalstva
8,9 %	Povezanost občine navzven

Tabela 17: Vrednote pomembne za prihodnost - gospodarski razvoj

%	VREDNOTE POVEZANE S POSTMODERNIM RAZVOJEM GOSPODARSTVA
67,0 %	Inovativnost in podjetnost
42,9 %	Tehnološki razvoj
5,4 %	Zaposljivost generacije nad 65 let

Podatki iz tabel 16 in 17 kažejo na pomembnost določenih vrednot, povezanih s postmodernim življenjskim slogom in gospodarskim razvojem, ki jih prebivalci prepoznajo kot ključne za prihodnost občine.

Kar zadeva življenjski slog, prebivalci poudarjajo povezanost znotraj občine in socialni kapital kot najpomembnejšo vrednoto, ki jo je treba negovati. To kaže na željo po razvoju močne in povezane skupnosti ter ohranjanju dobrih medsebojnih odnosov. Pripadnost skupnosti, okoljska osveščenost, pritegovanje talentiranih posameznikov v občino, tolerantnost prebivalstva in povezanost z drugimi občinami in tujino so tudi pomembne vrednote, ki bodo krepile razvojno pot občine.

V zvezi z gospodarskim razvojem prebivalci prepoznajo inovativnost, podjetnost in tehnološki razvoj kot ključne vrednote, povezane s postmodernim razvojem gospodarstva. To poudarja pomembnost spodbujanja in podpiranja inovacij, podjetniškega duha ter uporabe sodobnih tehnologij za ustvarjanje dodane vrednosti v občini. Poleg tega je tudi zaposljivost generacije nad 65 let izpostavljena kot manj pomembna vrednota v primerjavi z inovativnostjo in tehnološkim razvojem.

Iz teh podatkov izhaja, da je pomembno uskladiti tradicionalne vrednote občine s postmodernimi vrednotami, da se ohranja identiteta občine na področjih, kjer je to pomembno (npr. kulturna krajina, kmetijstvo, kulturna dediščina), hkrati pa se gradi na postmodernih vrednotah za spodbujanje gospodarskega razvoja. To vključuje inovativnost, podjetnost, povezanost, uporabo novih tehnologij in dobro prometno povezavo.

Združevanje teh vrednot lahko omogoči celovit in uravnotežen razvoj občine, ki upošteva tako tradicionalne kot sodobne vidike ter prispeva k blaginji prebivalcev in trajnostnemu razvoju.

4.3 Vizija razvojnih smeri občine Ivančna Gorica

Sodelujoči prebivalci v projektu VIS Ivančna Gorica so se opredeljevali do najpomembnejših razvojnih smeri, ki naj bi jim v naslednjem srednjeročnem obdobju sledila občina:

- **Gospodarstvo:** dobro opremljene obrtne cone za obrt, podjetništvo, tehnološki razvoj inovativne in čiste industrije, konkurenčne storitvene dejavnosti, povezanost gospodarstva z izobraževalnimi ustanovami, turizmom in kmetijstvom, izkoriščena geografska lega občine.
- **Turizem:** povezana ponudba – kulturna dediščina, narava, kulinarika, športni turizem (kolesarjenje, pohodništvo), izkoriščene naravne danosti, atraktivni butični turistični programi, sakralni in kulturni turizem, eko- in tranzitni turizem.
- **Kmetijstvo:** ponudba lokalnih proizvodov na lokalni tržnici in na kmetijah, dobro razvite dopolnilne dejavnosti, sonaraven razvoj, eko-proizvodnja, lokalne blagovne znamke, okolje brez neobdelanih površin.
- **Kvaliteta bivanja:** dobre možnosti za gradnjo za mlade družine, visoka kvaliteta življenja v čistem, mirnem, zdravem in varnem okolju z dobro infrastrukturo opremljenostjo. Dobra zdravstvena oskrba, odlični pogoji v vzgojno varstvenih ustanovah ter dobra kulturna in športna ponudba povezanih občanov z visoko stopnjo tolerantnosti in vključenosti v življenje kraja.

4.4 Vizija razvoja občine Ivančna Gorica na osnovi vrednot prebivalcev

Vizija prebivalcev je oblikovana na temelju vrednot, pomembnih dejavnikov kvalitete življenja, razvojnih priložnosti ter ključnih strateških točk na katerih bi naj občina utemeljila svoj nadaljnji razvoj. Glede na dobljene rezultate kazalnikov uspešnosti in glede na vrednote prebivalcev, ki jih analiziramo v tem poglavju, je tako mogoče določiti vizijo, ki bo v prihodnosti pomagala do izboljšanja položaja in prepoznavnosti občine.

Splošna vizija na osnovi vrednot prebivalcev:

Občino Ivančna Gorica bo odlikovalo urejeno in prijetno bivalno okolje z vključenostjo in povezanostjo celotnega območja. Nosilci razvoja bodo kmetijstvo, turizem, obrt in podjetništvo.

Svoj razvoj bo temeljila na načelih trajnosti, upoštevajoč visoke okoljske standarde.

Varno in čisto bivalno okolje, urejena infrastruktura, dobri pogoji v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, odlična kulturna in športna ponudba ter dobre možnosti za individualno stanovanjsko gradnjo bodo predstavljali privlačno, strpno, navdihujočo in odprto lokalno skupnost, ki bo ponujala odlične bivalne in delovne pogoje, s katerimi bo vabila in zadržala mlade družine, gospodarstvenike in turiste.

Prepoznavna bo po odličnem vinu in kmetijskih produktih, po inovativnem turizmu in prireditvah, temelječih na običajih in tradiciji, kulturi ter lepi pokrajini.

Komentar vizije:

- Vizija, ki je oblikovana na podlagi vrednot prebivalcev, kaže na željo po razvoju občine Ivančna Gorica v smeri urejenega in prijetnega bivalnega okolja, ki je vključujoče in povezano. Nosilci razvoja v tej viziji so kmetijstvo, turizem, obrt in podjetništvo, kar odraža prepoznavanje teh panog kot pomembnih priložnosti za gospodarski razvoj.
- Pomembna izhodišča te vizije so trajnostni razvoj in visoki okoljski standardi, kar poudarja zavezanost ohranjanju naravnega okolja in skrb za dolgoročno blaginjo občine.
- Vizija napoveduje tudi varno in čisto bivalno okolje, urejeno infrastrukturo, dobre pogoje v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, odlično kulturno in športno ponudbo ter možnosti za individualno stanovanjsko gradnjo. To kaže na željo po ustvarjanju privlačne, strpne, navdihujoče in odprte lokalne skupnosti, ki lahko privabi in zadrži mlade družine, gospodarstvenike in turiste.

- Vizija prav tako izpostavlja prepoznavnost občine na podlagi odličnega vina, kmetijskih produktov, inovativnega turizma ter prireditev, ki temeljijo na običajih, tradiciji, kulturi in lepi pokrajini.
- Vse te elemente lahko razumemo kot ključne dejavnike za izboljšanje položaja in prepoznavnosti občine, hkrati pa kot smernice za razvoj, ki se osredotoča na kakovost življenja prebivalcev, privabljanje investorjev in turistov ter ohranjanje lokalne identitete.
- V nadaljevanju bo pomembno, da se vizija konkretizira z ustreznimi strategijami, načrti in ukrepi, ki bodo omogočili uresničevanje postavljenih ciljev ter prispevali k realizaciji zelenega razvoja občine Ivančna Gorica.

Pojasnilo vizije:

- Vizija odraža vrednote in pričakovanja prebivalcev občine Ivančna Gorica, hkrati pa vsebuje temeljne strateške usmeritve EU in Slovenije, kar je pomembno pri pridobivanju sredstev iz evropskih in nacionalnih virov (kakovost življenja, trajnostni razvoj, samozaposlovanje, inovativnost, višja dodana vrednost).
- Temeljna hotenja prebivalstva so usmerjena v turizem, kmetijstvo, gospodarski razvoj, razvoj podjetništva in ustvarjanje privlačne bivalne klime. Večina prebivalcev je mnenja, da bodo na razvojni poti cilji dosegljivi, pod pogojem medsebojnega sodelovanja in povezovanja v smeri skupnih projektov, dogodkov in ponudbe.

5 USKLAJENOST Z EVROPSKIMI IN NACIONALNIMI RAZVOJNIMI POLITIKAMI

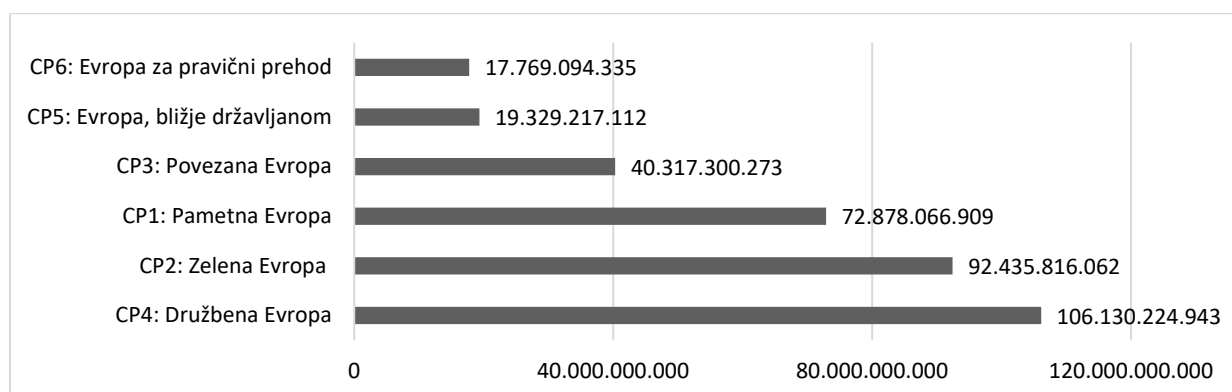
5.1 Razvojne politike EU

Evropska kohezijska politika

Kohezijska politika EU v obdobju 2021-2027 največ sredstev vlaga v področje cilja politike 4: *Družbena Evropa*, kjer gre za naložbe na področju trga dela, izobraževanja in usposabljanja, socialno-ekonomskega vključevanja prikrajšanih skupin, investicije v zdravstvo, na področju socialnega varstva in dolgotrajne oskrbe ter na področju turizma in kulture. Temu sledi področje cilja politike 2: *Zelena Evropa*, kjer gre za spodbujanje čistega in pravičnega energetskega prehoda, zelenih in modrih naložb, krožnega gospodarstva, blaženje podnebnih sprememb ter spodbujanje trajnostne mestne mobilnosti (Slika 1).

V obdobju 2014-2020 je bilo največ sredstev kohezijske politike namenjenih za tematski cilj 7: *Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah*, temu pa so sledila sredstva, ki so bila po nastopu pandemije covid-19 namenjena ukrepom za premagovanje posledic krize in krepitevi odpornosti ključnih sistemov v družbi (Slika 2).

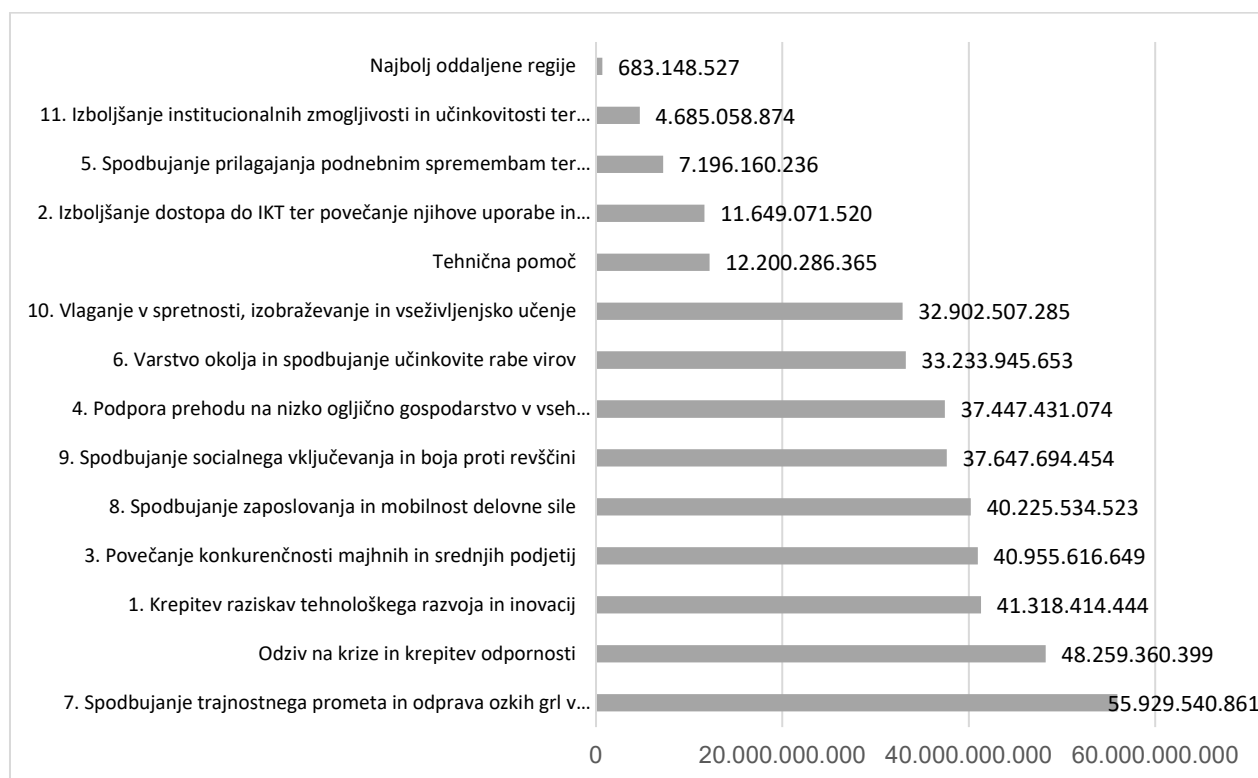
Slika 1: Razvojne prioritete evropske kohezijske politike 2021-2027 (v evrih)

Vir: Open data portal for the European structural and investment funds, European Commission, <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>.

Opomba: CP = Cilj politike.

Slika 2: Razvojne prioritete evropske kohezijske politike 2014-2020 (v evrih)

Vir: Open data portal for the European structural and investment funds, European Commission, <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>.

Mehanizem za okrevanje in odpornost

Sklad za okrevanje in odpornost (RRF) vključuje širok spekter reform in naložb, ki bodo podpirale okoljske in digitalne cilje po vsej EU. Reforme in naložbe, vključene v Načrte za okrevanje in odpornost (NOO), prispevajo k učinkoviti obravnavi vseh ali večine izzivov, opredeljenih v ustreznih priporočilih za posamezne države, naslovljenih na države članice v okviru evropskega semestra.² Vsi nacionalni NOO močno podpirajo zeleni prehod. Vsak NOO mora vključevati najmanj 37 % sredstev, dodeljenih za podnebne ukrepe. Poleg 37-odstotnega podnebnega cilja mora biti vsak posamezen ukrep skladen z načelom »ne povzroči pomembne škode« v zvezi s širšim naborom okoljskih ciljev. Medtem ko vsi načrti presegajo merilo 37 % (40 % dodelitve načrtov je namenjenih podnebnim ciljem), so številne države članice porabile več kot polovico svojih dodelitev za podnebne cilje. Luksemburg, Danska, Belgija in Avstrija bodo za izpolnjevanje podnebnih ciljev namenile okrog 60 % sredstev. Poleg tega bo instrument prispeval k digitalni preobrazbi EU. Podpira reforme in naložbe v digitalno infrastrukturo, znanja in spretnosti, digitalne tehnologije ter raziskave in inovacije za podporo evropske tehnološke odličnosti ter digitalizacije poslovnih in javnih storitev. Uredba RRF je državam članicam naložila, da več kot 20 % svojih sredstev namenijo ukrepom digitalne preobrazbe, vendar je večina držav članic to presegla – 26 % celotne dodelitve načrtov je namenjenih digitalnim ciljem. Na primer, Nemčija in

² 2019 European Semester: Country Specific Recommendations / Commission Recommendations, European Commission, https://ec.europa.eu/info/publications/2019-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en; 2020 European Semester: Country Specific Recommendations / Commission Recommendations, European Commission, https://ec.europa.eu/info/publications/2020-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en.

Avstrija bosta v digitalne cilje vložili približno 53 %, Luksemburg, Litva in Irska pa 32 % svoje največje skupne dodelitve.³

RRF ima šest stebrov, ki odražajo prednostna področja politike evropskega pomena⁴:

- zeleni prehod;
- digitalna transformacija;
- pametna, trajnostna in vključujoča rast, vključno z ekonomsko kohezijo, delovnimi mesti, produktivnostjo, konkurenčnostjo, raziskavami, razvojem in inovacijami ter dobro delujočim notranjim trgom z močnimi malimi in srednjimi podjetji (MSP);
- socialna in teritorialna kohezija;
- zdravstvena ter gospodarska, socialna in institucionalna odpornost, med drugim z namenom povečanja pripravljenosti na krize in zmogljivosti odzivanja na krize;
- politike za naslednjo generacijo, otroke in mladino, kot sta izobraževanje in spretnosti.

Skupna kmetijska politika

Pri novi skupni kmetijski politiki EU je namesto dosedanjih pravil in skladnosti poudarek na rezultatih in smiselnosti (smotrnosti) ukrepov. Države članice v večji meri same odločajo, kako najbolje izpolniti skupne cilje evropske kmetijske politike in se hkrati odzvati na specifične potrebe svojih kmetov, podeželskih skupnosti in širše družbe.

Skupna kmetijska politika (SKP) se mora nenehno prilagajati izzivom, s katerimi se srečuje evropsko kmetijstvo. SKP po letu 2020 je enostavnejša in še bolj prilagojena potrebam kmetom, temelji pa na treh splošnih in devetih specifičnih ciljih. Splošni cilji so podkrepljeni s horizontalnim ciljem in razširjanjem znanja, dodaten poudarek je na inovacijah in digitalizaciji v kmetijstvu in na podeželskih območjih.

Trije splošni cilji:

- spodbujanje prehranske varnosti;
- krepitev skrbi za okolje in podnebnih ukrepov;
- krepitev podeželskih območij.

Devet specifičnih ciljev:

- podpora za vzdržne dohodke in odpornost kmetij po vsem ozemlju EU za večjo prehransko varnost;
- krepitev tržne usmerjenosti in povečanje konkurenčnosti, tudi z večjim poudarkom na raziskavah, tehnologiji in digitalizaciji;
- izboljšanje položaja kmetov v vrednostni verigi;
- prispevanje k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje ter k trajnostni energiji;
- spodbujanje trajnostnega upravljanja naravnih virov, kot so voda, tla in zrak;
- prispevanje k varstvu biotske raznovrstnosti;
- privabljanje mladih kmetov in spodbujanje razvoja podjetij na podeželskih območjih;
- spodbujanje zaposlovanja, rasti, socialne vključenosti in lokalnega razvoja na podeželskih območjih, vključno z biogospodarstvom in trajnostnim gozdarstvom;
- izboljšanje odziva kmetijstva EU na potrebe družbe po hrani in zdravju, vključno z zdravo hrano, ter dobrobiti živali.

³ Report from the Commission to the European Parliament and the Council: Review report on the implementation of the Recovery and Resilience Facility, 2022, str. 6.

⁴ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost, 2021, 3. člen.

5.2 Dokumenti na nacionalni ravni

Evropska komisija skupaj z državami članicami in regijami pripravi sporazume o partnerstvu in (operativne) programe, v katerih se določijo prednostne naložbe in razvojne potrebe. Organi upravljanja v državah članicah upravljajo programe in izbirajo posamezne projekte. Ključni strateški razvojni dokumenti 2021-2027, ki so podlaga za črpanje EU sredstev, so naslednji⁵:

- Strategija pametne specializacije,
- Sporazum o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo,
- Program za izvajanje Evropske kohezijske politike,
- Strateški načrt skupne kmetijske politike,
- Regionalni razvojni programi in dogovori za razvoj regij (pripravljajo jih Regionalne razvojne agencije) ter
- Načrt za okrevanje in odpornost.

Sporazum o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo

Predstavlja pogodbo med Evropsko komisijo in Republiko Slovenijo glede izvajanja kohezijske politike v obdobju 2021-2027.

EU je določila 6 ciljev politike:

- CP1: Pametna Evropa
- CP2: Zelena Evropa
- CP3: Povezana Evropa
- CP4: Družbena Evropa
- CP5: Evropa, bližje državljanom
- CP6: Evropa za pravični prehod

Sredstva evropske kohezijske politike bodo, preko različnih ukrepov, namenjena zmanjševanju razvojnih razlik med regijami v državi:

- s spodbujanjem inovativnosti in konkurenčnosti,
- z omogočanjem digitalne preobrazbe gospodarstva,
- z vlaganjem v socialno vključenost,
- za usposabljanje in zaposlovanje ter
- za pomoč pri doseganju ciljev države glede podnebja in biotske raznovrstnosti.

Za zeleni prehod bo Slovenija preko Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj namenila 806 milijonov evrov. Sredstva bodo prispevala k razogljičenju države in razvoju obnovljivih virov energije. Pri tem bodo sredstva namenjena naložbam za izkoriščanje sončne in vetrne energije ter izboljšanje energetske učinkovitosti stavb. Prav tako bodo sredstva blažila tveganja podnebnih sprememb, spodbujala krožno gospodarstvo v podjetjih, zagotovila učinkovito upravljanje z vodnimi viri ter zaščitila ekosisteme in biotsko raznovrstnost.

⁵ Programski dokumenti za obdobje 2021-2027, Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj, <https://evropskasredstva.si/2021-2027/>; Skupna kmetijska politika 2023-2027, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, <https://skp.si/skupna-kmetijska-politika-2023-2027>; Načrt za okrevanje in odpornost, Urad Republike Slovenije za okrevanje in odpornost, <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/nacrt-za-okrevanje-in-odpornost/>. Osnova za pripravo teh dokumentov je bila tudi Strategija razvoja Slovenije 2030: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKRR/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf in Poročila o razvoju UMAR: https://www.umar.gov.si/publikacije/porocilo-o-razvoju/?no_cache=1.

Iz Sklada za pravični prehod bo Slovenija namenila 248 milijonov evrov za spodbujanje energetskega prehoda Savinjsko-Šaleške in Zasavske regije do leta 2033. Naložbe bodo usmerjene v krepitev možnosti usposabljanja in zaposlovanja, diverzifikaciji in odpornosti lokalnega gospodarstva ter oživitvi degradiranih območij.

Za vsebinsko področje bolj povezana Evropa, ki vključuje mobilnost in povezljivost informacijsko komunikacijske tehnologije bo namenjenih 511 milijonov evrov, za vsebinsko področje pametna Evropa, ki pokriva inovativno in pametno gospodarsko preoblikovanje pa 727 milijonov evrov.

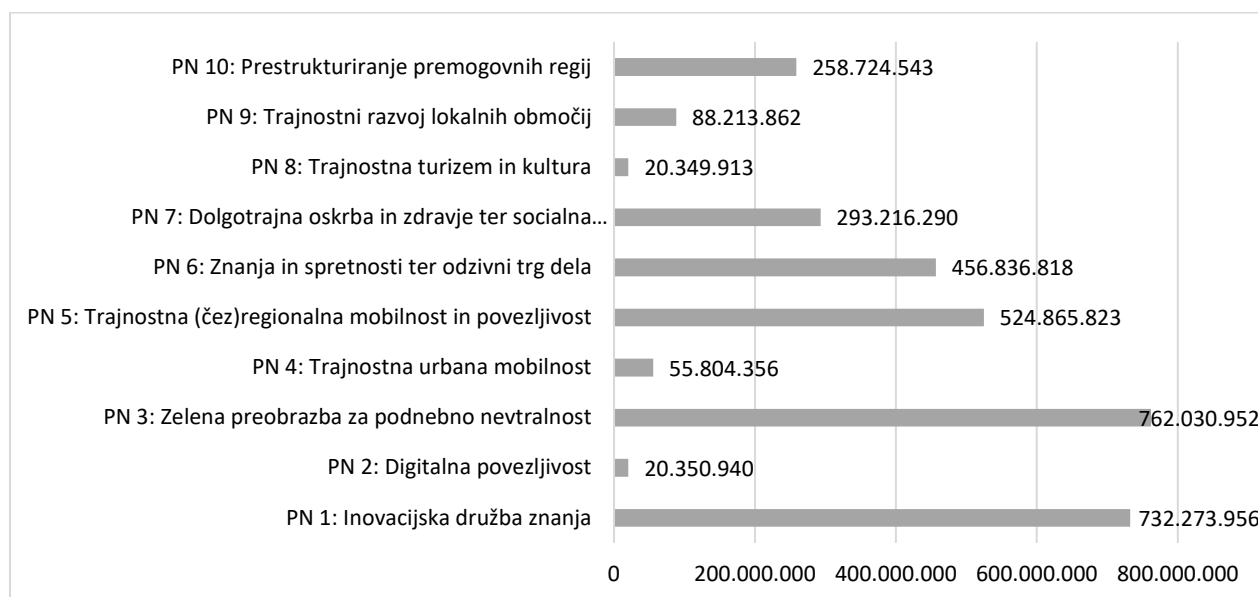
Za socialno vključenost, zaposlovanje, izobraževanje in usposabljanje bo Slovenija namenila 769 milijonov evrov. Za vsebinsko področje Evropa bližje državljanom pa 94 milijonov evrov.

Program za izvajanje Evropske kohezijske politike

Enoten Program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 je strateški izvedbeni dokument, ki je podlaga za črpanje 3,2 milijarde evrov razpoložljivih sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Evropskega socialnega sklada (ESS), Kohezijskega sklada (KS) in Sklada za pravični prehod v obdobju 2021-2027. Dokument je decembra 2022 potrdila Evropska komisija.

Dokument, v katerem so opredeljena prednostna področja, v katera bo Slovenija vlagala sredstva do leta 2029, je skladen s Sporazumom o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2021-2027 ter ustreza zahtevam posameznega sklada EU, tako da bo zagotovljena ekonomska, socialna in teritorialna kohezija.

Slika 3: Razvojne prioritete kohezijske politike 2021-2027 v Sloveniji (v evrih)

Vir: Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji, 2022, str. 319, 320.

Kljub temu, da so prioritete kohezijske politike v zadnjem obdobju na splošno ostale bolj ali manj enake, se je njen fokus malce preusmeril. V obdobju 2021-2027 bo Slovenija 24 % razpoložljivih sredstev namenila za *zeleno preobrazbo in podnebno nevtralnost*, torej za spodbujanje energetske učinkovitosti; vlaganje v obnovljive vire energije (OVE); v prilagajanje na neizbežne posledice podnebnih sprememb; izboljšanje kakovosti javnih storitev na področju oskrbe s pitno vodo in odvajanja in čiščenja odpadnih voda; krožno gospodarstvo; izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti; spodbujanje uporabe alternativnih goriv ter infrastrukture za trajnostno mobilnost v mestih. 23 % razpoložljivih sredstev pa bo porabljenih za *inovacijsko družbo znanja*, torej za izboljšanje raziskovalne

infrastrukture in opreme; subvencije za projekte RRI, testiranje tehnologij; spodbude za start-upe in scale-upe; krepitev poslovnih procesov, spodbujanje preobrazbe; krepitev konkurenčnosti izvoznikov; krepitev znanj; digitalizacijo.

Sloveniji je v obdobju 2021-2027 iz Kohezijskega sklada (področje prometa in okoljske infrastrukture ter trajnostne rabe energije) kot celoti na razpolago 718 milijonov evrov. Iz ESRR in ESS je v vzhodni kohezijski regiji skupaj na voljo 1,7 milijarde evrov in v zahodni 531 milijonov evrov. Sredstva Kohezijskega sklada so se v primerjavi s preteklim obdobjem zmanjšala, sredstva ESRR in ESS pa v vzhodni Sloveniji povečala, v zahodni pa zaradi razvitosti zmanjšala. Skupaj bo lahko Slovenija črpala 3,2 milijarde evrov sredstev kohezijske politike (Tabela 17).

Tabela 18: Razdelitev sredstev po skladih in regijah 2014-2020 in 2021-2027 (v evrih)

Sklad	Regija	2021-2027	2014-2020
ESRR	V	1.216.163.830	835.041.150
ESRR	Z	383.621.472	555.351.749
<i>Skupaj ESRR</i>		<i>1.599.785.302</i>	<i>1.390.392.899</i>
ESS	V	488.173.421	368.794.996
ESS	Z	147.791.574	338.918.438
<i>Skupaj ESS</i>		<i>635.964.995</i>	<i>707.713.434</i>
YEI			18.423.072
SPP		258.724.543	
KS		718.192.613	895.370.363
<i>Skupaj</i>		<i>3.212.667.453</i>	<i>3.011.899.768</i>

Vir: Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji, 2022, str. 319, 320; Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, 2014, str. 244.

Opomba: Slovenija je bila v obdobju 2014-2020 prvič razdeljena na dve kohezijski regiji – vzhodno in zahodno. Ta rešitev je bila v zakonodajo pripeljana leta 2005, saj je na ta način Slovenija upravičena do večjega skupnega obsega sredstev kot bi bila, če bi ostala kot enotna regija. Kohezijska regija vzhodna Slovenija zajema naslednje razvojne regije: Pomurska, Podravska, Savinjska, Koroška, Posavska, Zasavska, Jugovzhodna Slovenija in Primorsko-Notranjska. Kohezijska regija zahodna Slovenija zajema naslednje razvojne regije: Osrednjeslovenska, Gorenjska, Goriška in Obalno-Kraška.

Strateški načrt skupne kmetijske politike

Evropska komisija je oktobra 2022 potrdila Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo, izvajati pa se je začel 1. 1. 2023.

Strateški načrt SKP zajema ukrepe I. stebra SKP (neposredna plačila, sektorski ukrepi, npr. za čebelarstvo, za sektor vina) ter ukrepe II. stebra SKP (ukrepi za razvoj podeželja).

V okviru Strateškega načrta SKP 2023-2027 je na voljo 1.798.311.677 evrov. Od tega:

- 683.500.469 evrov za prvi steber SKP (neposredna plačila, vinski in čebelarski sektor):
 - neposredna plačila: 657.650.260 evrov;
 - vinski + čebelarski sektor: 25.850.209 evrov in
- 1.114.811.208 evrov za drugi steber SKP oziroma razvoj podeželja (550.850.960 evrov iz proračuna EU in 563.960.248 evrov iz proračuna Republike Slovenije).

Načrt za okrevanje in odpornost

Slovenija bo v prvi fazi koristila 1,5 milijarde evrov nepovratnih in 0,7 milijarde evrov povratnih sredstev (posojil). V skladu z Uredbo za NOO je lahko Slovenija za dodatna povratna sredstva zaprosila še do konca avgusta 2023. Sredstva v okviru NOO bodo usmerjena v naslednja štiri ključna razvojna področja:

1. zeleni prehod,
2. digitalna preobrazba,
3. pametna, trajnostna in vključujoča rast,
4. zdravstvo in socialna varnost.

AD1) Zeleni prehod je ključnega pomena za pospešen prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo, ki je eden od ciljev Strategije razvoja Slovenije 2030 in eden od pomembnih dejavnikov zagotavljanja dolgoročne produktivnosti gospodarskih subjektov ter boljše odpornosti družbe. Hkrati s tem se prispeva tudi k doseganju ciljev Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta Republike Slovenije (v nadaljevanju: NEPN) in zavez glede doseganja podnebne nevtralnosti do 2050, kar bo doseženo s podporo reformam in naložbam na področjih:

- energetske učinkovitosti, rabe obnovljivih virov energije in trajnostne mobilnosti;
- prehoda v krožne poslovne modele;
- prilagajanja na neizbežne posledice podnebnih sprememb in izboljšanja kakovosti javnih storitev na področju oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja odpadnih voda.

AD2) Digitalna preobrazba gospodarstva ter javnega sektorja in javne uprave je bistvenega pomena za dolgoročni razvoj in konkurenčnost Slovenije. Z načrtovanimi reformami in naložbami se želi okrepiti in posodobiti digitalno infrastrukturo ter podpreti razvoj naprednih tehnoloških rešitev in storitev naslednje generacije. S tem bo dosežena večja učinkovitost in odpornost poslovanja na vseh področjih ter povečana inovativnost in konkurenčnost v novem digitalnem poslovnem in družbenem okolju.

AD3) Pametna, trajnostna in vključujoča rast: Rast produktivnosti se je v vseh razvitih gospodarstvih v zadnjih desetletjih upočasnila. Oživitev rasti produktivnosti bo dosežena:

- s spodbujanjem inovacij in vlaganj v nove tehnologije in poslovne modele na področjih zelenega in digitalnega prehoda;
- s podporo sektorju turizma, ki je zaradi epidemije covida-19 med bolj prizadetimi panogami;
- z ukrepi na področju trga dela, kjer uvajamo spremembe, s katerimi bomo odgovorili na izzive, povezane z demografskimi vprašanji, posledicami pandemije ter z zaposlovanjem specifičnih ciljnih skupin, predvsem invalidov in mladih;
- z ukrepi za razvoj človeških virov, na katerih temelji razvoj, zato so med prednostnimi ukrepi tudi tisti na področju izobraževanja;
- z reformami za oblikovanje spodbudnega poslovnega okolja, učinkovite politike varstva konkurence in javnega naročanja.

AD4) Zdravstvo in socialna varnost: Ukrepi tega razvojnega področja so namenjeni zagotavljanju pravičnega, kakovostnega in finančno vzdržnega zdravstvenega in socialnega varstva za vse prebivalce in prebivalce. Zato se bo vlagalo v ukrepe:

- za dvig učinkovitosti upravljanja in delovanja zdravstvenega sistema, tudi s podporo naložbam v digitalizacijo in usposabljanje kadrov ter vzpostavitev novih oblik sodelovanja v zdravstvenem sistemu;
- na področju vzpostavitve sistema dolgotrajne oskrbe s ciljem zagotavljanja kakovosti in dostopnosti teh storitev;
- za boljšo dostopnost do javnih najemnih stanovanj in tako vpliv na izboljšanje socialnega položaja identificiranih ciljnih skupin.

Slika 4: Razvojne prioritete v okviru Načrta za okrevanje in odpornost

Povezava do povzetka Načrta za okrevanje in odpornost: https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/URSOO/povzetek-noo_08_07_2021_cistopis-1.pdf

5.3 Pregled možnosti sofinanciranja projektov z EU sredstvi do leta 2030

V tem poglavju so predstavljeni programi sodelovanja preko katerih je mogoče pridobiti sofinanciranje EU za izvedbo projektov.

5.3.1 Čezmejni programi – INTERREG-A

Čezmejno sodelovanje v okviru evropskega teritorialnega sodelovanja je del skupne evropske kohezijske politike, ki podpira uravnotežen razvoj celotne Evropske unije.

Čezmejno sodelovanje, znano tudi pod imenom INTERREG-A, podpira sodelovanje partnerjev na ravni statističnih regij (NUTS III) iz vsaj dveh različnih držav članic ob kopenskih ali morskih mejah.

Temeljni cilji čezmejnih programov sodelovanja so:

- spodbujanje gospodarskega in socialnega razvoja na obmejnih območjih,
- reševanje skupnih izzivov na področju okolja, javnega zdravja, varnosti in zaščite,
- vzpostavitev boljših pogojev za mobilnost ljudi, blaga in kapitala.

Ti cilji spodbujajo skupen pristop k reševanju skupnih težav/izzivov na obmejnih območjih, izvajanje skupnih ukrepov in izmenjavo politik, izkušenj in znanj med nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi akterji. Izzivi, s katerimi se dandanes spopadajo države članice in evropske regije, vedno pogosteje presegajo nacionalne meje in zahtevajo skupno ukrepanje. Sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj za čezmejne projekte se dodeljujejo na podlagi javnih razpisov. Stopnja sofinanciranja iz Evropskega sklada za regionalni razvoj znaša največ 80 % upravičenih stroškov. Sredstva razpisujejo organi upravljanja, ki so odgovorni za izvajanje programov. Najvišje telo odločanja na ravni programov predstavljajo Skupni odbori za spremljanje posameznega programa. Na podlagi načela vodilnega

partnerstva vodilni partner prevzame odgovornost za izvedbo projekta v celoti in v imenu projektnega partnerstva z Organom upravljanja podpiše pogodbo za sofinanciranje projekta.

Tabela 19: Čezmejni programi

ČEZMEJNI PROGRAM ITALIJA - SLOVENIJA	
Proračun:	66,3 milijonov €
Programsko območje:	Program cilja na kontinuiteto s prejšnjim programskim obdobjem 2014-2020, zaradi tega ostaja območje delovanja enako prejšnjemu oz. zajema 19.841 km ² , na katerem živi približno 3 milijone prebivalcev. Celotno območje obsega 5 italijanskih statističnih regij – t.i. NUTS 3 – in sicer za Avtonomno deželo Furlanijo-Julijsko krajino nekdanje pokrajine Videm, Pordenone, Gorica in Trst; za deželo Veneto pokrajino Benetke; in 5 slovenskih statističnih regij - Primorsko-notranjska, Osrednjeslovenska, Gorenjska, Obalno-kraška in Goriška. Na ravni NUTS 2 v programu sodelujeta deželi Veneto in Furlanija-Julijska krajina na italijanski strani, na slovenski strani pa Vzhodna Slovenija in Zahodna Slovenija.
Povezave:	https://www.ita-slo.eu/sl
ČEZMEJNI PROGRAM SLOVENIJA – AVSTRIJA	
Proračun:	42,3 milijonov €
Programsko območje:	Programsko območje obsega osem slovenskih regij na ravni NUTS 3, in sicer gorenjsko, koroško, savinjsko, podravsko, pomursko, osrednjeslovensko, goriško in zasavsko, ter osem avstrijskih regij na ravni NUTS 3, in sicer Vzhodno Štajersko, Zahodno in Južno Štajersko, Gradec, Zgornjo Štajersko–Vzhod, Spodnjo Koroško, Celovec-Beljak, Zgornjo Koroško in Južno Gradiščansko. Območje se razteza na 35.156 km ² (SI: 14.130 km ² , AT: 21.026 km ²) in na njem živi 3,4 milijona prebivalcev (SI: 1,69 milijona, AT: 1,72 milijona). Deset regij (pet na vsaki strani meje) je obmejnih, preostale regije pa so v programsko območje vključene zaradi funkcionalnih povezav in pomena, ki ga imajo za čezmejno območje. Na območju je pet pomembnih mestnih aglomeracij – Ljubljana in Maribor ter Gradec, Celovec in Beljak.
Povezave:	http://www.si-at.eu/2127/si/
ČEZMEJNI PROGRAMI SLOVENIJA – HRVAŠKA	
Proračun:	36,3 milijonov €
Programsko območje:	Programsko območje pokriva 17 regij NUTS 3, devet slovenskih NUTS 3 regij (Podravska, Pomurska, Savinjska, Zasavska, Posavska, Jugovzhodna Slovenija, Obalno-kraška, Osrednjeslovenska in Primorsko-notranjska statistična regija) ter osem hrvaških regij NUTS 3 (Primorska, Istarska, Zagrebačka, Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Medžimurska in Karlovaška županija ter mesto Zagreb). Vse regije niso neposredno ob meji (Osrednjeslovenska in Zasavska regija, mesto Zagreb), vendar so vse sosednje regije del programskega območja. Programsko območje pokriva površino 31.728 km ² (SI: 46,6 %, HR: 53,4 %).
Povezave:	http://www.si-hr.eu/si2/program/ip-si-hr-21-27/

5.3.2 Transnacionalni programi – INTERREG-B

Poslanstvo transnacionalnih programov, imenovanih tudi INTERREG-B, je priprava skupnih razvojnih rešitev za skupne izzive. Poudarek je na krepitvi institucionalnih zmogljivostih javne uprave in javnega sektorja, tudi v povezavi z zasebnim sektorjem, in na izboljšanju razvojnih politik ter strategij.

Vloga transnacionalnih projektov je razvijati, testirati in izvajati evropske, makroregionalne in državne razvojne politike ter strategije v transnacionalnem kontekstu. Transnacionalni projekti so vključeni v postopke oblikovanja politik in pripravo določene politike z namenom uveljavitve v praksi. Spričo tega tipični transnacionalni projekti obsegajo strateški razvoj politik, proučevanje učinkov politik in pilotne akcije. Tudi v primeru, da v projektih sodelujejo podjetja, morajo biti projekti osredotočeni na javni

oziroma splošni interes. Transnacionalni projekti spodbujajo izmenjavo dobrih praks, obravnavanje skupnih problemov in iskanje skupnih rešitev. Oblikujejo skupne strategije in ideje, ki jih preko pilotnih akcij preizkušajo v praksi.

Programi transnacionalnega sodelovanja odpirajo možnosti sodelovanja upravičencev iz različnih držav in omogočajo dostop do znanja in izkušenj predstavnikom nacionalne, regionalne in lokalne ravni, interesnih združenj, raziskovalnih institucij in civilne družbe ter predstavnikom resornih ministrstev in njihovih izvajalskih institucij.

Transnacionalni projekti zasledujejo uresničevanje naslednjih neposrednih rezultatov:

- skupne strategije in akcijski načrti;
- metodologije upravljanja na transnacionalnem nivoju;
- skupne upravljaljske strukture in sistemi;
- priprava dokumentacije za investicije (ki so nato financirane iz drugih virov);
- pilotne aktivnosti.

Tabela 20: Transnacionalni programi

TRANSNACIONALNI PROGRAMI – OBMOČJE ALP	
Proračun:	107 milijonov €
Programsko območje:	Avstrija, Francija, Nemčija, Italija, Lihtenštajn, Slovenija, Švica
Povezave:	https://www.alpine-space.eu/
TRANSNACIONALNI PROGRAMI MEDITERAN	
Proračun:	294 milijonov €
Programsko območje:	Program združuje partnerje iz 69 regij 14 držav s severne obale Sredozemlja; program združuje partnerje iz 10 držav članic Evropske unije (Bolgarija, Ciper, Hrvaška, Francija, Grčija, Italija, Malta, Portugalska, Slovenija in Španija) ter štirih držav, ki so podprte v okviru instrumenta za predpristopno pomoč (IPA): Albanija, Črna gora, Republika Severna Makedonija ter Bosna in Hercegovina.
Povezave:	https://interreg-euro-med.eu/en/
TRANSNACIONALNI PROGRAMI SREDNJA EVROPA	
Proračun:	224 milijonov €
Programsko območje:	Program pokriva devet držav članic EU: Avstrija, Hrvaška, Češka, Nemčija, Madžarska, Italija, Poljska, Slovaška in Slovenija.
Povezave:	http://www.interreg-central.eu/
TRANSNACIONALNI PROGRAMI JADRANSKO – JONSKI	
Proračun:	136 milijonov €
Kratek opis:	ADRION pokriva osem partnerskih držav, od katerih so štiri države članice EU (Hrvaška, Grčija, Italija in Slovenija), tri države kandidatke (Albanija, Črna gora, Srbija) in ena potencialna država kandidatka (Bosna in Hercegovina).
Povezave:	http://www.adrioninterreg.eu/
TRANSNACIONALNI PROGRAMI PODONAVJE	
Proračun:	232 milijonov €
Kratek opis:	Združuje 9 držav EU (Avstrija, Bolgarija, Hrvaška, Češka, Nemčija - Baden-Württemberg in Bavarska-, Madžarska, Romunija, Slovaška, Slovenija) in 5 držav nečlanic EU (Bosna in Hercegovina, Republika Moldavija, Črna gora, Srbija, Ukrajina – štiri province: Černivetska oblast, Ivano-Frankivska oblast, Zakarpatska oblast in Odeška oblast).
Povezave:	http://www.interreg-danube.eu/

5.3.3 Medregionalni programi – INTERREG-C

Najširša oblika sodelovanja je medregionalno sodelovanje, poznano tudi pod imenom INTERREG-C. Pri tej vrsti sodelovanja gre za sodelovanje v širokem geografskem pomenu, ki ni omejeno le na področje Evropske unije, pač pa zajema tudi sosednje države.

Slovenija v programskem obdobju 2021–2027 sodeluje v štirih medregionalnih programih:

- INTERACT IV, povezava na stran: <https://www.interact-eu.net/>
- INTERREG EUROPE, povezava na stran: <https://www.interregeurope.eu/>
- URBACT, povezava na stran: <https://urbact.eu/urbact-slovenija>
- ESPON, povezava na stran: <https://www.espon.eu/>

Cilji medregionalnih programov so:

- krepitev učinkovitosti izvajanja kohezijske politike s spodbujanjem izmenjave izkušenj med regijami, programi, državami;
- izboljšanje izvajanja programov in projektov Evropskega teritorialnega sodelovanja;
- promocija razvojnih trendov na področju teritorialne kohezije s pomočjo študij, analiz, zbiranja podatkov in ostalih ukrepov.

5.3.4 Centralizirani programi

Določen del sredstev v proračunu EU ni dodeljen neposredno državam članicam, temveč lahko za posamezne programe in njihova sredstva kandidirajo prav vse države članice EU oziroma njihovi prijavitelji projektov. Skozi njih EU implementira svoje politike, hkrati pa spodbuja države članice, da vlagajo v določena področja. Zagotavljajo finančno podporo tisočim prejemnikom kot so kmetje, študenti, znanstveniki, nevladne organizacije, podjetja, mesta, občine, regije in mnogi drugi. Tovrstnih osnovnih programov je veliko, marsikateri izmed njih pa ima še svoje podprograme. V spodnji tabeli je omenjenih le nekaj največjih in najzanimivejših. Programi, ki se izvajajo v neposrednem upravljanju Evropske komisije, predstavljajo približno 20 % proračuna EU 2021–2027.

Tabela 21: Primeri centraliziranih programov za pridobivanje nepovratnih sredstev EU

Naziv EU programa	Kratek opis	Sredstva v obdobju 2021-2027 (v milijardah EUR)	Povezava
Obzorje Evropa	Sredstva za raziskave in inovacije, za soočanje z globalnimi izzivi, krepitev in ohranjanje evropske industrijske konkurenčnosti podjetij ter za širitev udeležbe in krepitev evropskega raziskovalnega prostora.	86,12 + 5,41 iz NGEU	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/obzorje-evropa/
Erasmus +	Program za izmenjavo mladih na izobraževalnem, športnem in drugih področjih.	26,51	European Commission, https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sl
Instrument za povezovanje Evrope (CEF)	Program za pomoč pri izgradnji sodobne prometne, digitalne in energetske infrastrukture.	20,73	Ministrstvo za infrastrukturo, https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/instrument-za-povezovanje-evrope-2021-2027/
Evropski vesoljski program	Podpora vesoljski politiki EU, ki se želi spopasti z nekaterimi najbolj perečimi izzivi današnjega časa, kot je boj proti podnebnim	14,88	European Commission, https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-space-

Naziv EU programa	Kratek opis	Sredstva v obdobju 2021-2027 (v milijardah EUR)	Povezava
	spremembam, pomoč pri spodbujanju tehnoloških inovacij in zagotavljanje socialno-ekonomskih koristi državljanom.		policy/ec.europa.eu/space-programme_en
Digitalna Evropa	Program, ki je osredotočen na zagotavljanje digitalnih tehnologij podjetjem, državljanom in javnim upravam.	7,59	European Commission, https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/digital-programme
Ustvarjalna Evropa	Ustvarjalna Evropa vlaga v ukrepe, ki krepijo kulturno raznolikost in se odzivajo na potrebe in izzive kulturnih in ustvarjalnih sektorjev.	2,44	European Commission, https://culture.ec.europa.eu/creative-europe
CERV - Citizens, Equality, Rights and Values	Cilj programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote (CERV) je zaščititi in spodbujati pravice in vrednote Evropske unije, kot so zapisane v pogodbah EU in Listini o temeljnih pravicah. Njegov namen je prispevati k ohranjanju in nadaljnjemu razvoju odprtih, na pravicah temelječih, demokratičnih, enakih in vključujočih družb, ki temeljijo na pravni državi.	1,55	European Commission, https://www.eacea.ec.europa.eu/grants/2021-2027/citizens-equality-rights-and-values-cerv_en

Tabela 22: Osnovna pravila financiranja v primeru centraliziranih in decentraliziranih programov

PROGRAMI SKUPNOSTI (= Centralizirani programi)	STRUKTURNI SKLADI + IPA (= Decentralizirani programi)
običajen je konzorcij partnerjev iz več upravičenih držav	sredstva so namenjena prijaviteljem iz določene države/regije (ni potreben konzorcij več prijaviteljev)
projekti imajo mednarodno (evropsko) vrednost	projekti niso mednarodni, ampak nacionalni, regijski, lokalni
so centralizirani (komunikacija poteka neposredno med koordinatorjem projekta in Evropsko komisijo, »mimo« države članice)	so decentralizirani, kar pomeni, da z njimi razpolaga država/regija
vloga za sofinanciranje projekta se odda na evropski ravni	vloga za sofinanciranje projekta se odda na lokalni / nacionalni ravni
Evropska komisija sodeluje pri izboru kot tudi pri izvajanju projektov (vođenje razpisnih postopkov, spremljanje projektov...)	za izbor in izvajanje projektov je pristojna lokalna / nacionalna raven, Evropska komisija se ne vtiča v izbiro projektov
investicije v infrastrukturo običajno niso upravičen strošek	investicije v infrastrukturo (npr. ceste, zgradbe...) so upravičen strošek

Tabela 23: Pregled projektov v Načrtu razvojnih programov 2023-2026 občine Ivančna Gorica in možnosti sofinanciranja z EU sredstvi

Projekt	Program EU
Investicije v gasilske objekte in nakup opreme	LAS, čezmejni programi
Nakup šotora	LAS, čezmejni programi
Subvencije v kmetijstvu-državna pomoč (23-26)	Strateški načrt skupne kmetijske politike
Skupaj za varni jutri	LAS
Izgradnja kanalizacijskih sistemov	Načrt za okrevanje in odpornost, Program za izvajanje evropske kohezijske politike – Dogovor za razvoj regije
Izgradnja vodovodnih sistemov	Načrt za okrevanje in odpornost, Program za izvajanje evropske kohezijske politike – Dogovor za razvoj regije
Obnova igrišča in rekreacijskih površin	LAS, čezmejni programi
Športni park	Program za izvajanje evropske kohezijske politike – Dogovor za razvoj regije
Tržnica	LAS, čezmejni programi
Kulturno upravni center	Program za izvajanje evropske kohezijske politike – Dogovor za razvoj regije
Kulturna dvorana	Program za izvajanje evropske kohezijske politike – Dogovor za razvoj regije
Celovita energetska prenova javnih stavb	Načrt za okrevanje in odpornost, Program za izvajanje evropske kohezijske politike – Dogovor za razvoj regije

6 KLJUČNI CILJI OBČINE IVANČNA GORICA 2023 – 2035 Z ZASNOVO AKTIVNOSTI IN UKREPOV

Zgradba celotnega dokumenta »VIS Ivančna Gorica« je zasnovana na petih področjih (stebrih), zato cilje opredeljujemo ločeno po teh področjih: gospodarstvo, promet, okolje, izobraževanje in kakovost življenja. Na temelju analize stanja, SWOT analize, opredeljene vizije, vrednot, razvojnih prioritet, hotenj in pričakovanj prebivalcev ter delavnic s strokovnimi sodelavci, lahko opredelimo ključne razvojne cilje občine in zasnovo operativnih programov za njihovo doseganje.

Kazalnike posameznega stebra je možno dopolnjevati oz. spreminjati njihovo pomembnost (ponder), kar je posebej važno v primerih, ko bo neko področje doseglo željen standard oz. se bo pojavila potreba po drugačni obravnavi zaradi drugačnih okoliščin.

Poglavje s ključnimi cilji in zasnovo operativnih programov je »živi« del razvojnega dokumenta (orodje), ki ga bo občina (občinski svet) v skladu z realnostjo dopolnjevala in izpopolnjevala z namenom uresničevanja vizije.

V izvedbenih projektih (NRP – načrt razvojnih programov) se bo treba v prihodnje pri vsakem projektu vprašati: kateri cilj se uresničuje z njegovo izvedbo in kaj se v posameznem stebru v zvezi z njim dogaja?

Vsak od petih razvojnih stebrov je razdeljen na tri dele:

- **Prvi del - elementi s stališča zaznavanja prebivalstva:** odraža dožemanje sedanjega stanja in določena pričakovanja prebivalcev. Poleg ocen so prebivalci lahko tudi komentirali sedanje stanje in predlagali ukrepe za izboljšanje.
- **Drugi del - opredeljeni ključni kvantificirani cilji:** pomenijo pogoj za vzpostavitev preglednega monitoringa izvajanja strategije razvoja. Odločilnega pomena za uspešnost strategije je, da način njene priprave in izvajanja temelji na trajni interakciji in sodelovanju z javnostjo. S tem se upravljanje razvoja približa potrebam vseh družbenih akterjev, v večji meri se izkoristi razpršeno družbeno znanje in ustvarijo se sinergije med delovanjem različnih subjektov. Strategija je lahko uspešna le, v kolikor ljudje v njej prepoznajo izpolnitev svojih želja in pričakovanj. Cilji, plani in strategije same po sebi ne vodijo do uspeha – to lahko naredijo le ljudje in vrednote, ki jih pri tem usmerjajo, zato je doseganje kvantificiranih ciljev dopolnjeno še z vrednotami oz. zadovoljstvom prebivalcev. Na ta način je v kazalnikih zagotovljena stalna participacija občanov.
- **Tretji del – nabor aktivnosti in ukrepov za uresničevanje zastavljenih ciljev:** nabor možnih aktivnosti in ukrepov izhaja iz obstoječih dokumentov, zakonskih obveznosti občine in primerov dobrih praks ter služi kot opomnik za delo občinskega sveta in občinske uprave. Na podlagi nabora ukrepov občina pripravi »projekte na zalogo«, s katerimi pripravljena pričakuje ugodne priložnosti oz. ustvarja ugodno klimo za njihovo realizacijo. Ta del se po potrebi s soglasjem občinskega sveta dopolnjuje z novimi projekti in vsebinami, ki so pomembne za uresničevanje pričakovane vizije prebivalcev občine Ivančna Gorica.

6.1 I. razvojni steber »GOSPODARSTVO«

6.1.1 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev

V mesecih januar in februar 2023 so prebivalci občine Ivančna Gorica na vodenih delavnicah oz. na intervjujih podajali svoje mnenje o stanju v stebru »gospodarstvo«, ki zajema področje možnosti zaposlovanja, možnosti rešitve stanovanjskega problema, izkoriščenosti kmetijskega potenciala, ponudbi storitev in o stanju in potencialih turističnega razvoja. Skupna ocena razvojnega stebra na

osnovi ocen prebivalcev znaša **2,94**. Poleg ocen stanja, so se prebivalci opredeljevali še o nekaterih drugih dejavnikih kot sledi. Analiza ocen je pripravljena tako, da so vidne ocene, ki so jih podali nadpovprečno angažirani občani na vodenih delavnicah in naključno izbrani občani na terenu.

Tabela 24: Ocene v stebru gospodarstvo

SKUPAJ I. STEBER »GOSPODARSTVO«	OBČINA	Delavnice	Občani
	2,94	2,93	2,94
Ponudba delovnih mest	2,89	2,83	2,94
Ponudba stanovanj	2,67	2,65	2,68
Izkoriščenost kmetijskega potenciala	3,15	3,01	3,29
Ocena turistične ponudbe	2,67	3,04	2,30
Ponudba malega gospodarstva - storitev	3,31	3,13	3,48

Ocene obeh kategorij sodelujočih prebivalcev so primerljive, odstopa le ocena turistične ponudbe, ki jo naključno izbrani občani dojemajo precej slabše, kot nadpovprečno angažirani občani, ki so očitno bolje informirani o stanju na tem področju. Prebivalci so si enotni v tem, da pogrešajo na področju ponudbe delovnih mest boljšo informiranost, na področju reševanja stanovanjskega problema več možnosti za najem ali nakup cenejših oz. neprofitnih stanovanj, na področju turizma več prenočitvenih zmogljivosti, boljši izkoristek kmetijskega potenciala občine v smeri povezanosti producentov v lokalno blagovno znamko z boljšo promocijo, na področju storitev pa pogrešajo nekatere obrtne dejavnosti. Najpogostejši komentarji, pripombe in pohvale prebivalcev so predstavljeni v tabeli 25.

Tabela 25: Ocene in komentarji v stebru »Gospodarstvo«

2,94	I. STEBER : GOSPODARSTVO			2,93	2,94
OCENA	KATEGORIJA		KOMENTAR PREBIVALCEV	NAO ⁶	NIO ⁷
2,89	PONUDBA DELOVNIH MEST	35 %	Želimo boljše informiranje – skupni portal s ponudbo prostih delovnih mest	2,83	2,94
		18 %	Premalo možnosti za mlade in visoko izobražene		
		8 %	Premalo ponudbe v turizmu, gostinstvu in trgovini		
		7 %	Premalo možnosti za študentsko delo		
		6 %	Premalo ponudbe v izobraževanju in kulturi		
		5 %	Pogrešamo prostore za COWORKING in podjetniški inkubator		
		4 %	Več bolje plačanih delovnih mest		
		3 %	Premalo raznovrstne ponudbe, preveč uvoženih delavcev		
		2%	Previsoki socialni transferji – brezposelne ne zanima zaposlitev		
			Premalo v kmetijstvu, gradbeništvu, sociali, strojništvu in kovinarstvu		
			Brezposelnost je majhna		
			Več možnosti za delo od doma in za 4 urno delo (matere z otroki)		
			Pohvala občini za privabljanje podjetij		
2,67		25 %	Premalo cenejših – neprofitnih stanovanj	2,65	2,68

⁶ Nadpovprečno angažirani občani (delavnice).

⁷ Naključno izbrani občani (ankete).

	PONUDBA STANOVANJ	14 %	Premalo možnosti za mlade in predraga stanovanja		
		12 %	Lahko bi zgradili več blokov (problem priseljevanja)		
		9 %	Premalo možnosti za individualno stanovanjsko gradnjo (odročni kraji)		
		8 %	Premalo možnosti za najem stanovanja		
		7 %	Pomanjkanje varovanih stanovanj		
		5 %	Preveč špekuliranja s stavbnimi zemljišči		
		4 %	Prepočasno prilagajanje OPN		
		3 %	Predelati stare hiše, ponuditi menjavo hiše za stanovanje starejšim		
		2 %	Možnosti je dovolj, preveč je že pozidano		
		2 %	Previsok komunalni prispevek		
			Stanovanjska politika je slabo definirana (kdo, kaj in kako)		
			Lahko bi zgradili manjši študentski dom		
			Ni prave vizije in proaktivnosti – ne privablja se mladih družin		
			Zmanjšati komunalni prispevek		
			V Ivančni Gorici je dobro, drugod ne		
2,67	TURISTIČNA PONUDBA	57 %	Premalo prenočišč	3,04	2,30
		38 %	Manjka dobra restavracija (s hrano tudi zvečer)		
		19 %	Ni povezane ponudbe in skupne promocije turistične ponudbe		
		16 %	Več prireditev		
		10 %	Kopališče, bazen, toplice		
		6 %	Gostinsko ponudbo v Višnji Gori, prenočišča v Zagradcu		
		5 %	Hotel ob avtocesti		
		3 %	Slaba povezava med TD in »prijetno domače«		
		2 %	Bolje izkoristiti Gradišče, pripraviti vodene ogleda		
			Glamping, smučanje, kolesarske poti,		
			Butično ponudbo kulinarike		
			Turistični urad, ki bi vse usmerjal		
			Nezavedanje dediščine kulturnih spomenikov		
			Pohvala za HKČ		
3,15	IZKORIŠČENOST KMETIJSKEGA POTENCIALA	41 %	Povezati producente v lokalno blagovno znamko in več promocije	3,01	3,29
		25 %	Večja in boljša tržnica (v vseh KS), več prireditev		
		24 %	Spodbujati ponudbo na domu – več spodbud za mlade prevzemnike		
		20 %	Več EKO produkcije in samooskrbe		
		15 %	Več dopolnilnih dejavnosti na kmetijah		
		13 %	Trgovina z lokalnimi izdelki		
		10 %	Na občinskih prireditvah promovirati lokalno hrano		
		9 %	Spletna prodaja in promocija (kdo danes kaj ponuja doma...)		
		5 %	Ustvariti zaupanje v domače izdelke		
		4 %	Več gojenja zelenjave in semenskega		

			krompirja, kot nekoč (rastlinjaki)		
		3 %	Izkoristiti priložnosti v gozdarstvu in lesni predelavi		
		2 %	Preveč administracije za kmete pri uveljavljanju subvencij		
		2 %	Prevetriti delovanje KZ – ne deluje dobro		
			Neobdelana kmetijska zemljišča oddati v najem za samooskrbo		
			Izkoristiti priložnosti v pašništvu, reji drobnice		
			Potreben prehod na nišno kmetovanje		
			Zero waste trgovina, lokalni kis, kefir, čebelarski izdelki		
			Mlade kmetijstvo več ne zanima		
3,31	PONUDBA STORITEV - MALO GOSPODARSTVO	18 %	Čevljar	3,13	3,48
		10 %	Več pomoči malim podjetnikom, boljši pogoji za najem prostorov		
		9 %	Drogerija		
		8 %	Domača obrt -rokodelstvo, večja povezanost med obrtniki in podjetniki		
		5 %	Boljšo povezanost s srednjo šolo		
		3 %	Krojač, ključavničar, mizar, zidar, pečar, krovec, tapetnik, urar, mesar, kovač		
		3 %	Čistilnica, pediker, izposoja koles		
			Subvencije za zelena delovna mesta, bankomat v Višnji Gori		
			Pekarno v Zagradcu, trgovino z belo tehniko, trgovino v Ambrusu		
			Dostava hrane na dom, pomoč na domu (tudi med vikendom)		
			Podjetniški inkubator, trgovina »Zero waste«,		
			Neurgentni prevozi pacientov, izposoja električnih avtomobilov		
			V Stični gostilno s hrano		

6.1.1.1 Turistični potenciali občine Ivančna Gorica v očeh prebivalcev

Sodelujoči prebivalci občine Ivančna Gorica so odgovore na vprašanje : »**Kaj bi počeli z obiskovalcem, ki bi prvič obiskal občino Ivančna Gorica?**« strnili v naslednje skupine v tabeli 26.

Tabela 26: Kaj bi počeli z obiskovalcem, ki bi prvič obiskal občino Ivančna Gorica?

% odgovorov	KAJ BI MORAL OBISKATI (PRILJUBLJENE DESTINACIJE)
44 %	Jurčičeva domačija
36 %	Samostan Stična
31 %	Izvir reke Krke
28 %	Hiša Kranjske čebele
12 %	Gradišče – Lavričeva koča
11 %	Krška jama, Višnja Gora
5 %	Vinske kleti, Obolno, Polzevo, Šentvid pri Stični
3 %	Cerkve (Sv. Jožefa, Sv. Kozme in Damijana), muzej krščanstva oziroma verski muzej Stična

	, Pot dveh slapov, mlin Temenica, Debeli hrib
	Ranč Prebil, Mlin Zagradec, adrenalinski park, podjetje Akrapovič

Tabela 27: Priljubljeni dogodki, ki bi jih predstavili turistu

% odgovorov	PRILJUBLJENI DOGODKI, KI BI MU JIH PREDSTAVILI
48 %	Letne Jurčičeve predstave
42 %	Tabor pevskih zborov
25 %	Jurčičev pohod
11 %	Spust po reki Krki
10 %	Dogodki v HKČ
9 %	Anin sejem v Višnji Gori
5 %	Srečanje mladih
	Postavljanje klopota, Viridin pohod, svetovni dan čebel, koncert godbe Stična
	Sobotna tržnica, trgateg, srečanje kovačev, kiparjenje z motorno žago
	Rokometna tekma RK Sviš, motokros, kulturni teden Šentvid pri Stični

Tabela 28: Priljubljena kulinarika, ki bi jo turist moral okusiti

% odgovorov	PRILJUBLJENA KULINARIKA, KI BI JO MORAL OKUSITI
19 %	Domače dobrote na kmečkih turizmih
16 %	Gostilna pri Obrščaku, kmetija Javornik
11 %	Pri Okornu Pristava, kmečki turizem Obolno
5 %	Polži, koline, vse vrste medu, ribje jedi
3 %	Gostilna in picerija Antonač, gostilna Šerek, picerija Kegeljček, HKČ, Krjavelj
	Krače, zelje, ajdovi žganci, štruklji, potica, postrvi, krvavice (Muljava)
	Golaž v Ambrusu, kostanj, dimljen sir s šunko, mehiška v Šentvidu pri Stični

Tabela 29: Priljubljene zgodbe, ki bi jih pripovedovali turistu

%odgovorov	PRILJUBLJENE ZGODBE, KI BI MU JIH PRIPOVEDOVALI
38 %	Jurčičevo zgodbo Kozlovska sodba, legenda o polžu, Rokovnjači, o Krjavlju...
8 %	O gospe s Pristave (Virida)
6 %	O Hiši kranjske čebele
5 %	O Jurčičevi domačiji
4 %	O patru Ašiču, o Juriju Kozjaku
3 %	O Keltski naselbini
2 %	O Stiškem rokopisu, o Krških jamah, o zgodovini pevskih taborov
	O nastanku mesta Višnja Gora, o imenu Ivančna Gorica, o Ivanki
	O kolinah in kuhanju žganja, o vojnih dogodkih v teh krajih
	O relikvijah v župnijski cerkvi, o RK Sviš, o nastanku ranča Prebil

Tabela 30: Spominek, ki bi ga naj turist odnesel s seboj

% odgovorov	SPOMINEK ZA S SEBOJ
39 %	Med, izdelki iz medu

14 %	Ašičev čaj
8 %	Domače dobrote (suhe salame, stiški sir, domač kruh, moka)
6 %	Jurčičevo knjigo
5 %	Žganje, vino Cviček, izdelki domače obrti
3 %	Izdelek iz Stiške lekarne, izdelek iz HKČ, piškoti pekarnice Mišmaš, Polžek
2 %	Znak »prijetno domače«, 12 razglednic v albumu (za vsako KS)
	Višnjanske gauge (vislice), polžjo lupino, mala podoba kamna milnika
	Vino Debelohribček, krlji kmetije Erjavec, maskota HKČ, zelišča
	Panjsko končnico, igro spomin (znamenitosti občine), obesek »čebela«
	Prisrčnica z grbom občine, bon za obisk naslednje destinacije
	Košček surovega železa, mini izpušna cev Akrapovič

Najbolj priljubljen turistični paket v občini Ivančna Gorica, bi po mnenju prebivalcev vseboval : Gosta bi povabili na Jurčičevo domačijo v času letnih Jurčičevih predstav, ga pogostili z domačimi dobrotami na enem od kmečkih turizmov, mu predstavili znamenite Jurčičeve zgodbe in mu za spomin dali izdelek iz medu. Povabili bi ga, da naslednjič obiše srečanje slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični.

Prebivalci občine Ivančna Gorica menijo, da bi turistične potenciale občine lahko razvijali tudi v smeri značilnih ljudskih običajev, ki so naštet v tabeli 31.

Tabela 31: Značilni ljudski običaji

% odgovorov	ZNAČILNI LJUDSKI OBIČAJI
31 %	Ljudsko petje, srečanje pevcev Tabor
10 %	Kmečka opravila (ličkanje, žetev, košnja trave – na Lučarjev kalu ...), kmečke igre
9 %	Čebelarjenje
8 %	Postavljanje mlajev
7 %	Sejmi (ki jih ni več)
6 %	Gledališke igre, Kozlovska sodba
2 %	Veselice, kresovanje, martinovanje, pustovanje
	Povharia (Ambrus), Ofiranje (ropotanje ob godovanju), ples, šranganje
	Koledovanje, rez vinske trte, Gregorjevo (se obuja v Stični)

Več kot polovica sodelujočih občanov je mnenja, da bi bilo potrebno obnoviti grad Podsmreka.

Tabela 32: Turistična, kulturna ali druga zanimivost, ki bi jo bilo potrebno obnoviti oz. nanjo opozoriti

% odgovorov	TURISTIČNA, KULturna ALI DRUGA ZANIMIVOST, KI BI JO BILO POTREBNO OBNOVITI OZ. NANJO OPOZORITI
52 %	Grad Podsmreka (pospešiti prodajo ali obnoviti)
15 %	Hotel Polževo
14 %	Krška jama in človeška ribica
12 %	Virida Visconti
11 %	Staro mestno jedro Višnja Gora in stari grad
10 %	Mestno kopališče Višnja Gora
5 %	Smučišče na Polževem
3 %	Muzej krščanstva, cerkev na Pristavi, Keltska naselbina, Samostan Stična
2 %	Festival Krka
	Antetova žaga Ambrus, Toplice na Muljavskem polju, Šentpavel
	Forma viva Šentvid pri Stični, prireditveni prostor Tabor
	Debeli hrib – vinogradniško društvo, razgledni stolp - najvišji vrh

	Virski vintgar, Božji grob v Dednem Dolu, Virsko mesto, Stiški rokopis
	Tovarna Zmaj, šola v Temenici, Fedranova hiša, otroški festival
	Partizanski dom Debeli hrib, Cvinger, župnišče Sp. Draga, tekaške poti Cukarca

6.1.2 Ključni cilji in kazalniki v razvojnem stebru »GOSPODARSTVO«

Zastavljeni cilji v razvojnem stebru »gospodarstvo« so usmerjeni v:

- ustvarjanje pogojev za povečevanje števila delovnih mest z višjo dodano vrednostjo v industriji, obrti, podjetništvu, kmetijstvu in turizmu in s tem zmanjševanje brezposelnosti,
- razvoj turistične ponudbe in izkoriščenosti lokalnih potencialov, povečanje števila prenočišč in nočitev,
- povečan izkoristek kmetijskega potenciala s povečanjem števila tržnih dni in povečanjem števila kmetij z dopolnilno dejavnostjo in ekološko proizvodnjo,
- povečanje števila neprofitnih stanovanj v občini,
- povečanje površine obrtno industrijskih con,
- vzpostavitev sistema nagrajevanja inovativnosti.

Z vidika zadovoljstva prebivalcev bo v središču spremljanje zadovoljstva s ponudbo delovnih mest, turistično ponudbo, ponudbo kmetijskega sektorja, ponudbo storitev in ponudbo stanovanj. Izzivni cilj je povečati sedanje ocene prebivalcev na povprečno oceno 4,5 do leta 2035. Vpliv zadovoljstva prebivalcev na gospodarski kazalnik bo 55–odstoten.

Tabela 33: Ključni cilji in kazalniki - steber GOSPODARSTVO

KAZALNIKI - I. STEBER : GOSPODARSTVO	VIR	Stanje 2022	CILJ 2035	PONDER	Skrbnik kazalnika
ŠTEVILO NOČITEV V LETU 2022	OU	9.167	18.000	5	M. Šteh
ŠTEVILO TURISTIČNIH POSTELJ V OBČINI	OU	195	300	5	MŠ
ŠTEVILO POČIVALIŠČ ZA AVTODOME	OU	3	8	5	MŠ
ŠTEVILO REGISTRIRANIH KMETIJ Z DOPOLNILNO DEJAVNOSTJO	KGZ	152	200	10	Marija Okorn
ŠTEVILO TRŽNIH DNI V LETU 2022	OU	53	106	5	MO
ŠTEVILO NEPROFITNIH STANOVANJ V OBČINI	OU	21	27	5	K. Kastelic
POVRŠINA OBRNO-INDUSTRIJSKIH CON (V M ²)	OPN	416.254	740.242	5	U. Gruden
ŠTEVILO EKOLOŠKIH KMETIJ S CERTIFIKATI	KGZ	28	45	5	MO
OCENA ZADOVOLJSTVA PREBIVALCEV OBČINE		2,94	4,5		Andrejka M. Glavič
PONUDBA DELOVNIH MEST	A	2,89	4,5	10	
PONUDBA STANOVANJ	A	2,67	4,5	5	
TURISTIČNA PONUDBA	A	2,67	4,5	20	
IZKORIŠČENOST KMETIJSKEGA POTENCIALA	A	3,15	4,5	10	
PONUDBA STORITEV	A	3,31	4,5	10	

Viri zagotavljanja podatkov:

- OU – občinska uprava: skrbnik kazalnika;
- KGZ – kmetijsko gozdarska zbornica;
- OPN- občinski prostorski načrt;
- A – anketa med prebivalci občine

Ključni kvantificirani cilji do leta 2035 predstavljajo osnovo za nastavitev kazalnikov za spremljanje uresničevanja strategije razvoja in so pripravljeni v skladu s pričakovanji prebivalcev, obstoječih analiz in ocene strokovnih služb ter udeležencev na delavnicah.

6.1.3 Nabor možnih ukrepov in aktivnosti za doseganje zastavljenih ciljev

6.1.3.1 Področje industrije, podjetništva in obrti

Temeljni cilj na področju gospodarstva je zagotoviti pogoje za uspešno delovanje in rast obstoječih podjetij ter za odpiranje novih podjetij, ki bodo ustvarjala visoko dodano vrednost. Občina Ivančna Gorica bo poskrbela, da bo zagotovljeno dobro podporno okolje, predvsem za rast in razvoj malih in srednjih podjetij. Spodbujala se bo inovativnost in podpiralo posameznike in podjetja, ki lahko prispevajo k razvoju gospodarstva v občini in večanju števila delovnih mest. Do sedaj še neizkoriščen potencial, predvsem za pozitivno regulacijo trga dela, so tudi socialna podjetja.

Tabela 34: Nabor možnih ukrepov na področju industrije, podjetništva in obrti

❖ nove prostorske možnosti

ureditev ITK infrastrukture, ustvarjanje pogojev za delo na domu
analiza izkoriščenosti obstoječih zazidalnih površin
prilagajanje prostorskega načrta občine
stimulativni razpisi prodaje oz. najema

❖ spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti

pomembne informacije za vse podjetnike in tiste, ki to želijo postati, na enem mestu
projekt: »Klub prihodnosti«, ki organizira dogodke in sestanke, kjer se zberejo predstavniki industrije, obrti, kmetijstva in potrošnikov, da bi prepoznali sinergijske učinke gospodarske povezanosti in povečali vrednost poslovne lokacije občine ter vzpostavili izmenjavo informacij z lokalnimi in regijskimi podjetji in občinami, zaradi boljšega razumevanja kratko, srednje in dolgoročnih poslovnih načrtov in napovedi podjetij
oblikovanje programov za zadržanje mladih talentov v občini
nagrada Občine Ivančna Gorica (letna) za najboljše oz. najbolj inovativne produkte s področja obrti, storitev, industrije
prisotnost predstavnikov občine in gospodarstva na sejnih in mednarodnih dogodkih, kjer opozorijo na kvaliteto poslovne lokacije občine
spodbujanje projekta »družini prijazna delovna mesta«
projekt: »Zelena delavnica za obnovo dotrajanih predmetov«
opredelitev področij odličnosti v občini
usklajevanje NRP z orodjem VIS Ivančna Gorica

❖ finančne spodbude

spodbude za razvoj malega gospodarstva
olajšave za deficitarne storitve - opredelitev prioritet
nagrade za raziskovalna dela na tematiko, ki koristi gospodarskemu razvoju občine

❖ mreženje, grozdenje, partnerstva, projekti

povezovanje ponudbe obrti in podjetništva (analiza možnosti skupne blagovne znamke)
ugodni najem poslovnih prostorov za mlada visokotehnološka podjetja
obravnavanje in ogledi primerov dobrih praks doma in v tujini
skupni izobraževalni programi in delavnice, programi usposabljanja za poslovni razvoj
ustvarjanje verig proizvodov in storitev z večjo dodano vrednostjo na lokalni in regionalni ravni, delovanje v produkcijskem krogu
program internacionalizacije

spletna ponudba prostih delovnih mest v občini Ivančna Gorica
katalog možnih investicij v občini za potencialne investitorje (v več jezikih)
❖ spodbujanje endogenih potencialov
obrti sejem–vsaj 1x letno (drobna obrt, storitvene dejavnosti, domača umetnostna obrt)
spodbujanje nastanka delovnih mest za vajence, pripravnike in počitniško delo

6.1.3.2 Področje kmetijstva

Sledenje ciljem, ki so izpostavljeni tudi v viziji razvoja regije: trajnostni razvoj podeželja in povečanje konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva, prehranska samooskrba in povezovanje. Potrebna je predvsem podpora razvoju in modernizaciji kmetijstva in živilstva in podpora trajnostni kmetijski dejavnosti. Zaradi podobnih usmeritev sosednjih občin je mogoče tudi povezovanje v sklopu regije, in sicer z namenom skupnega nastopanja na trgih, tako na področju kmetijstva kot na povezanem področju specializiranega dela turizma, ki temelji na kmetijski dejavnosti.

Tabela 35: Nabor možnih ukrepov na področju kmetijstva

❖ kmetijski produkti
končni produkti z več dodane vrednosti (usmeritve, analize trga, spodbude)
spodbude za lokalne in regijske blagovne znamke
spodbude za eko- in bio-produkcijo
specialitete regije – kakovost pred količino
komunikacija in informiranost potrošnikov (regionalni ambasadorji)
skupni razvoj meril za kakovost (notranji nadzor)
❖ Projekti v kmetijstvu
nova tržnica kmetijskih izdelkov
analiza tržnih priložnosti (dnevna poraba prehrablenih produktov na prebivalca)
projekt »vključitev kmetijstva v družbeno življenje« - vzpostaviti sistem sodelovanja in odpiranja kmetij
trgovina z domačimi produkti
stimulacije za povečano lokalno ponudbo vrtnin in sadja
spremljanje zadovoljstva občanov (letno in na kmetijah)
konferenca na temo »izbira poklica za kmetovalce danes in v prihodnosti«
projekt: kultura, šport, turizem in kmetijstvo v povezani ponudbi
projekt: »ustvarjanje lokalne zavesti«
❖ turistične kmetije in dopolnilne dejavnosti na kmetijah
organiziranje strokovne pomoči »od ideje do registracije«
povezovanje ponudbe, promocija, trženje, označevanje,
tipična kuhinjska , posebna specializirana ponudba (kmetije za družine z otroci, kmetije za druženje z živalmi, zdrave počitnice, invalidom prijazne kmetije, EKO izobraževalne in didaktične kmetije ipd.
izobraževanje udeležencev - delavnice prihodnosti

6.1.3.3 Turizem

Občina Ivančna Gorica se bo uveljavila kot zanimiva turistična destinacija z blagovno znamko »Prijetno domače«. Poudarek bo na kulturni dediščini, tradiciji in zelenem turizmu. Glavne ovire za razvoj turistične dejavnosti so razdrobljenost ponudbe, pomanjkanje namestitvenih kapacitet, deloma tudi slabše razvita infrastruktura (cestne povezave, parkirišča) in neprepoznavnost.

Za uspeh na tem področju bomo identificirati ciljne skupine potrošnikov turistične ponudbe glede na potencialne in kapacitete Občine Ivančna Gorica in nato pripraviti celovito ponudbo, ki bo goste v občino pripeljala in tu tudi zadržala dalj časa. Tako se bodo pozitivni učinki aktivne turistične dejavnosti razširili tudi na mnoge druge dejavnosti. Korist od tega lahko imajo podjetja, ki opravljajo trgovsko dejavnost, lokalni obrtniki, občani, ki opravljajo kmetijsko dejavnost, in še mnogi drugi. Turistom je poleg posameznih lokalnih zanimivosti treba ponuditi tudi namestitve in spremljevalne dejavnosti (možnosti rekreacije, zabave, spoznavanja lokalne kulture). Pri tem se je nujno povezovati z drugimi občinami in ustvarjati skupno turistično ponudbo.

Postopoma je treba razmišljati o butičnem turizmu, ki je dostopen zahtevnejšim oz. premožnejšim turistom. Občina Ivančna Gorica ima pogoje zanj, treba pa bo izobraževati ljudi, ki bodo delali na tem področju. Potrebna so tveganja in dobro poznavanje turističnih ponudb ter primerov dobrih praks po Sloveniji in preko njenih meja. Turizem je področje (tako kot kultura), kjer bodo učinki vidni šele na dolgi rok.

Tabela 36: Nabor možnih ukrepov na področju turizma

❖	povezava celoletne turistične ponudbe v občini Ivančna Gorica in regiji
	vzpostavitev modela sodelovanja in upravljanja (plan prireditev)
	priprava programov povezane ponudbe
	promocija, komunikacija in informiranost (turistični časopis, e-informacije)
	motivacijski ukrepi za ponudnike
❖	ključne turistične prireditve s tendenco razvoja
	opredelitev glede na: prepoznavnost, kompetentnost, tradicija
	posodobitev priljubljenih tradicionalnih prireditev
	povezanost dogodkov v festival
	opredelitev dogodkov na posebnih lokacijah v občini Ivančna Gorica
	prednost in podpora lokalnim potencialom na prireditvah
	festival vseh društev občine – skupna prireditev – vsako leto fokus na novo tematiko (voda, obrt, kultura, šport, tradicija, sakralna dediščina)
❖	prenočišča
	nove prenočitvene kapacitete – nabor interesentov ponudbe in ustanovitev projektne podporne skupine
	delavnice prihodnosti s potencialnimi ponudniki
	uskladitev z razvojnimi načrtom občine in regije
❖	programi in projekti
	projekt »sejem bil je živ« - občinski sejem kmetijstva, obrti, kulture in turizma
	»festival društev«
	turistični vikend paket – »sem ter tja po občini Ivančna Gorica«
	»adventno kulturno romanje« med kraji občine Ivančna Gorica
	projekt »spomin očesa« - fotografske razstave o ljudeh s podeželja
	turistični paketi v času večjih prireditev v Ivančni Gorici in okolici
	predavanja občanov na temo: »potujem – za Ivančno Gorico opazujem« - primeri dobrih praks, ki bi jih lahko izvajali
	tematske učne in sprehajalne poti: »ustvarjanje razmerja z okoljem – posebne točke«
	projekt: celoletna povezana ponudba za kolesarje, pohodnike, turiste, šolarje itd. (prilagojene poti za ciljne skupine, označene poti in predvideni časi)
	projekt: »kreativni turizem« (spoznavanje opuščeni obrti ipd.)
	izobraževanje za lokalne turistične vodnike in uvedba »turističnih spremljevalcev«

projekt: »mitološki turizem v Ivančni Gorici«
projekt »Sejem lokalne letine in dobrot«

6.1.3.4 Področje stanovanjske gradnje

Občina Ivančna Gorica bo sprejela nov, posodobljen občinski prostorski plan, ki je osnova za posege v prostor z vidika področja stanovanjske gradnje. Pri tem bo sledila načelom trajnostnega prostorskega razvoja, kar pomeni, da je prostor omejena dobrina, ki terja skrbno usklajevanje javnih koristi in zasebnih interesov ter dolgoročno naravnano prostorsko načrtovanje.

Tabela 37: Nabor možnih ukrepov na področju stanovanjske gradnje

❖ Ukrepi in aktivnosti

posodobitev in sprejem prostorskega plana občine
privabljanje investorjev za gradnjo večstanovanjskih objektov
načrtovanje bivalnih okolij za možnost dela na domu
načrt urejanja zapuščenih objektov
povečanje fonda neprofitnih stanovanj
vzpostavljane partnerstev z lokalnim gospodarstvom

Pred vpeljavo aktivnosti in ukrepov v razvojnem stebru »Gospodarstvo« je smiselno proučiti in uskladiti sinergije učinkov v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k uresničevanju vizije in ciljev.

Kazalniki, ki bodo uporabljeni za merjenje/spremljanje področja gospodarstva s strani občine Ivančna Gorica, so:

- Promocijski materiali za potencialne investitorje
- Razvoj kazalnika za spremljanje inovacij
- Število podjetnikov
- Število delovno aktivnih prebivalcev
- Število podeljenih nagrad za inovativnost
- Število brezposelnih oseb
- Število udeležencev na izobraževalnih programih
- Število modelov socialnega podjetništva
- Število podjetij na internetu
- Število on-line ponudnikov
- Število blagovnih znamk
- Število članov poslovnih združenj
- Število organiziranih mednarodnih srečanj
- Število delovnih mest na domu
- Število razpisanih delovnih mest za visoko izobražen kader na letni ravni
- Število samozaposlenih oseb
- Povprečna neto plača
- Dodana vrednost na zaposlenega
- Površina poslovnih, obrtnih in industrijskih con
- Število socialnih podjetij.

V zadnjem poglavju so kazalniki dopolnjeni še s stanjem zadovoljstva prebivalcev. Z orodjem »VIS« bo tako mogoče spremljati doseganje kvantificiranih ciljev in njihov vpliv na zadovoljstvo občanov.

6.1.4. Projekti »na zalogo« - pričakovanja KS

KS Ambrus: Ureditev in odmera parcel; vlaganje v turistični potencial

KS Dob pri Šentvidu: Podpora lokalnemu turističnemu društvu

KS Ivančna Gorica: Letno kopališče

KS Stična: Obnova objekta z neprofitnimi stanovanji

KS Šentvid pri Stični: opredelitev lokacije za manjšo obrtno-industrijsko cono

KS Višnja Gora: ureditev statusa kopališča, vzpostavitev »razpršenega hotela«

KS Zagradec: Razgledni stolp na Bovljeku; garderoba in sanitarije na izstopni točki na reki Krki.

6.2 II. razvojni steber »PROMET«

6.2.1 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev občine Ivančna Gorica

V mesecu januar in februar 2023 so prebivalci občine Ivančna Gorica na vodenih delavnicah in na intervjujih podajali svoje mnenje o stanju v stebru »promet«, ki zajema področje prometne infrastrukture, javne razsvetljave, telekomunikacij, zimskega vzdrževanja in povezanosti občine z javnimi prevoznimi sredstvi. Skupna povprečna ocena stebra promet je **3,34**. Med kriteriji ocenjevanja izstopa slaba ocena urejenosti lokalnih cest, pločnikov, kolesarskih poti in parkirišč. Najboljšo oceno so prebivalci namenili javni razsvetljavi in prometni signalizaciji.

Tabela 38: Ocene v stebru "PROMET"

Ocenjevana kategorija PROMET	SKUPAJ	Ocena delavnice	Ocena naključno izbranih prebivalcev
SKUPAJ II. steber	3,34	3,17	3,50
Lokalne ceste in ulice	3,16	2,94	3,37
Pločniki	2,93	2,59	3,28
Parkirišča	3,17	2,90	3,44
Kolesarske poti	3,03	2,80	3,25
Sprehajalne poti	3,36	3,20	3,51
Kažipot	3,66	3,55	3,77
Javna razsvetljava	3,69	3,44	3,94
Zimska služba	3,55	3,52	3,58
Dostopnost do telekomunikacij	3,62	3,62	3,61
Javni prevoz	3,23	3,17	3,28

Naključno izbrani prebivalci so stanje na področju prometa ocenili precej bolje, kot nadpovprečno angažirani prebivalci, ki so sodelovali na vodenih delavnicah. Največje razhajanje je bilo v oceni urejenosti pločnikov, najmanjše pa pri oceni dostopnosti do telekomunikacij. Stanje na področju državnih cest so ocenjevali le udeleženci delavnic, zato ta ocena ni uvrščena v skupno tabelo.

Tabela 39: Pripombe in pričakovanja prebivalcev občine Ivančna Gorica v stebru PROMET

3,34	II. STEBER: PROMET			3,17	3,50
ocena	KATEGORIJA		KOMENTAR PREBIVALCEV	NAO⁸	NIO⁹

⁸ Nadpovprečno angažirani občani (delavnice).

⁹ Naključno izbrani občani (ankete).

2,98	DRŽAVNE CESTE		Ivančna Gorica proti Žužemberk – slabo stanje	2,98	-
			Ivančna Gorica proti Šentvid pri Stični do Radohove vasi		
			Problematični železniški prehodi		
			Pomanjkanje prehodov za pešce		
			Preozke in uničene (Zagradec-Ambrus, Stična – Mekinje, Temenica – Sobrače)		
			Križišče Sv. Rok , krožišče Krka-Grosuplje-Kočevje, krožišče odcep Vrhpolje		
			Nevaren in nepregleden uvoz iz AC v Višnjo Goro		
			Stična – omejitev hitrosti mimo šole, prekategorizacija ceste Krka-Dobropolje		
			Ivančna Gorica – Bič , Radohova Vas- Sobrače – Bogenšperk		
3,16	LOKALNE CESTE IN ULICE	12 %	Več vlagati v obnovo in vzdrževanje	2,94	3,37
		9 %	Preozke in nevarne		
		6 %	Rondo pri Sv. Roku, Stari trg		
		5 %	Polževo – slaba cesta		
		2 %	Slaba cesta do Sobrač		
			Urediti Krka-Mali Videm -Dobropolje, Stična – Griže, Marof - Stična		
			Zagradec -okolica, Leskovec, Vrh, Krka – Marinča Vas , Rdeči Kal - Sad		
			Ivančna Gorica – Radohova Vas, Šentvid pri Stični (center)		
			KS Metnaj (hribi), razširitev do Metnaja in Pristave		
			Višnjegorska cesta v Ivančni Gorici (luknje), Ljubljanska cesta (semaforji)		
			Cesta v Primči Vasi ni končana, preplastiti proti Starini in levo pri cerkvi		
			Brezov Dol (preplastiti – prekopi za optiko), Višnja Gora – Ivančna Gorica		
			Stična – Vir – Griže, Stična – Mala Dobrava, Ljubljanska cesta (del pri stadionu)		
			Umiritev prometa v ulici 6. junija, omejitev od žel. proge do križišča proti Stični		
			Most Velike Lese, cesta Kojina – šola (ozka in nevarna)		
			Višnja Gora -razširitev od železniške postaje do šole		
			Pohvala za dobro prenovljen most in cestni odsek v Dobu		
			Urediti bankine od Pec do Hrastov Dol		
			Križišče v Šentvidu je premajhno in nevarno		
			Šentvid – Litija potrebno prenove		
			Slaba cesta pri Prapročah		
			Preozke na Debelem hribu		
2,93	UREJENOST PLOČNIKOV	8 %	Višnja Gora – okoli šole, preozki in zasedeni z avtomobili, Stari trg	2,59	3,28
		5 %	Marinča Vas – Breg pri Zagradcu (varnost otrok)		
		4 %	Ambrus (jih ni), Vir – Stična (nujno), Krka – Gabrovčec		
		3 %	Obstoječi previsoki za invalide, KS Krka, KS		

			Stična, KS Zagradec, KS Metnaja, Polževo		
		2 %	Višnja Gora – Ivančna Gorica, Višnja Gora-mestno jedro in okolica pokopališča		
			Od šolskega centra do Stične, Krka – cerkev, Krka -Lese		
			Od centra do stadiona v Iv. Gorici, Ivančna Gorica – Stična, Stična – Griže, Mekinje		
			Od Mavra proti Višnji Gori, Stična – Gaberje, Fužine- Dečja Vas - Ambrus		
			Šentvid pri Stični in smer – Radohova Vas ter do pokopališča in med AP in trgovino		
			Asfaltirati nasproti Mercatorja, urediti pred knjižnico in pred srednjo šolo		
			Žabjek – Leskovec, Temenica		
			Manjkajo ob cestah zunaj središč		
			Urediti od Doba do Šentvida in do Ivančne Gorice		
			Slabo stanje Radohova Vas		
			Super urejeni pločniki proti Ježcam in Selam		
			Večkrat zaparkirani		
			Center Šentvida – neprimerni za invalide		
3,17	UREJENOST PARKIRIŠČ	28 %	V Ivančni Gorici premalo parkirišč, slabo vzdrževane (makadam),	2,90	3,44
		22 %	V Ivančni Gorici zgraditi parkirno hišo		
		15 %	Višnja Gora – premalo pri HKČ		
		11 %	Premalo pri Zdravstvenem domu v Iv. Gorici ter pri pošti in banki		
		7 %	Stična – pred vrtcem zapreti samo za zaposlene in starše (15 min), urediti pri pošti		
		2 %	Urediti za vozače, ki puščajo avtomobile čez dan na parkiriščih v Iv. Gorici		
			Med vrtcem in gostilno Šerek, premalo okoli blokov		
			Premalo pri šoli v Šentvidu pri Stični in v Temenici Krka - urediti pri stari šoli		
			Urediti parkirišča za električne avtomobile – polnilnice		
			Lepo urejena parkirišča v Šentvidu pod vrtcem		
3,03	KOLESARSKE POTI	11 %	Premalo urejenih – neizkoriščen potencial	2,80	3,25
		7 %	Urediti Ivančna Gorica – Šentvid pri Stični		
		5 %	Pohvala za Muljava – Ivančna Gorica (te, ki so, so primer dobre rešitve)		
		3 %	Nadaljevanje poti Muljava – Krka - Zagradec		
		2 %	Stanje je dokaj dobro – bilo je veliko vlaganja		
			Ivančna Gorica – Zagradec, Iv. Gorica – Višnja Gora - Grosuplje		
			Temenica – Sobrače (lepa trasa), razširiti proti Šentvidu pri Stični		
			Več urbane opreme (klopce, pitniki) in boljše označevanje (proti Žužemberku)		
			V Dobu in Šentvidu pri Stični jih ni		
			Cesta Šentvid – Sobrače ni primerna za kolesarje		
3,36	SPREHAJALNE IN TEMATSKE POTI	14 %	Urejene vendar bi lahko bilo več klopcev, košev za pasje iztrebke in boljša označenost	3,20	3,51
		8 %	Cukarca je zelo lepo urejena		

		5 %	Boljša promocija – zloženka z načrti, boljše vzdrževanje		
		4 %	Dodati orodja za telovadbo na prostem (primer Mostec)		
		4 %	Dobro obiskano je Gradišče, bolje izkoristiti potencial za učne poti		
		2 %	Še več urediti po lepi naravi in gozdovih, Obolno – krožna pot, Temenica - Sobrače		
		2 %	Učna pot ob Krki – Zagradec, Pot dveh slapov, Stišk potok – slaba označenost		
			Leskovec – Obolno – Stiški potok, Šentvid – Dob, zimsko drsališče		
			Urediti okoli šole Šentvid pri Stični in dostop do narave (pločnik)		
			Potencial za tematsko pot: Po poteh Kranjske sivke		
			Sobraški pohod lepo deluje		
3,66	KAŽIPOTI IN OZNAČBE	5 %	Solidno pokrito	3,55	3,77
		3 %	V Višnji Gori zadnje čase zelo dobro		
		2 %	Ponekod pomanjkljivi in nelogični, bolje označiti pohodne poti		
			Označiti zaselke v KS Metnaji in v centru Stične		
			Manjkajo krajevne table na relaciji Temenica – Radohova Vas, Dob – Rdeči Kal		
			Lahko bi jih še dodali – za male ponudnike		
3,69	JAVNA RAZSVETLJAV A	11 %	V Ivančni Gorici bi lahko celo zmanjšali oz. uredili prižiganje po potrebi (senzor)	3,44	3,94
		8 %	Vsi prehodi za pešce naj bodo osvetljeni		
		5 %	Premalo v Višnji Gori in na Polževem		
		2 %	Prepotratna okrog pokopališča v Šentvidu pri Stični in okrog šolskega centra		
			Urediti v Primči Vasi, ki ni pokrita v celoti, Brezov Dol rabi še 3 luči		
			Vir – Stična čimprej, neustrezno od pokopališča v Višnji Gori do Dednega dola		
			Marof – Stična, Mekinje, Sv. Rok – Dob, KS Krka, Radohova Vas – spodnji del		
			Kitni Vrh, Zaselek Kobiljek, Češnjice, Malo Hudo		
3,55	DELOVANJE ZIMSKE SLUŽBE	8 %	Izvajalci v glavnem dobro opravljajo svoje delo na lokalnih cestah, državne bolj slabo	3,52	3,58
		6 %	Pločniki so slabo očiščeni		
		3 %	Zatiranje dovoznih poti,		
		2 %	Včasih prepozno - Dob – Radohova vas, Ambrus		
			Pohvala kmetom in lokalnim izvajalcem, pohvala Nejc Rus		
			V hribih slabše stanje (Velika Dobrava, Leskovec, Selo)		
			V Višnji Gori pri cerkvi slabo spluženo		
			Vsak bi moral očistiti pred svojim pragom		
			Dovozi do hiš se zasipajo		
			V glavnem je lepo urejeno, Sobrače, kjer plužijo lokalni kmetje, je super		
			Radohova vas - odlično		
3,62	DOSTOPNOST DO	13 %	RUNE dela prepočasi	3,62	3,61
		5 %	Obstajajo sive lise, Polževo - slabo, optika še ne deluje povsod		

	TELEKOMUNIKACIJA	3 %	Ambrus nima optike navkljub obljubam		
		2 %	Slab signal Poljane – Metnaja, KS Dob, Velika Dobrava, KS Krka		
		2 %	Slaba internetna povezava Zagradec		
			Pohvala za optiko v Šentvidu		
			Sobrače imajo težave z internetom in TV signalom		
3,23	JAVNI PREVOZ	7 %	Še kar zadovoljivo čeprav je javni prevoz počasen	3,17	3,28
		6 %	Manjka boljša avtobusna povezava do Iv. Gorice in železnice iz oddaljenejših krajev		
		5 %	Problem z železniškimi rampami, kjer se čaka predolgo		
		3 %	Urediti avtobusne postaje (Smrečje)		
		2 %	Več promocije - vlak in avtobus sta slabo izkoriščena		
			Temenica – slabe in preredke povezave		
			Slabe povezave v smeri Litija in Novo Mesto		
			Železniška postaja v Šentvidu potrebna prenove		
			Urediti postajo v Podborštu in še ene pri Gasilčku		
			Avtobus do Šentvida le 3x dnevno je premalo		
			Preredko do Temenice		
			Manjka med Pungartom in Malim Dolom		

Največ pripomb prebivalcev gre na račun lokalnih cest, ki so slabo vzdrževane, ponekod preozke in z neurejenimi bankinami. Boljšo urejenost pločnikov prebivalci povezujejo predvsem s potrebo po večji varnosti pešcev (predvsem otrok). Neurejene kolesarske poti so še neizkoriščen potencial, parkirišča pa so problem posebej v Ivančni Gorici, kjer bi potrebovali garažno hišo. Sprehajalne in tematske poti bi morali opremiti z več urbane opreme in poskrbeti za promocijo. Javna razsvetljava je občasno po mnenju prebivalcev celo prepotratna, prometna signalizacija je solidna, zimska služba pa zadovoljivo opravlja svoje delo. Še vedno obstajajo sive lise dostopnosti do telekomunikacij, javni prevoz je sicer zadovoljiv, manjka pa več povezav z zalednimi kraji v občini.

6.2.2 Ključni cilji in kazalniki v II. razvojnem stebru »PROMET«

Zastavljeni cilji v II. razvojnem stebru »promet«, se v največji meri odražajo v urejanju cestne infrastrukture, ki naj bi do leta 2035 dosegla skoraj 100 % pokritost z asfaltom. Nadaljevalo se bo z urejanjem lastništva na občinski cestni infrastrukturi in z rekonstrukcijo poškodovanih vozišč. Posebne pozornosti bodo deležni pločniki in javna parkirna mesta, povečala se bo dolžina urejenih kolesarskih poti, urejale se bodo sprehajalne in tematske poti, podvojilo število urejenih avtobusnih postajališč.

Z vidika zadovoljstva prebivalcev s prometno infrastrukturo v občini Ivančna Gorica, bo v središču spremljanje ocen z izzivnim ciljem, da se do leta 2035 doseže 90 % možne ocene pri vseh kazalnikih. Vpliv ocen zadovoljstva prebivalcev na prometni kazalnik bo 55–odstoten.

Tabela 40: Ključni cilji in kazalniki v stebru PROMET

CILJI IN KAZALNIKI - II. STEBER : PROMET	VIR	Stanje 2022	CILJ 2035	PONDER	Skrbnik kazalnika
DOLŽINA ASFALTIRANIH OBČINSKIH CEST (km)	OU	320	400	10	B.B. Zupančič
DOLŽINA UREJENIH PLOČNIKOV (km)	OU	16	25	10	BBZ
DOLŽINA UREJENIH KOLESARSKIH POTI (km)	OU	10	33	5	D. Piškur
ŠTEVILO JAVNIH PARKIRNIH MEST	OU	310	350	10	BBZ
DOLŽINA SPREHAJALNIH IN TEMATSKIH POTI (km)	OU	229	260	5	Matej Šteh
ŠTEVILO UREJENIH AVTOBUSNIH POSTAJALIŠČ	DRSI	20	30	3	Ana Bukovec

ŠTEVILO POSTAJ ELEKTRIČNIH POLNILNIC	OU	1	20	2	DP
OCENA ZADOVOLJSTVA PREBIVALCEV OBČINE IVANČNA GORICA	A	3,34	4,5		AMG
LOKALNE CESTE IN ULICE	A	3,16	4,5	10	
PLOČNIKI	A	2,93	4,5	5	
PARKIRIŠČA	A	3,17	4,5	10	
KOLESARSKE POTI	A	3,03	4,5	5	
SPREHAJALNE POTI	A	3,36	4,5	5	
KAŽIPOTI	A	3,66	4,5	2	
JAVNA RAZSVETLJAVA	A	3,69	4,5	5	
ZIMSKA SLUŽBA	A	3,55	4,5	5	
DOSTOPNOST DO TELEKOMUNIKACIJ	A	3,62	4,5	5	
JAVNI PREVOZ	A	3,23	4,5	3	

Vir zagotavljanja podatkov:

OU-občinska uprava: skrbnik kazalnika;

DRSI- direkcija republike Slovenije za infrastrukturo;

A – anketa med prebivalci

Ključni kvantificirani cilji do leta 2035 predstavljajo osnovo za nastavitev kazalnikov za spremljanje uresničevanja strategije razvoja in so pripravljeni v skladu s pričakovanji prebivalcev, obstoječih analiz in ocene strokovnih služb občine.

6.2.3 Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev

V prihodnje bo potrebno urediti varnejše poti za pešce, razbremeniti mestno jedro, odstraniti ozka grla ter izkoristiti potencial trajnejših oblik mobilnosti (kolo, hoja,...) s poudarjanjem povečanja zdravih potovalnih navad. S tem namenom bo potrebno skrbeti za ustrezno ponudbo kolesarskih poti, pešpoti in prilagojenega javnega prevoza.

Zaradi neovirane dostopnosti do javno-upravnih storitev bo potrebno pripraviti analizo mirujočega prometa in zagotoviti dovolj parkirnih mest in sprejeti režim parkiranja, mestne površine pa prilagoditi za osebe s posebnimi potrebami. Z državo bo občina nadaljevala dialog v smeri izboljšave železniške infrastrukture (železniški prehodi).

Tabela 41: Nabor možnih ukrepov na področju prometa

❖ občinske ceste

prilagoditev NRP prioritetam, pričakovanjem občanov in viziji razvoja občine
dolgoročna strategija rekonstrukcije cest in mostov
ureditev lastništva na občinskih cestah
program urejanja bankin na občinskih cestah
transparentna merila za vzdrževanje cest
projekti za umiritev prometa
vzpostavitev partnerstev, pozornost na možnosti sofinanciranja iz državnih in EU virov

❖ pločniki, bankine, sprehajalne poti

dolgoročni program ureditve bankin, pločnikov in sprehajalnih poti
zagotavljanje varnosti uporabnikov
analiza ustreznosti obstoječih pločnikov
kriteriji uporabe in vzdrževanja
vzpostavitev mreže urejenih sprehajalnih in tematskih poti
enotno označevanje, urbana oprema, info-table

❖ **kolesarske steze**

priprava dolgoročne strategije izgradnje kolesarskih stez v občini in regiji
krožna kolesarska pot med kraji občine Ivančna Gorica
uskladitev NRP z vizijo razvoja in prioritetami prebivalcev
enotno označevanje kolesarskih poti, varnost, promocija , urbana oprema
storitve ob kolesarskih poteh

❖ **javna razsvetljava**

spremljanje energetske učinkovitosti in racionalizacija
obravnavanje prioritet, usmeritev in predlogov občanov
sodelovanje v projektih »eko-partnerstev«

❖ **javna parkirišča**

analiza mirujočega prometa v centrih KS
dolgoročni program urejanja novih javnih parkirnih mest
obravnavna in merjenje zadovoljstva občanov

❖ **kažipoti in označevanje**

načrt vseh lokacij za postavitve kažipotov in označb
enoten pristop oblikovanja »lokalne signalizacije«
prioritete ureditve in partnerstva z zainteresiranimi subjekti
obravnavna in merjenje zadovoljstva občanov

❖ **vzdrževanje in zimska služba**

določitev transparentnih standardov vzdrževanja
objava razporeda funkcioniranja zimske službe
vzpostavitev režima povratnih informacij in zadovoljstva občanov

❖ **dostopnost do interneta, TV in telefonskega signala**

projekt optičnega omrežja RUNE in »javno brezžično omrežje«
pokritost signala mobilnega omrežja na celotnem teritoriju občine Ivančna Gorica
kabelski sistem, javne e-točke
informiranje, e- izobraževanje odraslih

❖ **javni prevoz**

avtobusne povezave: stalno spremljanje in analiziranje potreb prebivalcev
načrt urejanja avtobusnih postajališč
spodbuda za ponudbe privatnega sektorja
projekt »prostofer« v vse KS

Pred vpeljavo operativnih programov in ukrepov projektni vodja stebra »promet« preuči in uskladi sinergijske učinke v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k uresničevanju vizije in ciljev.

6.2.4 Projekti na zalogo – pričakovanja KS

- KS Ambrus: Ureditev lokalnih cest
- KS Dob pri Šentvidu: Ureditev lokalnih cest; pločnik do železniške postaje
- KS Ivančna Gorica: Ureditev parkirišč (garažna hiša); krožišče pri Karlingerju; razširitev Ljubljanske ceste in ceste Mleščevo – Malo Črnelo; krožišče pri izvozu AC in pri Hoferju; kolesarska steza Karlinger – Višnja Gora; obnova mostu za pešce čez železnico; ureditev primerne zavarovanja na železniških prehodih; obvoznica mimo zadruga in navezava na Ljubljansko cesto
- KS Krka: Ureditev križišča Krka – Kočevje – Grosuplje; obnova mostu v Lesah;
- KS Metnaja: Obnova lokalnih cest; Mekinje – Stična ureditev ceste, razsvetljave in pločnika; obvoznica okoli športnega igrišča in gasilskega doma

- KS Muljava: Pločnik ob glavni cesti; ureditev prehodov za pešce; kolesarska steza Muljava – Krka
- KS Sobrače: Rekonstrukcija regionalne ceste, postavitve pločnika in javne razsvetljave; ureditev javne poti proti Sobrače 20, Pusti javor 5 in 6 (odkup zemljišča in ureditev ceste); ureditev pešpoti Sobrače – Temenica; postavitve kačipotov in tabel: AED, cerkev Sv. Andreja, izvir reke Temenice, ribogojnica, klavnica; asfaltiranje javnih poti (Vrh pri Sobračah, Pusti javor proti Kalce); nova avtobusna postaja Vrh Sobrače in Sela Sobrače; javna razsvetljava v vaseh, kjer je to potrebno
- KS Stična: Obnova cestnega omrežja (Stična, Vir, Griže) s pločnikom in razsvetljavo
- KS Šentvid pri Stični: Obvoznica; kolesarska steza proti Ivančni Gorici; ureditev križišč
- KS Temenica: Izgradnja pešpoti ob prometno obremenjenih cestah; izgradnja pločnikov (Sobrače – Temenica, Breg – Radohova Vas); obnova, odmera in asfaltiranje lokalnih cest;
- KS Višnja Gora: Ureditev pločnikov; dokončna ureditev Sokolske ulice; ureditev kolesarskih poti v naravi (downhill proga); javna razsvetljava na Mestnem trgu; prometna ureditev skozi mestno jedro (vzpostavitev enosmernega prometa); označitev in vzdrževanje sprehajalnih in pohodnih poti; avtomatizacija železniških zapornic
- KS Zagradec: Asfaltiranje lokalnih cest in preplastitev regionalne ceste; pločnik ob regionalni cesti Marinča Vas – Zagradec – Breg; ureditev sprehajalnih poti ob reki Krki

6.3 III. razvojni steber: »OKOLJE«

6.3.1 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev

V februarju 2023 so prebivalci občine Ivančna Gorica ocenili stanje na področju okolja z dobro oceno **3,60**. Ocenjevali so stanje javnih površin, sistem ravnanja z odpadki, vodooskrbo, stanje na področju izgradnje kanalizacije in čistilnih naprav, stanje čistosti potokov in jezer, kakovost zraka, stanje hrupa, urejenost pokopališč, vključenost občanov v urejanje okolja in prostorski plan občine. Najslabšo oceno so pripisali prostorskemu planu, najboljšo pa oskrbi z vodo.

Tabela 42: Ocene prebivalcev v stebru OKOLJE

	SKUPAJ	Ocena delavnice	Ocena Naključno izbrani občani
SKUPAJ III. STEBER – » OKOLJE«	3,60	3,52	3,67
Javne površine	3,60	3,47	3,73
Ravnanje z odpadki	3,66	3,59	3,73
Oskrba z vodo	4,07	4,06	4,08
Kanalizacija in ČN	3,24	3,02	3,45
Čistost potokov in jezer	3,42	3,29	3,55
Kakovost zraka	3,88	3,86	3,89
Stanje hrupa	3,87	3,79	3,76
Urejenost pokopališč	4,00	4,09	3,90
Vključenost občanov v urejanje okolja	3,24	3,10	3,38
Prostorski plan občine	3,07	2,93	3,21

Tabela 43: Pripombe in pričakovanja prebivalcev občine Ivančna Gorica v stebru »OKOLJE«

3,60	III. STEBER: OKOLJE			3,52	3,67
OCENA	KATEGORIJA		KOMENTAR PREBIVALCEV	NAO ¹⁰	NIO ¹¹
3,60	UREJENOST JAVNIH POVRŠIN	48 %	Potrebno je postaviti več košev za pasje iztrebke	3,47	3,73
		22 %	Več rož in zasaditev dreves (krožišča)		
		12 %	Več urbane opreme (klopce, koši za smeti)		
		8 %	Urediti park, več parkov in urbane opreme		
		7 %	Več ozelenitve in igral na javnih površinah, obnova otroškega igrišča Stična		
		5 %	Bolj redno vzdrževanje in pogostejše košnje		
			Bolje urediti okolico javnih zavodov, rušenje Gasilskega doma Krka		
			Premalo površin za organizacijo dogodkov		
			V Ivančni Gorici je lepo, slabo je okoli blokov		
			Bolje skrbeti za kozolčke, neurejen prostor ob žel. postaji Višnja Gora		
			Ustrezno vzdrževati pešpot od semaforja do šole (mimo Livarja)		
			Pohvala za čistost		
			Pohvala za parkec ob potoku (Višnja Gora) in drevored v Ivančni Gorici		
3,66	RAVNANJE Z ODPADKI	18 %	Divja odlagališča ob cestah	3,59	3,73
		15 %	Premalo košev za smeti na javnih mestih		
		12 %	Postaviti smetnjake (z vrečkami) za pasje iztrebke		
		10 %	Povečati frekvenco odvozov smeti in kosovnih odpadkov		
		9 %	Izboljšati obveščanje o možnostih odlaganja na CERO		
		6 %	Premalo kontejnerjev za papir in plastiko		
		5 %	Prenapolnjeni skupinski zabojniki (pri blokih), kopičenje smeti na ekoloških otokih		
		4 %	Polni smetnjaki pri HKČ – potrebovali bi svoje smetnjake za steklo		
			Dobro urejeno a predrago, nezaveščenost prebivalcev		
			Ekološki otok pri Furmanu je katastrofa		
			Izboljšati ozaveščenost prebivalcev		
4,07	OSKRBA Z VODO	19 %	Občasno prenizek pritisk in vonj po kloru	4,06	4,08
		12 %	Oskrba z vodo je dobro urejena (celo ob suši), za nekatere predrago		
		7 %	Vodo je potrebno zagotoviti vsem, povezati oba vodovodna sistema		
		3 %	Potrebno urediti v KS Metnaj, KS Dob, Podbukovje, Ravni Dol		
		2 %	Bolje vzdrževati vodna zajetja, več javnih pitnikov, ozavestiti tveganje onesnaževanja		
			Trda voda, veliko defektov – po popravilu pade kakovost vode, kar se ne obvešča		

¹⁰ Nadpovprečno angažirani občani (delavnice).¹¹ Naključno izbrani občani (ankete).

			Potrebna obnova 100 letnega vodovoda, subvencije za vodne rezervoarje		
3,24	KANALIZACIJA IN ČISTILNA NAPRAVA	7 %	Se izvaja; urediti pod enakimi pogoji v celotni občini	3,02	3,45
		5 %	Najprej urediti na vodovarstvenih območjih		
		3%	Je dobro in se razvija, a je predrago		
			Urediti: Zagradec, Češnjice, Gabrovica, Radohova Vas – Škofije, Ambrus, Leskovec, Sela		
			Sušica – Gorenja Vas, Velika Dobrava, Mekinje – Metnaja (načrti že od leta 2008)		
			Dolina Krke bi morala biti prioriteta, možnost sofinanciranja		
			V Šentvidu premajhna kapaciteta za potrebe bolnice		
			Urediti priklop in poplave v Šentvidu (premajhna cev, voda in blato udarjata nazaj)		
			V Metnaju je kanalizacija speljana v kraško jamo		
			ČN so postavljene prenašljive, saj se je povečala onesnaženost vodnih virov		
			Dob – pogosto zaudarja		
			Sobrače nima urejeno		
3,42	ČISTOST POTOKOV IN JEZER	5 %	Večkrat urediti brežine in obrezati drevesa, več nadzora	3,29	3,55
		4 %	Bolje očistiti in utrditi Stiški potok (smeti)		
		4 %	Potok v Dobu slabo očiščen- poplavlja igrišče		
		3 %	Regulacija in sanacija potoka Višnjice (ni pretoka), v reki Temenica ni rib		
		3 %	Nujno očistiti potok Šentpavelščica		
		2 %	Stanje se zadnje čase izboljšuje		
			Očistiti Muljavski in Črneški bajer, urediti Virski potok, sanirati Šentviški potok		
			Pogostejše čistiti jezero v Hrastovem Dolu		
			Reka Krka – onesnaženi podzemni tokovi, Marof		
			Pohvala za lepo očiščen potok -Temenica		
3,88	KAKOVOST ZRAKA	31 %	Občasno slabše zaradi izpustov Livar (skozi vso leto, ne bi smel ugašati filtrov)	3,86	3,89
		7 %	Kurjenje odpadkov in plastike (potrebno je prepovedati kurjenje v naravi)		
		5%	Bolje izvajati nadzor izpustov (industrija)		
		3 %	Občasno ob gnojenju in polivanju gnojnice smrdi		
			Na Polževski planoti zaudarja stranišče		
			Šentvid – smrad povzroča kmetija		
			V KS Ambrus ja kakovost zraka odlična		
			Podjetje Zmaj onesnažuje zrak		
3,87	STANJE HRUPA	5 %	Promet na avtocesti v bližnjih naseljih	3,79	3,76
		2 %	Občasno zaradi luknjičavih lokalnih cest		
			V neposredni bližini industrijskih obratov		
			Potrebna protihrupna zaščita - peskokop Kepa, Temenica – Radohova Vas, Dedni dol		
			Dob – hrup iz avtoceste, Šentvid - cerkev prepogosto zvon		
4,00	UREJENOST POKOPALIŠČ	22 %	V glavnem zelo dobro urejena	4,09	3,90
		3 %	Stična zelo dobro – premalo parkirišč, povečanje mrliške vežice, obnova škarpe		
		2 %	Šentvid odlično – več zabojnikov za sveče in zelene odpadke, klopca staro pokopališče		

			Več žarnih grobov, več kontejnerjev za odpadke, slabi skrbniki		
			Iv. Gorica – več klopi		
			Pojav bolezni okrasne vegetacije		
			Krka – dobro posodobljeno		
			Višnja Gora – več kant za vodo, delujoči svečomat, urediti živo mejo		
			Slabo usposobljena komunala, ki pride po pokojnika		
			Zasaditi več zelenja v Šentvidu, kot je bilo pred prenovo		
			Asfaltirati poti na novem pokopališču v Temenici		
			V Ivančni Gorici manjka razsvetljava		
3,24	VKLJUČENOST OBČANOV	43 %	Več organiziranih čistilnih akcij - 1/leto je premalo	3,10	3,38
		7 %	Pasivnost večine prebivalcev, opozorila in represivni ukrepi za onesnaževalce		
		5 %	Ni samoiniciative, še bolj vključiti turistična društva		
		4 %	Stanovalci blokov se ne vključujejo – slaba povezanost med bloki in okolico		
			Vključiti ukrepe za podnebne spremembe		
			Želim se vključiti pa ne vem kako		
3,07	PROSTORSKI PLAN OBČINE	35 %	Dolgotrajni postopki sprememb	2,93	3,21
		31 %	Ne poznam		
		8 %	Premalo za individualno stanovanjsko gradnjo (samo za izbrane in prekupčevalce)		
		3 %	Za Polževsko planoto se čaka že 7 let		
		2 %	Povečati davek za nepozidane stavbne parcele		
			Izboljšati pomoč zainteresiranim občanom		
			Dovoliti višje večstanovanjske enote v Ivančni Gorici		
			Dečja vas – nobenih možnosti		
			Pri predlogu spremembe OPN se ne opravijo terenski ogledi		
			Razvoj gre v pravo smer		

Nadpovprečno angažirani prebivalci občine, ki so sodelovali na vodenih delavnicah in naključno izbrani prebivalci občine Ivančna Gorica, so si v ocenah izbranih kategorij v razvojnem stebru »Okolje« zelo enotni, poleg tega pa opozarjajo na iste pomanjkljivosti in pohvalijo iste vsebine. Pri urejanju javnih površin si želijo več košev za pasje iztrebke, lepšo ureditev krožišč in več urbane opreme. Še vedno so prisotna divja odlagališča ob cestah, na javnih mestih pa bi si želeli več košev za smeti in povečano frekvenco odvozov smeti in kosovnih odpadkov. Oskrba z vodo je zelo dobra, občasno je moteč le prenizek pritisk in vonj po kloru. Projekt odvajanja odpadnih voda je v izvajanju, prebivalci bi si želeli dostop pod enakimi pogoji v celotni občini. Čistost potokov in jezer je ponekod še sporna – potrebno bi bilo urediti brežine, obrezati drevesa in uvesti več nadzora. Za občasno slabšo kakovost zraka prebivalci krivdo pripisujejo podjetju Livar, povečan hrup pa največkrat povzroča promet na avtocesti. Pokopališča so v glavnem zelo dobro urejena. Vključenost občanov v urejanje okolja ni zadovoljiva – prebivalci bi si želeli več organiziranih čistilnih akcij. Najslabšo oceno v tem stebru je dobil prostorski plan občine, ki mu večina prebivalcev očita dolgotrajne postopke za spremembe, kar 1/3 sodelujočih pa si želi enostavnejše in bolj primerno informiranje o prostorskem planu.

6.3.2 Ključni cilji in kazalniki v stebru »OKOLJE«

Zastavljeni cilji sledijo usmeritvam EU in nacionalne strategije na področju okolja. Največji poudarek bo na investicijskem programu urejanja kanalizacije in čistilnih naprav. Do leta 2035 se pričakuje maksimalna priključenost hiš na ČN in v organiziran odvoz odpadkov. Zmanjševala se bo energetska

poraba na vseh nivojih, s postavitvijo električnih polnilnic pa spodbujala trajnostna mobilnost. Na področju energetike se pričakuje povečan izkoristek obnovljivih virov energije, kar bomo pričeli spremljati takoj, ko bo to mogoče. V skladu z okoljsko uredbo bomo zamenjali preostale neustrezne svetilke javne razsvetljave. S projektom RUNE se pričakuje 100 % pokritost z optičnimi priključki.

Ob povečani participaciji občanov v dejavnostih okoljskega stebra se pričakuje tudi povečanje ocene zadovoljstva prebivalcev na povprečno oceno 4,5, kar bo imelo 55 % vpliv na stanje okoljskega kazalnika.

Tabela 44: Ključni cilji in kazalniki v stebru "OKOLJE"

KAZALNIKI - III. STEBER : OKOLJE	VIR	Stanje 2022	CILJ 2035	PONDER	Skrbnik kazalnika
VKLJUČENA GOSPODINSTVA NA JAVNI VODOVOD	JK	4.592	5.000	5	Domen Piškur
PRIKLJUČENA GOSPODINSTVA NA ČISTILNO NAPRAVO	JK	1.856	2.500	15	DP
VKLJUČENA GOSPODINSTVA V ORGANIZIRAN ODVOZ ODPADKOV	JK	4.018	4.350	5	DP
ENERGETSKA UČINKOVITOST JAVNE RAZSVETLJAVE (PORABA V KWH)	DE	49.949	70.000	5	DP
PROIZVEDENA ENERGIJA IZ OBNOVLJIVIH VIROV (mio Kwh)	DE	1.524	3.000	10	DP S. Kastelic
POKRITOST OBČINE Z OPTIKO (%)	OU	80	100	5	DP
OCENA ZADOVOLJSTVA PREBIVALCEV OBČINE	A	3,60	4,5		AMG
UREJENOST JAVNIH POVRŠIN	A	3,60	4,5	5	
RAVNANJE Z ODPADKI	A	3,66	4,5	5	
OSKRBA Z VODO	A	4,07	4,5	5	
KANALIZACIJA IN ČISTILNA NAPRAVA	A	3,24	4,5	5	
ČISTOST POTOKOV IN JEZER	A	3,42	4,5	5	
KAKOVOST ZRAKA	A	3,88	4,5	5	
STANJE HRUPA	A	3,87	4,5	5	
UREJENOST POKOPALIŠČ	A	4,00	4,5	5	
VKLJUČENOST OBČANOV	A	3,24	4,5	5	
PROSTORSKI PLAN OBČINE	A	3,07	4,5	10	

Vir zagotavljanja podatkov:

- OU – občinska uprava,
- JK – komunalno podjetje,
- A – anketa med prebivalci

Ključni kvantificirani cilji do leta 2035 predstavljajo osnovo za nastavitev kazalnikov za spremljanje uresničevanja strategije razvoja in so pripravljeni v skladu s pričakovanji prebivalcev, obstoječih analiz in ocene strokovnih služb občine.

6.3.3 Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev

Na področju OP Okolje se bodo v občini Ivančna Gorica izvedli ukrepi in projekti po področjih, ki bodo usmerjeni v uresničevanje vizije s cilji, ki so v skladu z okoljskimi standardi EU. V ospredju bo trajnostni razvoj s ciljem maksimalne priključenosti gospodinjstev na kanalizacijo in čistilne naprave ter v sistem organiziranega odvoza in ločevanja odpadkov. Občina bo poskrbela za energetska učinkovitost javnih objektov in javne razsvetljave ter aktivno sodelovala v projektu dobre telekomunikacijske pokritosti. Pozornost bo namenjena tudi ustrezni frekvenci odvoza odpadkov, delovnem času zbirnega centra,

urejenosti javnih površin, ureditvi okolice potokov in jezer ter odstranjevanju in sanaciji divjih odlagališč, v najkrajšem možnem času pa bo sprejela posodobljen prostorski plan.

Tabela 45: Nabor možnih ukrepov na področju okolja

❖ vzdrževanje javnih površin	načrt ureditve in vzdrževanja javnih površin (opredelitev standardov)
	vzpostavitev sistema odgovornosti in izvajanje nadzora
	načrt revitalizacije propadajočih in spomeniško zaščitenih objektov
	program postavitve urbane opreme na javnih površinah
	izobraževalni in motivacijski projekti ozaveščanja ljudi – medgeneracijske delavnice
	načrt prazničnih krasitev krajevnih središč
	informiranost, javne pohvale, graje, sankcije
	spremljanje in obravnava ocen zadovoljstva občanov
❖ ravnanje z odpadki	prilagodljivost frekvenca odvozov odpadkov
	standard ureditve ekoloških otokov in kontinuiran proces ločenega zbiranja odpadkov
	prilagoditev delovnega časa zbirnega centra za odpadke
	projekt energetskega izkoriščanja odpadkov
	informiranje, izobraževanje in motivacijski projekti za mlade
❖ ravnanje z odpadno vodo – kanalizacija in ČN	dokončanje kanalizacijskega omrežja in priključkov na ČN
	nadzor in merjenje zadovoljstva uporabnikov
	ohranjanje biodiverzitete
	informiranje in izobraževanje
	kontrola uporabe pesticidov in gnojil
❖ vodooskrba	načrt izvajanja hišnih priključkov
	nabor in zaščita lokalnih vodnih virov
	prioritete in načrt izgradnje novih sistemov in uskladitev v NRP
	načrt obnove zastarelih sistemov
	izobraževalni in motivacijski projekti o racionalni porabi vode
❖ projekti varovanja okolja	stimuliranje razvoja inovativnih oblik varovanja okolja
	strategija zmanjševanja onesnaževanja, nadzora in ukrepov
	načrt urejanja brežin rek, potokov in jezer
	projekti za blažitev posledic klimatskih sprememb
	sistem ukrepov v primeru naravnih nesreč
❖ projekti za zmanjševanje porabe energije	energetska obnova javnih stavb
	energetska obnova javne razsvetljave
	nagrajevanje raziskovalnih projektov za povečanje učinkovitosti energetske rabe
	izobraževalni in informativni projekti - spremljanje primerov dobrih praks
	vzpostavljane partnerstev - vključevanje podjetništva in industrije
	izračun »energetskega potenciala« v občini
	motivacijski projekti za gospodinjstva
❖ občinski prostorski načrt	rokovnik izvedbe sprememb in sprejem posodobljenega prostorskega plana

transparentni postopki sprememb in ustrezna komunikacija z občani
analiza izkoriščenosti potenciala v turizmu, kmetijstvu in podjetništvu
uskladitev z vizijo in vrednotami prebivalcev

Pred vpeljavo operativnih programov in ukrepov projektni vodja stebra »okolje« preuči in uskladi sinergijske učinke v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k uresničevanju vizije in ciljev. Z vidika vizije in usklajenosti z EU politikami je odnos do okolja ena od prioritarnih nalog tako gospodarstva kot prebivalcev.

6.3.4 Projekti na zalogo – pričakovanja KS

- KS Ambrus: Ureditev kanalizacije; ureditev jedra krajevne skupnosti
- KS Dob pri Šentvidu: Ureditev vodovodnih priključkov; elektrifikacija
- KS Ivančna Gorica: Kanalizacija in javna razsvetljava v naseljih Malo Hudo, Veliko in Malo Črnelo;
- zamenjava starega vodovodnega sistema; optika v naselju Malo Črnelo
- KS Krka: Vodohram nad Podbukovjem (Mali Videm); čistilna naprava (Krka, Podbukovje, Lese, Male Lese, Velike Lese); optika v naseljih Korinj in Laze
- KS Metnaja: Posodobitev hidrantnega omrežja; izgradnja kanalizacije (kjer je možno)
- KS Muljava: Dokončanje hidrantnega omrežja
- KS Sobrača: Ureditev organizacije vodovodne skupnosti (Sela pri Dobračah)
- KS Stična: Dodaten ekološki otok; obnova pokopališča (obzidje); sanacija Stiškega otoka; ozaveščanje prebivalcev glede ločevanja odpadkov; dokončanje kanalizacijskega in vodovodnega omrežja
- KS Šentvid pri Stični: Dokončanje kanalizacije
- KS Temenica: Izgradnja vodovodnega omrežja; izgradnja skupnih čistilnih naprav za strnjene vasi (4 enote); posodobitev elektro omrežja za povečanje možnosti priklopa sončnih elektrarn
- KS Višnja Gora: Postavitev košev za pasje iztrebke; rešitev problema poplavnih območij; ureditev trga-tržnice – kombinacija parka in prireditvenega prostora
- KS Zagradec: Izgradnja kanalizacije (Zagradec, Fužine, Dečja Vas, Gabrovka, Češnjice); vodovod Rebrce; optika po celotni KS; javna razsvetljava, kjer je potrebno.

6.4 IV. razvojni steber : »IZOBRAŽEVANJE«

6.4.1 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev

V mesecu februar 2023 so prebivalci občine Ivančna Gorica ocenjevali in komentirali stanje na področju vzgoje in izobraževanja z vidika materialnih pogojev, ustreznostjo vsebin in vključenosti v družbeno življenje kraja. Poleg tega so prebivalci ocenili še dostopnost izobraževalnih vsebin za starejše občane. Razvojnemu stebru izobraževanje so prebivalci namenili skupno oceno 3,65.

Tabela 46: Ocene v stebru IZOBRAŽEVANJE

	SKUPAJ	Ocena delavnice	Ocena naključni občani
SKUPAJ III. STEBER : IZOBRAŽEVANJE	3,65	3,64	3,66
Materialni pogoji v otroških vrtcih	4,08	4,11	4,05

Materialni pogoji v osnovnih šolah	3,74	3,61	3,87
Ustreznost vsebin v vrtcih in šolah	3,64	3,68	3,59
Vključenost vrtcev in šol v družbeno življenje kraja	3,76	3,93	3,59
Izobraževalne vsebine za starejše občane	3,06	2,89	3,22

S stanjem na področju vzgoje in izobraževanja so prebivalci občine Ivančna Gorica zelo zadovoljni, kar so enotno potrdili z najboljšo oceno v primerjavi z ostalimi razvojnimi stebri. Materialni pogoji v otroških vrtcih pa so dobili najvišjo oceno med vsemi 39 kazalniki - 4,08.

Tabela 47: Pripombe in pričakovanja prebivalcev v stebru IZOBRAŽEVANJE

3,65	IV. STEBER : IZOBRAŽEVANJE			3,64	3,66
OCENA	KATEGORIJA		KOMENTAR PREBIVALCEV	NAO ¹²	NIO ¹³
4,08	OBJEKTI OTROŠKIH VRTCEV	33 %	Otroški vrtci lepo urejeni in dobro opremljeni	4,11	4,05
		7 %	Šentvid pri Stični odlično		
		3 %	Premalo parkirišč		
		2 %	Višnja Gora – premalo prostora,		
		2 %	Premalo prostora v jaslih, več igral in zelenih površin, obnova otroških igrišč		
			Večje igralnice (Stična)		
			Vrtec Videk odlično		
			Lep nov vrtec v Dobu		
3,74	OBJEKTI OSNOVNIH ŠOL	12 %	OŠ Šentvid pri Stični – potrebna dograditev , popravilo strehe, več parkirišč	3,61	3,87
		10 %	Višnja Gora – premalo prostora in parkirišč, premajhna telovadnica in jedilnica		
		7 %	Ambrus – premajhna šola in manjka telovadnica		
		5 %	Stična – telovadnica, Krka – telovadnica, igrala		
		4 %	Prenova OŠ v Temenici, energetska sanacija		
		2 %	Več pokritih športnih površin v občini, več didaktičnih pripomočkov		
		2 %	OŠ Zagradec – zelo dobro (prostorska stiska)		
			Srednja šola potrebna obnove (avla, dvorana)		
			Pohvala projektu izgradnje športnih površin		
			Premalo prostora na Muljavi (učilnice, telovadnica)		
			Delavnice za tehnični pouk odpreti tudi popoldan ob plačilu		
3,64	USTREZNOST VSEBIN	14 %	Premalo sodelovanja z lokalnim gospodarstvom (posebej srednja šola)	3,68	3,59
		5 %	Več vsebin praktičnega pouka, športa in zdravega načina življenja		
		3 %	Več vsebin domoljubja, več zgodovine in kulture		
		2 %	Izvajanje je kvalitetno in uspešno		
		2 %	Več poudarka na posameznika in njegov potencial, Brainobrain vsebine		
			Dobre vzgojiteljice (veliko delajo v naravi)		
			Več praktičnih vsebin za življenje – privzgajanje delovnih navad		
			Izboljšati povezavo med vrtcem, šolo in cerkvijo		

¹² Nadpovprečno angažirani občani (delavnice).

¹³ Naključno izbrani občani (ankete).

			Tehnologija napreduje, izobraževalni procesi pa so zastareli		
			Oživiti programe srednje šole – kovinarstvo , več poklicnih programov		
			Premajhna zahtevnost do učencev		
			Prehitro menjavanje vzgojiteljskega kadra		
			Dobro sodelovanje s krajevnimi skupnostmi		
3,76	VKLUČENOST V ŽIVLJENJE KRAJA	41 %	Zelo dobra vključenost vrtcev in šol (posebej na prireditvah)	3,93	3,59
		12 %	Učitelji in ravnatelji imajo dober interes za sodelovanje		
		10 %	Potencial znanja učiteljev bi lahko bolje izkoristili v lokalnih društvih		
		3 %	OŠ Šentvid je slabo vodena s strani ravnateljice, ki ni prilagodljiva		
			Več medgeneracijskih aktivnosti		
			Med šolskimi počitnicami bi lahko imeli več aktivnosti (zaradi varstva)		
			Pohvala za društvo »Ranč Predil«, ki odlično sodeluje z vrtci in šolami		
			Temenica: spet zelo uspešen projekt drsališče		
			V Dobu bi lahko bilo boljše		
3,06	VSEBINE ZA STAREJŠE OBČANE	15 %	Društva upokojencev in VTŽ dobro delajo	2,89	3,22
		12 %	Vsebin je dovolj – interesa je premalo		
		11 %	Manjka DSO (povezovalni člen)		
		10 %	Potrebno boljše informiranje o ponudbi		
		9 %	Pohvala za dobro ponudbo HKČ		
		2 %	Pohvala za »Prostofer«		
		2 %	Več medgeneracijskih druženj, pritegniti osamljene, ki se zapirajo v lastno okolje		
		2 %	Več pomoči na domu, več računalniških tečajev		
		2 %	Pohvala za delavnice za svojce dementnih oseb		
			Zagradec nima ničesar (telovadijo na prostem)		
			Pripeljati izobraževalne dogodke v vsak kraj – ne le v Iv. Gorico, kjer je dobro		
			Predlog: »peš bus«- medgeneracijsko druženje		
			V Ambrusu ni nobenih vsebin, v Šentvidu samo varstvo starejših v CZBO		
			Obnoviti DSO v Šentvidu		
			Ivančna Gorica – super vsebine za starejše		

Po mnenju prebivalcev so otroški vrtci v občini Ivančna Gorica lepo urejeni in dobro opremljeni. Opozarjajo na to, da bo potrebno poskrbeti še za kakšno dodatno parkirno mesto, več prostora v jaslicah in skorajšnjo potrebo po razširitvi v Višnji Gori. Med vsebinami dela, prebivalci pogrešajo več sodelovanja z lokalnim gospodarstvom (posebej srednja šola) in več praktičnih vsebin. Vrtci in šole so zelo dobro vključeni v življenje lokalnih skupnosti, bolje pa bi lahko izkoristili potencial učiteljev izven delovnega časa – posebej v kulturnih in športnih društvih. Vsebin za starejše občane je dovolj za tiste, ki jih le-te zanimajo, ostali pa pogrešajo boljše informiranje o tem.

6.4.2 Ključni cilji in kazalniki v stebru »IZOBRAŽEVANJE«

Zastavljeni cilji v IV. razvojnem stebru »izobraževanje« se v največji meri odražajo v izboljševanju pogojev delovanja v otroških vrtcih in predvsem v osnovnih šolah. Povečevale se bodo notranje in

zunanje površine otroških vrtcev in osnovnih šol s čemer bo povečano število mest, z vzdrževalnimi deli pa se bodo izboljševali materialni pogoji.

Z vidika zadovoljstva prebivalcev bo v središču spremljanje ocen zadovoljstva z materialnimi pogoji, izobraževalnimi vsebinami in vključenosti v življenje kraja, z izzivnim ciljem, da se do leta 2035 doseže 90 % možne ocene pri vseh kazalnikih. Vpliv ocen zadovoljstva prebivalcev na skupni kazalnik stebra izobraževanje bo 55–odstoten.

Tabela 48: Cilji in kazalniki v stebru IZOBRAŽEVANJE

KAZALNIKI - IV. STEBER: VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE	VIR	STANJE 2022	CILJ 2035	PONDER	Skrbnik kazalnika
NOTRANJE POVRŠINE OBJEKTOV OTROŠKIH VRTCEV (m ²) javni: 5.396; zasebni: 1.281	OU	6.677	6.800	5	Klavdija Kastelic
ZUNANJE POVRŠINE OTROŠKIH VRTCEV (m ²) javni: 20.764; zasebni 1.452	OU	22.216	22.500	5	KK
ŠTEVILO MEST V OTROŠKIH VRTCIH V OBČINI 792 javni + 122 zasebni s koncesijo	OU	914	940	5	KK
NOTRANJE POVRŠINE OSNOVNIH ŠOL (m ²)	OU	16.085	19.913	20	KK
ZUNANJE POVRŠINE OSNOVNIH ŠOL (m ²)	OU	44.688	45.859	10	KK
OCENA ZADOVOLJSTVA PREBIVALCEV OBČINE	A	3,65	4,5		AMG
OBJEKTI OTROŠKIH VRTCEV	A	4,08	4,5	10	
OBJEKTI OSNOVNIH ŠOL	A	3,74	4,5	20	
USTREZNOST VSEBIN	A	3,64	4,5	5	
VKLJUČENOST V ŽIVLJENJE KRAJA	A	3,76	4,5	10	
VSEBINE ZA STAREJŠE OBČANE	A	3,06	4,5	10	

Vir zagotavljanja podatkov:

OU-občinska uprava;

A – anketa med prebivalci

Ključni kvantificirani cilji do leta 2035 predstavljajo osnovo za nastavitev kazalnikov za spremljanje uresničevanja strategije razvoja in so pripravljeni v skladu s pričakovanji prebivalcev, obstoječih analiz in ocene strokovnih služb občine.

6.4.3 Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev

Na področju razvojnega stebra Izobraževanje se izvedejo aktivnosti in ukrepi, ki bodo usmerjeni v uresničevanje vizije in ciljev občine Ivančna Gorica do leta 2035. Ob pričakovanem povečanju števila prebivalcev se bo povečal tudi vpis otrok v vrtce in osnovne šole na območju občine. Z investicijskimi in vzdrževalnimi posegi se bodo izboljšali pogoji dela v vrtcih in šolah. Spodbujale se bodo nove vsebine tako za otroke kot odrasle.

Z vpeljavo ustreznih »lokalnih« vsebin in povečanim medsebojnim sodelovanjem v smislu vključenosti v družbeno življenje kraja se pričakuje postopno povečevanje ocene zadovoljstva občanov, katerih letna ocena bo imela **55 %** vpliv na kazalnik stebra izobraževanje.

Tabela 49: Nabor možnih ukrepov na področju izobraževanja

❖ materialni pogoji

	načrt investicij, obnove in razširitve zunanjih in notranjih površin
	analiza energetske potratnosti objektov
	analiza zagotavljanja varnosti otrok, zaposlenih in staršev
	načrt ureditve parkiranja za zaposlene in goste
❖	čas obratovanja
	prilagajanje razmeram v občini - redna analiza potreb
	ocena možnosti dodatne ponudbe varstva otrok
❖	vsebina dela in vključenost v življenje lokalne skupnosti
	sofinanciranje usklajenih fakultativnih vsebin
	projekti popoldanskih tematskih delavnic z občani
	inovativni turistični, kulturni, športni in okoljski projekti
	projekt »eko proizvodi iz domačega okolja za šolske kuhinje«
	motivacijski projekti prostovoljne pomoči
	medgeneracijski projekti – npr. projekt: »družini prijazna občina«
	projekti obnavljanja tradicij in raziskovanja zgodovine
	medkrajevno in regijsko povezovanje – skupni projekti
	sodelovanje v projektu: »potujem in za Ivančno Gorico opazujem«
	strategija zagotavljanja varnosti v vrtcih in šolah
❖	programi za starejše občane
	nabor in izbor aktivnosti in vsebin, informiranje
	vključitev v medgeneracijski projekt »družini prijazna občina«
	e- izobraževalni tečaji
	ogledi in predavanja o primerih dobre prakse

Pred vpeljavo operativnih programov in ukrepov projektni vodja stebra izobraževanje preuči in uskladi sinergijske učinke v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k uresničevanju vizije in ciljev.

6.4.4 Projekti na zalogo – pričakovanja KS

- KS Krka: Razširitev otroškega vrtca
- KS Sobrače: Odkup zemljišča za otroško igrišče pri gasilskem domu
- KS Šentvid pri Stični: Prenova in razširitev OŠ Ferda Vesela
- KS Temenica: Obnova in energetska sanacija podružnične šole
- KS Višnja Gora: Dograditev osnovne šole.

6.5 V. razvojni steber : »KVALITETA ŽIVLJENJA«

6.5.1 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev

Prebivalci občine Ivančna Gorica so v mesecu februarju 2023 ocenjevali in komentirali stanje na področju razvojnega stebra kvaliteta življenja, ki zajema področja zdravstvene oskrbe, kulture, športa, socialnih aktivnosti, oskrbe prebivalcev, duhovne oskrbe, med-sosedskih odnosov in varnosti bivanja. Posebej so prebivalci ocenjevali še stopnjo zaupanja v občino Ivančna Gorica oz. njene organe. Prebivalci so bili enotni in stebru kvaliteta življenja prisodili skupno povprečno oceno 3,65, kar je poleg razvojnega stebra »izobraževanje« najvišja ocena med vsemi petimi analiziranimi razvojnimi stebri.

Tabela 50: Ocene na področju kvalitete življenja

Ocenjevana kategorija	SKUPAJ	Ocena delavnice	Ocena naključni občani
SKUPAJ V. steber	3,65	3,70	3,60
Zdravstvena oskrba	3,84	3,79	3,89
Kultura	3,61	3,64	3,58
Šport in rekreacija	3,79	3,76	3,81
Socialne aktivnosti	3,35	3,32	3,37
Varnost bivanja	4,02	4,18	3,86
Med – sosedski odnosi	3,69	3,59	3,78
Oskrba prebivalcev	3,49	3,64	3,34
Duhovna oskrba	3,89	4,03	3,75
Stopnja zaupanja v občino	3,20	3,36	3,04

Razvojni steber kvaliteta življenja so prebivalci ocenili z zelo dobro skupno oceno. Med ocenjevanimi kategorijami so ljudje najbolj zadovoljni z varnostjo bivanja, za kar gre v veliki meri zasluga dobro delujočim gasilskim društvom v vseh krajih. Najslabšo oceno so prebivalci namenili zaupanju v občino in njene organe, zato je ta kategorija v nadaljevanju analizirana še posebej z vidika elementov zaupanja in elementov dvoma.

Tabela 51: Pripombe in pričakovanja prebivalcev na področju "KVALITETA ŽIVLJENJA"

3,65	V. STEBER : KVALITETA ŽIVLJENJA			3,70	3,60
OCENA	KATEGORIJA		KOMENTAR PREBIVALCEV	NAO ¹⁴	NIO ¹⁵
3,84	ZDRAVSTVENA OSKRBA	25 %	Predolge čakalne dobe pri zobozdravniku	3,79	3,89
		12 %	Pohvala za dobre zdravnike in zobozdravnike		
		11 %	Pohvala za ZD Ivančna Gorica, ki se obnavlja		
		9 %	Občasno slaba odzivnost zaposlenih na telefon		
		8 %	Predolge čakalne dobe na fizioterapiji		
		7 %	Slab odzivni čas dežurne službe, potrebna širitev urgence		
		6 %	Pohvala, da ni težav z zdravniki, kot je to drugod v RS, pohvala za e-dostopnost		
		5 %	Premajhen parking pred ZD, včasih šepa prijaznost osebja		
		3 %	Pohvala dr. Nagode in ažurno medicinsko sestro		
		2 %	Pohvala dr. Zupančič, pohvala zobozdravstveni ekipi Križaj na Muljavi		
		2 %	Nova lekarna- zelo prijazno osebje, ni dežurne lekarne		
		2 %	Odlična mlada zdravnica, manjka logoped, preobremenjeni zdravniki		
			Neprimeren uvoz in izvoz pri ZD, Direktor ima slabo vizijo, asistentke se pritožujejo		
			Slabo založena lekarna		
			Dober način naročanja, slab način naročanja, ginekologija samo popoldan		
			Potrebovali bi parodontologa		

¹⁴ Nadpovprečno angažirani občani (delavnice).

¹⁵ Naključno izbrani občani (ankete).

3,61	KULTURA	37 %	Potrebna je nova kulturna dvorana v Ivančni Gorici	3,64	3,58
		21 %	Kulturna ponudba je pestra in na visokem nivoju		
		15 %	Pohvala kulturnim društvom, JSKD in ZKD		
		11 %	Več koncertov in več vsebin za mlade in otroke		
		6 %	Izboljšati obveščanje, dobri abonmaji		
		5 %	Domovi kulture potrebni obnove, KD Zagradec je dotrajan		
		4 %	Povabiti tudi profesionalna gledališča in glasbenike		
		3 %	Pohvala za HKČ – vedno se kaj dogaja		
			Več povezovanja, manjka kino, več prostorov za mlade		
			V Dobu potrebujemo namenski prostor za prireditve ali pa prenovo GD		
			Manj politično prikritih dogodkov		
3,79	ŠPORT IN REKREACIJA	12 %	Pričakuje se izboljšanje z novim športnim parkom	3,76	3,81
		6 %	Pohvala za RK Sviš (premalo cenjeno)		
		4 %	Manjka vsebin za deklice (atletika, odbojka, plezalna stena)		
		4 %	Odličen adrenalinski park		
		3 %	Več pokritih športnih površin (Stična, Višnja Gora), bazen, plezalna stena, skating park		
		3 %	Več za otroke, ureditev otroškega igrišča - Krka		
		2 %	Več organizirane vadbe za starejše, več kolesarskih poti, ZIP line, drsališče		
			Slaba promocija sezonskih kart, urediti smučišče in kolesarski poligon		
			Urediti zunanje športne površine (Šentvid trim steza) in poligon za kolo		
			Uvesti medobčinska tekmovanja, več vrhunskih dogodkov,		
			V Dobu lepo novo igrišče		
			Ambrus ima premajhno igrišče		
			Sobrače in Šentvid potrebujeta igrišče		
			Pohvale za TD Polž		
			Ni pogojev za razvoj atletike		
3,35	SOCIALNE AKTIVNOSTI	39 %	Manjka dom za starejše občane	3,32	3,37
		11 %	Večja skrbnost pri dodeljevanju socialnih pomoči (včasih tisti, ki rabijo, ne dobijo)		
		9 %	RK, Karitas in DU delujejo dobro – dobra solidarnost in pomoč ob nesrečah		
		5 %	Manjkajo varovana stanovanja		
		4 %	Dobro delujejo skupine za samopomoč (ponekod manjkajo)		
			Pohvala RK Ambrus, več prevozov za starejše, netransparentnost RK društev		
			Preveč pomoči za brezposelne - tisti, ki delajo so včasih slabše plačani		
			Organizacija prostovoljcev za varstvo oseb z demenco		
			Zbirni center za oblačila		
			Prostofer potrebujemo nujno, Šentvid - urejen Prostofer		
			Pohvala za Karitas Šentvid		
			Pogosta pristranskost humanitarnih organizacij		

			Premalo pozornost za invalide		
4,02	VARNOST BIVANJA	44 %	Pohvala gasilskim društvom – so na vrhunskem nivoju	4,18	3,86
		29 %	Vrniti je potrebno policijsko postajo – policija je premalo prisotna		
		8 %	Pojav drog (gleda se stran), kriminal v porastu, begunci po gozdovih		
			Pohvala GD Kriška Vas, GD Šentvid, GD Dob, prizidek GD Krka,		
			Gasilska društva so materialno podhranjena		
			V Ambrusu pojav kraj		
			GD Šentvid zelo aktiven		
			Pojav tolpa, vandalizma in alkoholizma v Ivančni Gorici		
			Osnovnošolci niso pod nadzorom		
			Varnost je v redu, dokler se ne pojavijo Romi		
3,69	MED-SOSEDSKI ODNOSI	18 %	Priseljenci se ne vključujejo in so nezainteresirani	3,59	3,78
		8 %	Več spodbud za druženja (uvesti dan sosedov, veselice, skupne akcije urejanja okolice)		
		3 %	Več povezanosti, več zborov občanov v zaselkih, pozdravni dan za priseljence		
			Podpora prireditvam z večjo udeležbo		
			Nepotrebni spori in nagajanja sosedov		
			Pogosti mejni spori med sosedi		
3,49	OSKRBA PREBIVALCEV	12 %	Manjka trgovina z kozmetiko (drogerija)	3,64	3,34
		5 %	Poskrbeti za dostavo na dom		
		3 %	Želeli bi trgovino z tehničnim blagom, oblačili, čevlji in športno opremo		
			Oskrba je dobra – izven Iv. Gorice pa se cene povečajo		
			Pohvala KZ Zagradec, Ambrus nima trgovine		
			Manjka trgovina za otroke		
			Če bi imeli še Lidl in DM bi bilo super		
			V Šentvidu je trgovina končno dobro založena		
			V Temenici deluje samo potujoča trgovina		
3,89	DUHOVNA OSKRBA	5 %	Duhovna oskrba je primerna	4,03	3,75
		3 %	Dober župnik v Šentvidu		
			Krka ima privilegij zaradi super župnika		
			Dob – dober župnik, ki ima veliko idej		
			Odlično v Šentvidu pri Stični,		
			Izidor je super, super otroški pevski zbor		
			Pohvala mlajšemu župniku na Krki, pohvala Ambrus, v Zagradcu ni župnika		
			Višnja Gora – nobenih aktivnosti (ni oratorija oz. nečesa, kar bi privabljal ljudi)		
			Več izobraževalnih vsebin duhovnosti za umirjeno življenje		
			Nedeljska maša v soboto in nedeljo zvečer (prilagoditev občanom, ki so takrat v službi)		
			Duhovniki so že malo v letih		
			Premalo maš v cerkvi Sv. Ane		
			Dober župnik v Ivančni Gorici		
			Cerkev v Dobu premalo izkoriščena		

3,20	STOPNJA ZAUPANJA V OBČINO			3,36	3,04
------	---------------------------------	--	--	------	------

Po mnenju prebivalcev je zdravstvo v občini Ivančna Gorica dobro urejeno in zaenkrat v primerjavi z ostalo Slovenijo ne primanjkuje zdravnikov. Moteče so le predolge čakalne dobe pri zobozdravniku in občasna slaba odzivnost zaposlenih na telefon, pred ZD pa bi lahko bilo na voljo več parkirnih mest. Na področju kulture večina sodelujočih meni, da je kulturna ponudba lokalnih društev na visokem nivoju, nujno pa je potrebna nova kulturna dvorana v Ivančni Gorici. Šport in rekreacija bo z novim športnim parkom zadovoljila pričakovanja uporabnikov, na področju socialnih aktivnosti pa se največkrat omenja nov dom za starejše občane. Dobro delo gasilskih društev je vzrok za tretjo najboljšo oceno med prebivalci Ivančne Gorice, ki so kazalniku »varnost bivanja« dodelili oceno 4,02. Ob tem izražajo željo po vrnitvi policijske postaje in opozarjajo na pojav drog in porast kriminala. Med-sosedski odnosi so primerni, čeprav so priseljenci nezainteresirani in se slabo vključujejo. Trgovska oskrba je dobra, predvsem prebivalke pa pogrešajo trgovino s kozmetiko. Duhovna oskrba je pričakovano dobro ocenjena, najslabšo oceno v razvojnem stebru »kvaliteta življenja« pa ima stopnja zaupanja v občino, zato je ta kazalnik obdelan še posebej.

6.5.1.1 Stopnja zaupanja v občino Ivančna Gorica

Sodelujoči prebivalci v projektu VIS Ivančna Gorica so odgovarjali na vprašanje: »Ali verjamete (zaupate), da bo občina Ivančna Gorica (župan, občinski svet, občinska uprava) znala prisluhniti in uresničiti vaša pričakovanja v zvezi s kvaliteto bivanja v vašem kraju?« Pri tem so lahko uporabili sledeče ocene :

- 1 – ne verjamem;
- 2 – malo verjamem ;
- 3 – verjamem;
- 4 – zelo verjamem;
- 5 – prepričan sem.

Stopnjo zaupanja so prebivalci ocenili s skupno oceno 3,20

Nadpovprečno angažirani prebivalci, ki so se udeležili delavnic zaupajo občini nekaj bolj kot naključno izbrani občani. Med spoloma so bolj zaupljivi moški, po starostnih kategorijah pa največje zaupanje izkazujejo starejši občani nad 60 let.

Tabela 52: Ocene zaupanja v občino

	Do 25 let	25-60 let	Nad 60 let	SKUPAJ	Ženske	Moški
Ocena delavnice	2,83	3,36	3,44	3,36	3,18	3,49
Ocena naključni občani	3,00	3,05	3,08	3,04	3,11	2,98
SKUPAJ	2,92	3,21	3,26	3,20	3,13	3,24

Tabela 53: Stopnja zaupanja po KS

	AMBRUS	DOB PRI ŠENTVIDU	IVANČNA GORICA	KRKA	METNAJ	MULJAVA
NAO	4,00	3,44	3,37	2,83	4,20	5,00
NIO	2,72	2,89	3,22	3,47	3,29	3,04
SKUPAJ	2,90	3,07	3,25	2,97	3,53	3,12
	SOBRAČE	STIČNA	ŠENTVID PRI STIČNI	TEMENICA	VIŠNJA GORA	ZAGRADEC
NAO	3,50	3,79	3,60	2,67	3,05	3,00
NIO	3,10	3,40	2,75	2,53	3,08	2,74
SKUPAJ	3,17	3,51	2,91	2,55	3,07	2,80

NAO – nadpovprečno angažirani občani (delavnice)

NIO – naključno izbrani občani (ankete)

Med krajevnimi skupnostmi so najboljše ocene podali prebivalci Metnaja in Stične, najslabšo oceno pa je podala KS Temenica.

Tabela 54: Elementi zaupanja v občino

%	Komentar - ZAKAJ ZAUPAM	VSI	NAO	NIO
23,7	Zaupam, ker imamo sposobnega župana, OS in upravo	123	32	91
22,4	Zaupam, ker imam dobre dosedanje izkušnje	116	32	84
21,8	Zaupam, ker znajo prisluhniti ljudem	113	17	96

NAO – nadpovprečno angažirani občani (delavnice)

NIO – naključno izbrani občani (ankete)

Največ prebivalcev temelji stopnjo zaupanja na temu, da verjamejo v župana, občinski svet in občinsko upravo, s katerimi imajo dobre dosedanje izkušnje in verjamejo, da znajo prisluhniti ljudem.

Tabela 55: Elementi nezaupanja/dvoma v občino

%	Komentar - ZAKAJ NE ZAUPAM	VSI	NAO	NIO
12,3	Ne zaupam, ker imam slabe dosedanje izkušnje	64	9	55
11,0	Ne zaupam, ker je preveč političnih nesoglasij	57	8	49
5,0	Ne zaupam, ker je premalo denarja v proračunu	26	4	22
2,5	Drugo – premalo vključevanja stroke	13	7	6

NAO – nadpovprečno angažirani občani (delavnice)

NIO – naključno izbrani občani (ankete)

Med tistimi, ki so izrazili dvom in nezaupanje v občino Ivančna Gorica, jih največ omenja slabe dosedanje izkušnje, politična nesoglasja v občini in pomanjkanje sredstev v proračunu za uresničitev vseh želja in potreb.

Navkljub slabši oceni stopnje zaupanja v občino je med odgovori prebivalcev precej več tistih, ki so izražali elemente zaupanja (68 %), kot tistih, ki so izražali elemente dvoma (32 %).

6.5.2 Ključni cilji in kazalniki v stebru »KVALITETA ŽIVLJENJA«

Zastavljeni cilji v petem razvojnem stebru »kvaliteta življenja«, so usmerjeni v aktivnosti za izboljšanje zdravstvene oskrbe, športa, kulture, socialnih aktivnosti, varnosti bivanja in povečevanje stopnje zaupanja v občino.

Z vidika zadovoljstva prebivalcev bo v središču spremljanje ocen zadovoljstva z dejavniki, ki vplivajo na kvaliteto bivanja z izzivnim ciljem, da se do leta 2030 doseže 90 % možne ocene pri vseh kazalnikih. Vpliv ocen zadovoljstva prebivalcev na skupni kazalnik stebra izobraževanje bo 65–odstoten.

Tabela 56: Cilji in kazalniki v stebru KVALITETA ŽIVLJENJA

KAZALNIKI - V. STEBER : KVALITETA ŽIVLJENJA	VIR	STANJE 2022	CILJ 2035	PONDER	Skrbnik kazalnika
POVRŠINA OBČINSKIH PROSTOROV NAMENJENIH ZDRAVSTVU (m ²) občina-1.634; drugi -43	OU	1.677	3.987	10	Klavdija Kastelic
POVRŠINA OBČINSKIH PROSTOROV NAMENJENIH KULTURNI DEJAVNOSTI (M ²)	OU	10.488	13.725	15	KK
NOTRANJE POVRŠINE NAMENJENE ŠPORTU (M ²)	OPN	4.427	5.272	10	Rozalija Smrekar
ZUNANJE POVRŠINE NAMENJENE ŠPORTU (M ²) občina: 33.333 ; zasebniki: 143.172	OPN	33.760	38.460	10	RS
OCENA ZADOVOLJSTVA PREBIVALCEV OBČINE IVANČNA GORICA		3,65	4,5		AMG
ZDRAVSTVENA OSKRBA	A	3,84	4,5	10	
KULTURNO DOGAJANJE	A	3,61	4,5	5	
ŠPORT IN REKREACIJA	A	3,79	4,5	5	
SOCIALNE AKTIVNOSTI	A	3,35	4,5	5	
OSKRBA PREBIVALCEV	A	3,49	4,5	5	
DUHOVNA OSKRBA	A	3,89	4,5	5	
MED SOSEDSKI ODNOSI	A	3,69	4,5	5	
VARNOST BIVANJA	A	4,02	4,5	5	
STOPNJA ZAUPANJA V OBČINO	A	3,20	4,5	10	

Vir zagotavljanja podatkov:

OU – občinska uprava;

A – anketa med prebivalci;

OPN – občinski prostorski načrt.

Ključni kvantificirani cilji do leta 2035 predstavljajo osnovo za nastavitev kazalnikov za spremljanje uresničevanja strategije razvoja in so pripravljeni v skladu s pričakovanji prebivalcev, obstoječih analiz in ocene strokovnih služb občine.

6.5.3 Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev

Na področju razvojnega stebra kvaliteta življenja se izvedejo ukrepi in projekti, ki bodo usmerjeni v uresničevanje vizije in ciljev občine Ivančna Gorica. Pričakuje se izboljšanje stanja na vseh področjih, ki vplivajo na kakovost življenja.

Ob povečani pozornosti do dejavnikov kakovosti bivanja je pričakovano povečevanje zadovoljstva občanov, ki naj bi do leta 2035 doseglo povprečno oceno 4,5. Zadovoljstvo prebivalcev, ki se ga izmeri

vsako leto ob istem času v mesecu februarju, predstavlja 55 % vpliva na agregatni kazalnik stebra »kvaliteta življenja«.

Tabela 57: Nabor možnih ukrepov na področju kvalitete življenja

Zdravstvena oskrba

❖ objekti in ukrepi

dolgoročni program obnove in vzdrževanja objektov namenjenih zdravstveni oskrbi,
analiza dodatnih potreb po prostorih za nove vsebine (parodontolog)
javno-zasebna partnerstva
ukrepi za povečanje števila zdravnikov in specialistov (analiza potreb, subvencije, štipendije, raziskovalne naloge, stanovanja)
projekti preventive (programi za krepitev zdravja)
spremljanje zadovoljstva občanov
nove vsebine: informiranje, delavnice z občani – projekt: »zdrava občina«, spremljanje primerov dobre prakse

Kultura

❖ objekti

program obnove in vzdrževanja kulturne infrastrukture, sakralnih in kulturnih spomenikov
nov kulturni dom Ivančna Gorica
načrt upravljanja z objekti, pogoji uporabe, partnerstva,

❖ projekti

projekti za spodbujanje želje po druženju,
projekti s tematiko sakralne dediščine
projekti negovanja tradicije, običajev, jezika, vrednot, oblačil
projekt: "pridemo tudi na dom" (kulturni dogodki na kmetijah, obrtnih delavnicah)
kulturni turizem – paketna ponudba,
obveščanje in koordinacija dogodkov in merjenje zadovoljstva občanov

❖ ključne prepoznavne prireditve

opredelitev ključnih prireditev – v občini in regiji,
vključevanje in animiranje lokalnih potencialov,
zdrževanje dogodkov v festivalne oblike oz. celoletno dogajanje,
koordinacija in povezovanje, informiranje in promocija,
vzpostavitev sistema inovativnih predlogov,
projekti za ustvarjanje sproščenega vzdušja v občini, »turistični kulturni programi«, ...
ključna letna prireditve vseh društev » Ivančna Gorica praznuje«

Šport

❖ športne površine in objekti

povečanje možnosti za raznovrstno udejstvovanje občanov,
usklajenost NRP s pričakovanji prebivalcev
obnova športnih igrišč in sistem vzdrževanja,
transparentnost pogojev uporabe, upravljanje in varnost
analiza koriščenja vodnih in gozdnih površin – športni turizem,

❖ športni projekti in dogodki

tradicionalne športne prireditve,
povezani športno – turistični paketi ,
uskladitev NRP s pričakovanji prebivalcev
vzpostavitev sistema za koordinacijo športno družabnih dogodkov,
izobraževanje in vodenje vseh starostnih skupin,
podpora perspektivnim programom športnih društev

sistem vključenosti šol in vrtcev,
rekreativne prireditve in stalni dogodki za občane in goste,
merjenje zadovoljstva občanov in gostov,
»občinski športni dan«,
mednarodna srečanja in partnerstva
predstavitev delovanja društev na ključnih prireditvah v občini

Sociala

❖ pomoč ogroženim prebivalcem

povezani in koordinirani ukrepi s centrom za socialno delo,
vzpostavitev sistema informiranja in kontrole

❖ projekti

medgeneracijski center ali druga primerna oblika skrbi za starejše (medgeneracijsko središče z dnevnimi centri)
novi modeli institucionalnega varstva starejših
projekt »mladi pomagajo starejšim«,
merjenje zadovoljstva prebivalcev,
prireditve v okviru projekta »družini prijazna občina«
aktivno spremljanje potreb vseh starostnih skupin ,

Medsosedski odnosi

❖ projekti druženja

EU projekt: »dan sosedov« v mesecu maju,
vzpostavitev pomoči pri organizaciji projektov druženja,
stimulacija skupnih projektov urejanja okolja, delavnic in izobraževanja
projekt sprejema in vodenja novih priseljencev oz. gostov po občini

Varnost bivanja

❖ projekti

dvigovanje občutka varnosti : predavanja in delavnice v sodelovanju s policijo - vzpostavitev sistema medsebojne informiranosti,
projekt proti naraščanju uporabe drog
motivacijske nagrade in razpisi - sprožanje samo-organizacijskega procesa,
merjenje zadovoljstva občanov in gostov,
»informativna publikacija za novo priseljene«,
projekt »NE vandalizmu«,
izvajanje občinskega »programa varnosti«

❖ društva in oprema

ustreznost pogojev delovanja gasilskih društev,
izobraževanje in informiranje, družabni dogodki

Občinski organi in uprava

❖ zaupanje prebivalcev v delovanje občinskih organov in uprave

letno preverjanje stopnje zaupanja v občinske organe
informiranje - interaktivna spletna stran občine
projekt: »participativni proračun«
projekt »48 ur« - odzivnost občinske uprave v 48 urah
projekt »modri dežnik« (enostavne, razumljive informacije o možnostih prijave na EU razpise za občane na vseh javnih prireditvah)
sodelovanje v projektu »Mladi odločevalci«

Pred vpeljavo operativnih programov in ukrepov projektne vodja stebra »kakovost življenja« prouči in uskladi sinergijske učinke v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k

uresničevanju vizije in ciljev. Z vidika usmerjenosti vizije je potrebno stalno prilagajanje pričakovanim standardom kakovosti življenja ob visoki participaciji prebivalcev.

6.5.4 Projekti na zalogo – pričakovanja KS

- KS Ivančna Gorica: Nova kulturna – večnamenska dvorana; Izgradnja doma starostnikov
- KS Muljava: Manjša športna dvorana
- KS Stična: Razširitev kulturnega doma; nadstrešek na športnem igrišču
- KS Šentvid pri Stični: Posodobitev športnega parka »Cukarca«
- KS Temenica: Celovita obnova kulturne dvorane; obnova Doma krajanov (okna, vrata, dvorišče); namestitev defibrilatorjev (AED) v vseh vaseh
- KS Višnja Gora: Večnamenska dvorana; športni park z igrišči za odbojko, košarko, mali nogomet in koloparkom; ureditev statusa in posodobitev kopališča; rekonstrukcija mestne hiše
- KS Zagradec: Nov kulturni dom.

6.6 Nasveti za uspešno izvedbo ukrepov

Na kakšne spremembe smo pripravljeni, da bi dosegli cilje razvojne vizije?

Vsaka regija in lokalna skupnost premore različne vire: pokrajina, surovine, podeželska arhitektura, kmetijski proizvodi, različne obrti, ljudje z različnimi talenti itd. Prepoznavanje in koriščenje teh virov spodbuja razvoj identitete in iniciativnosti prebivalcev, prav tako pa vodi k rasti gospodarstva in turizma. Koristni ukrepi:

- Iz lokalnih in regionalnih virov in potencialov oblikujte edinstveno težišče vaše skupnosti, po katerem se bo ta razlikovala od drugih. Ta svoj nov image predstavljajte kolikor pogosto je le mogoče.
- Vključite kar se da veliko ljudi in skupin iz vaše skupnosti. Poskrbite, da bodo v projekte vključeni aktivni, ne pasivni ljudje.
- Poiščite ravnotežje med aktivnostmi (ukrepi, proizvodi, projekti) in načinom, kako bodo projekti nastali (postopek, procesna kakovost). »Top down« projekti, ki se poskušajo uresničiti kot ukazi z vrha, redko uspejo. Možnost imate le, če sodelujete z ljudmi, na katere bodo spremembe vplivale.
- Razdelite vaše projekte v obvladljive podprojekte. Manjše naloge je možno lažje nadzorovati.
- Podpirajte projekte, ki spodbujajo gospodarsko povezovanje. »Regionalne valute« in boni dodatno vplivajo na privlačnost lokalnih proizvodov.
- Ponovno odkrite potenciale predstavite v realnem in virtualnem okolju.
- Poudarjajte znamenitosti vaše lokalne skupnosti/regije, njenih prebivalcev, ter storitve, ki so tam na voljo. Izpostavite strokovnjake, ponudnike storitev in specialiste, locirane v vaši skupnosti.
- Vrednost vaše poslovne lokacije lahko izboljšate z dobro ponudbo socialnih storitev.
- Poudarite privlačnost vaše skupnosti: kakšno dodano korist ali lokacijsko prednost imajo prebivalci v vaši skupnosti? Definirajte USP (unique selling point – »edinstven prodajni argument«).
- V sodelovanju s sosednjimi občinami ustvarite nov program – mešajte stara izročila z modernimi atrakcijami.
- Izkoristite lepote vaše pokrajine in organizirajte morda majhen festival v naravnem okolju – izkoristite vsak letni čas!
- Dotaknite se vseh čutil, npr. s sejmi zelišč, razstavami obrtnih del, nudite gostom sodelovanje pri dejavnostih ipd.

- Pripravite celoten paket, v katerega lahko vključite na prvi pogled nasprotujoče si storitve (npr. izlet za konec tedna, ki združuje ljudsko izročilo, bio-kuhinjo, športno aktivnost in narodno glasbo ali kaj podobnega), kar bo odstopalo od drugih ponudb.
- Za reklamo poskušajte pridobiti primerno znano osebo, ki bo postala obraz vaše nove prireditve.
- Ponovno oživljena kulturna dediščina je lahko motor lokalnega in regionalnega razvoja. Prenova razpadajočih gradov, zgodovinskih vinskih kleti in starih kmetij sama po sebi ni dovolj – potrebno jim je vdahnuti nov pomen in jih uporabiti na nov način!
- Ne načrtujte dolgoročnih projektov na področju poljedelstva in gozdarstva brez podpore mladih!
- Zastavite si visok cilj dviga deleža alternativne energije v vaši skupnosti in regiji. Razpišite nagrade za posebej vzorno varčevanje z energijo npr. na šolah, podjetjih, gospodinjstvih ipd.!
- Spodbujajte podjetja v vaši skupnosti naj organizirajo vzorčne projekte na področju trajne rabe obnovljivih virov energije.
- Udeležba mladih ni le investicija v sedanost, ampak tudi v prihodnost. Najprej se vprašajte, katere teme so najbolj aktualne. Kaj so interesi mladih, kaj jih teži? Kdo zastopa njihove interese in kako? Kdo bi jih pri projektu lahko podpiral (starši, učitelji itd.?)
- Določite eno ali več oseb, ki bodo delovali kot vezni člen med mladimi in širšo skupnostjo. To morajo biti osebe, katerim mladi zaupajo!
- Ne pozabite: mladina kot takšna ne obstaja! Posvečati se je treba različnim skupinam in subkulturam, skupinam z različnimi navadami, zbirališči in ključnim osebam znotraj teh skupin.
- Uporabljajte način komunikacije, ki je mladim blizu – posebej pozorno načrtujte delavnice z mladimi!
- Jemljite mlade resno! Ne bojte se domnevno iluzornih pričakovanj mladine. Ko slišijo, koliko katera investicija stane, so zmožni hitreje spremeniti načrt, kot odrasli, se pozanimati o možnih dodatnih virih in o tem, kaj lahko sami prispevajo.
- Igrajte z odprtimi kartami in jemljite pomisleke drugih resno. Ljudje, ki imajo občutek, da jih nihče ne posluša, se bodo projektom zoperstavljali!

7 VPELJAVA KAZALNIKOV – NADZOR IZVAJANJA STRATEGIJE RAZVOJA

7.1 Nabor in vrsta kazalnikov

Agregatni kazalniki v petih razvojnih stebrih zagotavljajo stalno spremljanje doseganja zastavljenih ciljev in so odraz doseganja absolutnih kvantificiranih ciljev, standardov kvalitete življenja in zadovoljstva prebivalcev. Skupaj je oblikovano 69 kazalnikov.

Podatke za pripravo kazalnikov zagotovi občina vsako leto v istem času in sicer **v mesecu januarju**, ko pridobi potrebne ocene zadovoljstva prebivalcev in izpolni zgornje dele tabel z doseženimi kvantificiranimi cilji.

V tabeli vrednosti podkriterijev je možno spremljati in primerjati pričakovane vrednosti v posameznih prihajajočih letih z dejanskimi vrednostmi. Vsakoletna analiza kazalnikov bo opozarjala tudi na sorazmeren razvoj vseh dejavnosti in ustreznost sprejetih ukrepov.

Skrbnik orodja »VIS Ivančna Gorica« (dr. Andrejka Miše Glavič – direktorica občinske uprave) vsako leto v mesecu januarju, v orodju »VIS Ivančna Gorica« v Excel programu, vpiše dejansko stanje kazalnikov, ki jih pridobi s strani skrbnikov kazalnikov in pridobljene ocene zadovoljstva prebivalcev, ki jih z anketo pridobi občina na stalnem vzorcu (vsaj 30 nadpovprečno angažiranih občanov + 70 naključno izbranih prebivalcev). Program Excel izriše grafe vseh razvojnih stebrov in z rdečo barvo označi vse nedosežene podkriterije, z zeleno pa dosežene pričakovane vrednosti v preteklem letu.

Občinski svet obravnava stanje kazalnikov ob razpravi o zaključnem računu in se opredeli do ukrepov pri vseh nedoseženih pričakovanih vrednostih posameznega podkriterija.

Podkriterije, ki vplivajo na kazalnik posameznega stebra je možno dopolnjevati oz. spreminjati njihovo pomembnost (ponder), kar je posebej važno v primerih, ko bo neko področje doseglo željen standard oz. se bo pojavila potreba po drugačni obravnavi zaradi drugačnih okoliščin in novih spoznanj.

Prebivalci s svojo participacijo tako stalno usmerjajo delo in pozornost občinskega sveta v skladu z njihovimi pričakovanji.

Kazalnik – I. razvojni steber: »gospodarstvo«

Gospodarski kazalnik s svojimi 8 kriteriji upošteva stanje opredeljenih kvantificiranih ciljev na področju turizma, kmetijstva, gospodarstva in stanovanjske gradnje. Agregatni kazalnik dopolnjuje še 5 ocen zadovoljstva občanov na področju ponudbe dela, turistične ponudbe, ponudbe stanovanj, izkoriščenosti kmetijskega potenciala in ponudbe storitev malega gospodarstva. S ponderjem je določen trenutni pomen posameznega kriterija in njegov vpliv na skupni agregatni kazalnik stebra Gospodarstvo.

Kazalnik – II. razvojni steber: »promet«

Prometni kazalnik sestavlja 7 kvantificiranih ciljev in 10 ocen zadovoljstva prebivalcev s stanjem na področju prometne infrastrukture, javne razsvetljave, in javnega prevoza. S ponderjem je opredeljena prioriteta in vpliv posameznega kriterija na skupno vrednost agregatnega kazalnika razvojnega stebra promet.

Kazalnik III. razvojni steber: »okolje«

Agregatni okoljski kazalnik sestavlja 17 kriterijev – 6 je kvantificiranih ciljev s področja priključenosti na vodovodno in kanalizacijsko omrežje, vključenosti v organiziran odvoz odpadkov, energetske učinkovitosti in telekomunikacijske pokritosti. 10 je ocen zadovoljstva prebivalcev z urejanjem okolja, dostopnosti do vode, kanalizacije, čistilnih naprav, stanja rek, potokov in jezer, hrupa, kakovosti zraka, urejenosti pokopališč in ustreznosti prostorskega plana občine. S ponderjem je opredeljena prioriteta in vpliv posameznega kazalnika na skupni agregatni kazalnik razvojnega stebra okolje.

Kazalnik IV. Razvojni steber: »izobraževanje«

Agregatni kazalnik razvojnega stebra izobraževanje sestavlja 5 kvantificiranih kazalnikov s področja materialnih pogojev v vzgojno - izobraževalnih ustanovah. 5 je kazalnikov ocen zadovoljstva prebivalcev s stanjem na istem področju. Ponderji opredeljujejo prioriteto in vpliv posameznega kazalnika na skupni agregatni kazalnik razvojnega stebra izobraževanje.

Kazalnik V. razvojni steber: »kvaliteta življenja«

Agregatni kazalnik V. razvojnega stebra sestavlja 14 kazalnikov – od tega so 4 kvantificirani kazalniki s področja izboljševanja pogojev kvalitete življenja v občini na področju zdravstva, kulture, športa ter 9 kazalnikov ocen zadovoljstva prebivalcev z dejavniki kvalitete življenja. Ponderji predstavljajo stanje prioritete in vpliv na skupni agregatni kazalnik celotnega stebra kvaliteta življenja.

7.1.1 Kvantificirani kazalniki

Kazalniki, ki odražajo dejansko stanje v merljivih enotah, kot so npr.: število nočitev, število postelj, število tržnih dni, površina v m², dolžina v km, odstotek vključenih gospodinjstev, poraba v KWh itd. V projektu VIS Ivančna Gorica je oblikovano 30 kvantificiranih kazalnikov:

Tabela 58: Kvantificirani kazalniki

KVANTIFICIRANI KAZALNIKI IN CILJI (30)	Vir	Stanje 2022	Cilj 2035
ŠTEVILO NOČITEV V LETU	Občina	9.167	18.000
ŠTEVILO TURISTIČNIH POSTELJ V OBČINI	Občina	195	300
ŠTEVILO POČIVALIŠČ ZA AVTODOME	Občina	3	8
ŠTEVILO REGISTRIRANIH KMETIJ Z DOP. DEJAVNOSTJO	KGZ	152	200
ŠTEVILO TRŽNIH DNI V LETU	Občina	53	106
ŠTEVILO NEPROFITNIH STANOVANJ V OBČINI	Občina	21	27
POVRŠINA OBRTNO-INDUSTRIJSKIH CON (V 1000 M ²)	OPN	416,3	740,2
ŠTEVILO EKOLOŠKIH KMETIJ S CERTIFIKATI	KGZ	28	45
DOLŽINA ASFALTIRANIH OBČINSKIH CEST (km)	Občina	320	400
DOLŽINA UREJENIH PLOČNIKOV (km)	Občina	16	25
DOLŽINA UREJENIH KOLESARSKIH POTI (km)	Občina	10	33
ŠTEVILO JAVNIH PARKIRNIH MEST	Občina	310	350
DOLŽINA UREJENIH SPREHAJALNIH IN TEMATSKIH POTI (km)	Občina	229	260
ŠTEVILO UREJENIH AVTOBUSNIH POSTAJALIŠČ	DRSI	20	30
ŠTEVILO POSTAJ ELEKTRIČNIH POLNILNIC	Občina	1	20
ŠTEVILO HIŠNIH PRIKLJUČKOV NA JAVNI VODOVOD	JK	4.592	5.000
GOSPODINJSTVA PRIKLJUČENA NA ČN	JK	1.856	2.500
ŠTEVILO GOSPODINJSTEV VKLJUČENIH V ORGANIZIRAN ODVOZ ODPADKOV	JK	4.018	4.350
ENERGETSKA UČINKOVITOST JAVNE RAZSVETLJAVE (LETNA PORABA V KWh)	DE	49.949	70.000

PROIZVEDENA ENERGIJA IZ OVE v mio KWh	DP	1.524	3.000
POKRITOST OBČINE Z OPTIKO (%)	Občina	80	100
NOTRANJE POVRŠINE V OTROŠKIH VRTCIH (m ²)	Občina	6.677	6.800
ZUNANJE POVRŠINE PRI VRTCIH IN ŠOLAH (m ²)	Občina	22.216	22.500
ŠTEVILO MEST V OTROŠKIH VRTCIH V OBČINI	Občina	914	940
NOTRANJE POVRŠINE V OSNOVNIH ŠOLAH	Občina	16.085	19.913
ZUNANJE POVRŠINE PRI OSNOVNIH ŠOLAH	Občina	44.688	45.859
POVRŠINA OBČ. PROSTOROV NAMENJENIH ZDRAVSTVENI OSKRBI (m ²)	OPN	1.677	3.987
POVRŠINA OBČ. PROSTOROV NAMENJENIH KULTURNI DEJAVNOSTI (m ²)	Občina	10.488	13.725
NOTRANJE POVRŠINE NAMENJENE ŠPORTU	OPN	4.427	5.272
ZUNANJE POVRŠINE NAMENJENE ŠPORTU (m ²)	OPN	33.760	38.460

7.1.2 Kazalniki stopnje zadovoljstva prebivalcev

V projektu VIS Ivančna Gorica je oblikovanih 39 kazalnikov stopnje zadovoljstva prebivalcev, ki so odraz povprečne ocene sodelujočih prebivalcev Ivančne Gorice za vsak podkriterij v januarju 2023. Cilj vrednosti kazalnikov stopnje zadovoljstva prebivalcev je v orodju VIS sistemsko programiran na vrednost 90 % najvišje možne ocene, kar pomeni povprečno oceno 4,5 v letu 2035.

7.1.3 Skupni agregatni kazalnik VIS Ivančna Gorica

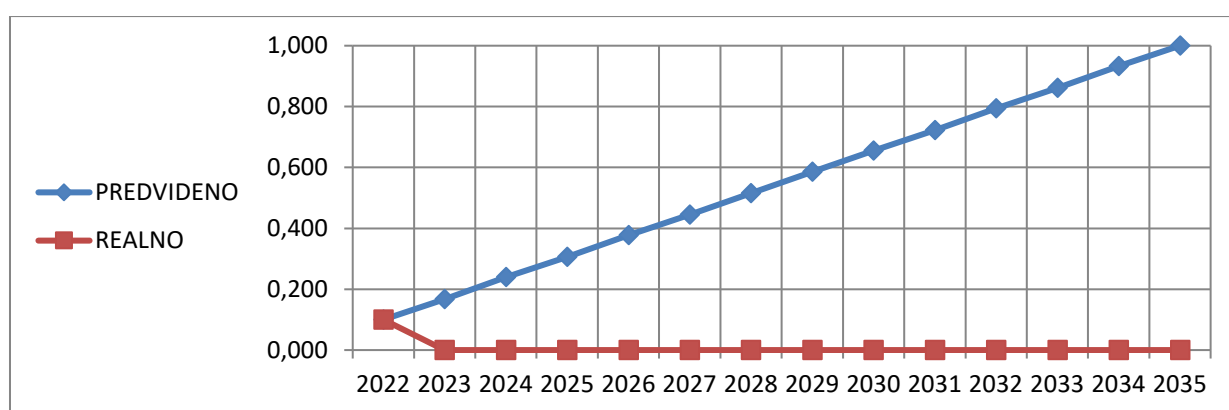
Po vsakem letnem vpisu vrednosti kvantificiranih kazalnikov in ocen zadovoljstva prebivalcev, se bo v programu Excel izrisal graf dosežene stopnje pričakovanega razvoja za posamezen razvojni steber in skupni graf za celotno občino.

Tabela 59: Skupni agregatni kazalnik VIS

PREDVIDENO														
LETO	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
POVPREČJE	0,100	0,167	0,239	0,306	0,378	0,445	0,515	0,585	0,655	0,722	0,794	0,861	0,933	1,000
GOSPODARSKI K.	0,100	0,161	0,241	0,302	0,382	0,444	0,513	0,587	0,656	0,718	0,798	0,859	0,939	1,000
PROMETNI K.	0,100	0,169	0,240	0,306	0,376	0,446	0,516	0,584	0,654	0,724	0,794	0,860	0,931	1,000
OKOLJSKI K.	0,100	0,169	0,239	0,308	0,377	0,446	0,516	0,584	0,654	0,723	0,792	0,861	0,931	1,000
K. IZOBRAŽEVANJA	0,100	0,169	0,238	0,309	0,376	0,444	0,514	0,586	0,656	0,724	0,791	0,862	0,931	1,000
K. KAK. ŽIVLJENJA	0,100	0,169	0,238	0,307	0,377	0,444	0,515	0,585	0,656	0,723	0,793	0,862	0,931	1,000

REALNO														
LETO	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
POVPREČJE	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
GOSPODARSKI K.	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
PROMETNI K.	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
OKOLJSKI K.	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
K. IZOBRAŽEVANJA	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
K. KAK. ŽIVLJENJA	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Slika 5: Skupni graf pričakovanih vrednosti kazalnikov

7.2 TABELA PRIČAKOVANIH VREDNOSTI POSAMEZNEGA KAZALNIKA V LETIH 2023 - 2035

V zadnji tabeli 60 so vpisane pričakovane vrednosti vseh 69 kazalnikov v obdobju 2022 – 2035. V tabeli kazalnikov bodo tisti, ki bodo dosegli pričakovano vrednost v posameznem letu v orodju VIS Ivančna Gorica (Excel) označeni z zelenim poljem, tisti, ki ne bodo dosegli pričakovane vrednosti pa z rdečim poljem. Vsaka nedosežena vrednost kazalnika bo obravnavana na občinskem svetu, kjer bo potrebno pojasniti vzroke za nedosežene cilje. **Na ta način bodo prebivalci imeli dokaz, da občina spoštuje njihovo mnenje in s svojimi aktivnostmi sledi pričakovanim ciljem.**

Tabela 60: pričakovane vrednosti vseh kazalnikov 2022 – 2035

		LETO	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
GOSPODARSTVO	UTEŽ	GOSP. K.	0,1	0,161	0,241	0,302	0,382	0,444	0,513	0,587	0,656	0,718	0,798	0,859	0,939	1
Število nočitev v letu	5%	K 1-1	9.167	9.846	10.526	11.205	11.885	12.564	13.244	13.923	14.603	15.282	15.962	16.641	17.321	18.000
Število turističnih postelj v občini	5%	K 1-2	195	203	211	219	227	235	243	252	260	268	276	284	292	300
Število počivališč za avtodome	5%	K 1-3	3	3	4	4	5	5	5	6	6	6	7	7	8	8
Število registriranih kmetij z dop. dejavnostjo	10%	K 1-4	152	156	159	163	167	170	174	178	182	185	189	193	196	200
Število tržnih dni v letu	5%	K 1-5	53	57	61	65	69	73	77	82	86	90	94	98	102	106
Število neprofitnih stanovanj v občini	5%	K 1-6	21	21	22	22	23	23	24	24	25	25	26	26	27	27
Površina obrtno-industrijskih con (v m2)	5%	K 1-7	416.254	441.176	466.098	491.020	515.943	540.865	565.787	590.709	615.631	640.553	665.476	690.398	715.320	740.242
Število ekoloških kmetij s certifikati	5%	K 1-8	28	29	31	32	33	35	36	37	38	40	41	42	44	45
Ponudba delovnih mest	10%	K 1-9	2,89	3,01	3,14	3,26	3,39	3,51	3,63	3,76	3,88	4	4,13	4,25	4,38	4,5
Ponudba stanovanj	5%	K 1-10	2,67	2,81	2,95	3,09	3,23	3,37	3,51	3,66	3,8	3,94	4,08	4,22	4,36	4,5
Turistična ponudba v občini	20%	K 1-11	2,67	2,81	2,95	3,09	3,23	3,37	3,51	3,66	3,8	3,94	4,08	4,22	4,36	4,5
Izkoriščenost kmetijskega potenciala	10%	K 1-12	3,15	3,25	3,36	3,46	3,57	3,67	3,77	3,88	3,98	4,08	4,19	4,29	4,4	4,5
Ponudba storitev	10%	K 1-13	3,31	3,4	3,49	3,58	3,68	3,77	3,86	3,95	4,04	4,13	4,23	4,32	4,41	4,5
PROMET	UTEŽ	PROMETNI K.	0,1	0,169	0,24	0,306	0,376	0,446	0,516	0,584	0,654	0,724	0,794	0,86	0,931	1
Dolžina asfaltiranih občinskih cest (km)	10%	K 2-1	320	326,2	332,3	338,5	344,6	350,8	356,9	363,1	369,2	375,4	381,5	387,7	393,8	400

Dolžina urejenih pločnikov (km)	10%	K 2-2	16	16,7	17,4	18,1	18,8	19,5	20,2	20,8	21,5	22,2	22,9	23,6	24,3	25
Dolžina urejenih kolesarskih poti (km)	5%	K 2-3	10	11,8	13,5	15,3	17,1	18,8	20,6	22,4	24,2	25,9	27,7	29,5	31,2	33
Število javnih parkirnih mest	10%	K 2-4	310	313	316	319	322	325	328	332	335	338	341	344	347	350
Dolžina urejenih sprehajalnih in tematskih poti (km)	5%	K 2-5	229	231,4	233,8	236,2	238,5	240,9	243,3	245,7	248,1	250,5	252,8	255,2	257,6	260
Število urejenih avtobusnih postajališč	3%	K 2-6	20	21	22	22	23	24	25	25	26	27	28	28	29	30
Število postaj električnih polnilnic	2%	K 2-7	1	2	4	5	7	8	10	11	13	14	16	17	19	20
Lokalne ceste in ulice	10%	K 2-8	3,16	3,26	3,37	3,47	3,57	3,68	3,78	3,88	3,98	4,09	4,19	4,29	4,4	4,5
Urejenost pločnikov	5%	K 2-9	2,93	3,05	3,17	3,29	3,41	3,53	3,65	3,78	3,9	4,02	4,14	4,26	4,38	4,5
Parkirišča	10%	K 2-10	3,17	3,27	3,37	3,48	3,58	3,68	3,78	3,89	3,99	4,09	4,19	4,3	4,4	4,5
Urejenost kolesarskih poti	5%	K 2-11	3,03	3,14	3,26	3,37	3,48	3,6	3,71	3,82	3,93	4,05	4,16	4,27	4,39	4,5
Urejenost sprehajalnih in tematskih poti	5%	K 2-12	3,36	3,45	3,54	3,62	3,71	3,8	3,89	3,97	4,06	4,15	4,24	4,32	4,41	4,5
Kažipot	2%	K 2-13	3,66	3,72	3,79	3,85	3,92	3,98	4,05	4,11	4,18	4,24	4,31	4,37	4,44	4,5
Javna razsvetljava	5%	K 2-14	3,69	3,75	3,81	3,88	3,94	4	4,06	4,13	4,19	4,25	4,31	4,38	4,44	4,5
Zimska služba	5%	K 2-15	3,55	3,62	3,7	3,77	3,84	3,92	3,99	4,06	4,13	4,21	4,28	4,35	4,43	4,5
Dostopnost telekomunikacij	5%	K 2-16	3,62	3,69	3,76	3,82	3,89	3,96	4,03	4,09	4,16	4,23	4,3	4,36	4,43	4,5
Javni prevoz	3%	K 2-17	3,23	3,33	3,43	3,52	3,62	3,72	3,82	3,91	4,01	4,11	4,21	4,3	4,4	4,5
OKOLJE	UTEŽ	OKOLJSKI K.	0,1	0,169	0,239	0,308	0,377	0,446	0,516	0,584	0,654	0,723	0,792	0,861	0,931	1
Število gospodinjstev priključenih na javni vodovod	5%	K 3-1	4592	4623	4655	4686	4718	4749	4780	4812	4843	4874	4906	4937	4969	5000
Število gospodinjstev priključenih na čistilno napravo	15%	K 3-2	1856	1906	1955	2005	2054	2104	2153	2203	2252	2302	2351	2401	2450	2500
Število gospodinjstev vključenih v organiziran odvoz odpadkov	5%	K 3-3	4018	4044	4069	4095	4120	4146	4171	4197	4222	4248	4273	4299	4324	4350
Energetska učinkovitost javne razsvetljave (letna poraba v kWh)	5%	K 3-4	49949	51491	53034	54576	56119	57661	59203	60746	62288	63830	65373	66915	68458	70000

Proizvedena energija iz obnovljivih virov (v mio kWh)	10%	K 3-5	1.524	1.638	1.751	1.865	1.978	2.092	2.205	2.319	2.432	2.546	2.659	2.773	2.886	3.000
Pokritost občine z optiko (v %)	5%	K 3-6	80	81,54	83,08	84,62	86,15	87,69	89,23	90,77	92,31	93,85	95,38	96,92	98,46	100
Urejenost javnih površin	5%	K 3-7	3,6	3,67	3,74	3,81	3,88	3,95	4,02	4,08	4,15	4,22	4,29	4,36	4,43	4,5
Ravnanje z odpadki	5%	K 3-8	3,66	3,72	3,79	3,85	3,92	3,98	4,05	4,11	4,18	4,24	4,31	4,37	4,44	4,5
Oskrba z vodo	5%	K 3-9	4,07	4,1	4,14	4,17	4,2	4,24	4,27	4,3	4,33	4,37	4,4	4,43	4,47	4,5
Kanalizacija in čistilne naprave	10%	K 3-10	3,24	3,34	3,43	3,53	3,63	3,72	3,82	3,92	4,02	4,11	4,21	4,31	4,4	4,5
Čistost in urejenost potokov in jezer	5%	K 3-11	3,42	3,5	3,59	3,67	3,75	3,84	3,92	4	4,08	4,17	4,25	4,33	4,42	4,5
Kakovost zraka	5%	K 3-12	3,88	3,93	3,98	4,02	4,07	4,12	4,17	4,21	4,26	4,31	4,36	4,4	4,45	4,5
Stanje hrupa	3%	K 3-13	3,87	3,92	3,97	4,02	4,06	4,11	4,16	4,21	4,26	4,31	4,35	4,4	4,45	4,5
Urejenost pokopališč	2%	K 3-14	4	4,04	4,08	4,12	4,15	4,19	4,23	4,27	4,31	4,35	4,38	4,42	4,46	4,5
Vključenost občanov v urejanje okolja	5%	K 3-15	3,24	3,34	3,43	3,53	3,63	3,72	3,82	3,92	4,02	4,11	4,21	4,31	4,4	4,5
Prostorski plan občine	10%	K 3-16	3,07	3,18	3,29	3,4	3,51	3,62	3,73	3,84	3,95	4,06	4,17	4,28	4,39	4,5
IZOBRAŽEVANJE	UTEŽ	K. IZOBRAŽEVANJA	0,1	0,169	0,238	0,309	0,376	0,444	0,514	0,586	0,656	0,724	0,791	0,862	0,931	1
Notranje površine v otroških vrtcih (m2)	5%	K 4-1	6.677	6.686	6.696	6.705	6.715	6.724	6.734	6.743	6.753	6.762	6.772	6.781	6.791	6.800
Zunanje površine pri otroških vrtcih (m2)	5%	K 4-2	22.216	22.238	22.260	22.282	22.303	22.325	22.347	22.369	22.391	22.413	22.434	22.456	22.478	22.500
Število mest v otroških vrtcih v občini	5%	K 4-3	914	916	918	920	922	924	926	928	930	932	934	936	938	940
Notranje površine v osnovnih šolah (m2)	20%	K 4-4	16.085	16.379	16.674	16.968	17.263	17.557	17.852	18.146	18.441	18.735	19.030	19.324	19.619	19.913
Zunanje površine pri osnovnih šolah (m2)	10%	K 4-5	44.688	44.778	44.868	44.958	45.048	45.138	45.228	45.319	45.409	45.499	45.589	45.679	45.769	45.859
Ocena objektov otroških vrtcev	10%	K 4-6	4,08	4,11	4,14	4,18	4,21	4,24	4,27	4,31	4,34	4,37	4,4	4,44	4,47	4,5
Ocena objektov osnovnih šol	20%	K 4-7	3,74	3,8	3,86	3,92	3,97	4,03	4,09	4,15	4,21	4,27	4,32	4,38	4,44	4,5
Ocena ustreznosti izobraževalnih vsebin	5%	K 4-8	3,64	3,71	3,77	3,84	3,9	3,97	4,04	4,1	4,17	4,24	4,3	4,37	4,43	4,5
Vključenost vrtcev in šol v družbeno življenje	10%	K 4-9	3,76	3,82	3,87	3,93	3,99	4,04	4,1	4,16	4,22	4,27	4,33	4,39	4,44	4,5

Izobraževalne vsebine za starejše občane	10%	K 4-10	3,06	3,17	3,28	3,39	3,5	3,61	3,72	3,84	3,95	4,06	4,17	4,28	4,39	4,5
KVALITETA ŽIVLJENJA	UTEŽ	K. ŽIVLJENJA KAK.	0,1	0,169	0,238	0,307	0,377	0,444	0,515	0,585	0,656	0,723	0,793	0,862	0,931	1
Površina obč. prostorov namenjenih zdravstveni oskrbi (m2)	10%	K 5-1	1677	1855	2032	2210	2388	2565	2743	2921	3099	3276	3454	3632	3809	3987
Površina obč. prostorov namenjenih kulturni dejavnosti (m2)	15%	K 5-2	10488	10737	10986	11235	11484	11733	11982	12231	12480	12729	12978	13227	13476	13725
Notranje površine namenjene športu (m2)	10%	K 5-3	4427	4492	4557	4622	4687	4752	4817	4882	4947	5012	5077	5142	5207	5272
Zunanje površine namenjene športu (m2)	10%	K 5-4	33760	34122	34483	34845	35206	35568	35929	36291	36652	37014	37375	37737	38098	38460
Zdravstvena oskrba	10%	K 5-5	3,84	3,89	3,94	3,99	4,04	4,09	4,14	4,2	4,25	4,3	4,35	4,4	4,45	4,5
Kulturno dogajanje	5%	K 5-6	3,61	3,68	3,75	3,82	3,88	3,95	4,02	4,09	4,16	4,23	4,29	4,36	4,43	4,5
Možnost športa in rekreacije	5%	K 5-7	3,79	3,84	3,9	3,95	4,01	4,06	4,12	4,17	4,23	4,28	4,34	4,39	4,45	4,5
Ocena socialnih aktivnosti	5%	K 5-8	3,35	3,44	3,53	3,62	3,7	3,79	3,88	3,97	4,06	4,15	4,23	4,32	4,41	4,5
Oskrba prebivalcev	5%	K 5-9	3,49	3,57	3,65	3,72	3,8	3,88	3,96	4,03	4,11	4,19	4,27	4,34	4,42	4,5
Duhovna oskrba	5%	K 5-10	3,89	3,94	3,98	4,03	4,08	4,12	4,17	4,22	4,27	4,31	4,36	4,41	4,45	4,5
Med – sosedski odnosi	5%	K 5-11	3,69	3,75	3,81	3,88	3,94	4	4,06	4,13	4,19	4,25	4,31	4,38	4,44	4,5
Občutek varnosti bivanja	5%	K 5-12	4,02	4,06	4,09	4,13	4,17	4,2	4,24	4,28	4,32	4,35	4,39	4,43	4,46	4,5
Stopnja zaupanja v občino	10%	K 5-13	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9	4	4,1	4,2	4,3	4,4	4,5